Favole

6

~~6~~
~~35-a~~
~~62~~

BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EMANUELE
6
28 A
56

~~6. 36.e.58~~

11-7-D-9

AESOPI PHRYGIS, ET ALIORVM Fabulæ,

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Quorum nomina ſequens pagella indicabit.

Elegantiſſimis Iconibus in gratiam ſtudioſę iuuentutis illuſtratæ, pluribusq́; auctæ, & diligentius quàm antehac emendatæ.

Cum Indice locupletiſſimo.

VENETIIS,
Apud Altobellum Salicatium, 1586.

FABVLARVM,
QVAE IN HOC LIBRO continentur
Interpretes, & Auctores.

Laurentius Valla.
Gulielmus Gudanus.
Hadrianus Barlandus.
Gulielmus Hermannus.
Rimicius.
Angelus Policianus.
Petrus Crinitus.
Plinius Secundus Nouocomenſis.
Aulus Gellius.

His nuper acceſſerunt

Fabulæ tredecim ex uarijs ſcriptoribus deſumptæ,

Et

Gabrię Græci fabellę tres, & quadraginta ex trimetris Iambis, præter ultimã & Scazonte, tetraſtichis concluſæ.

AESOPI FABVLATORIS Vita

E Græca Maximi Planudis, Latina facta.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

RErum humanarum naturam perſecuti ſunt & alij, & poſteris tradiderunt: Aeſopus verò uidetur non abſque diuino afflatu cùm moralem diſciplinam attigiſſet magno interuallo multos eorum ſuperaſſe, etenim neque definiendo, neque ratiocinando, neque ex hiſtoria, quam ante ipſius ætatem tulit tempus, admonendo, ſed fabulis penitus erudiendo, ſic audientium uenatur animos, ut pudeat ratione præditos facere, aut ſentire, quæ neq; aues, neque uulpes: & rurſus non uacare illis, quibus pleraque bruta tempore prudenter uacaſſe finguntur: ex quibus aliqua pericula imminentia effugerunt, aliqua maximã utilitatem in opportunitatibus conſecuta ſunt. Hic igitur, qui uitam ſuam philoſophicæ Reipub. imaginem propoſuerat, & operibus magis quã uerbis philoſophatus,

genus quidem traxit ex Ammorio oppido Phrygiæ, cognomento Magnæ, ſed fortuna fuit ſeruus. Quare & magnopere mihi uidetur Platonis illud in Gorgia pulchrè ſimul & uerè dictum: Plerunque enim hæc inquit, contraria inter ſe ſunt, natura ſimul, ac lex. Nam Aeſopi animum natura liberum reddidit: ſed hominum lex corpus in ſeruitutem tradidit. Potuit tamen ne ſic quidem animi libertatem corrumpere. Sed quamuis ad res uarias, & in diuerſa loca transferret corpus, a propria tamen ſede illum traducere non potuit. Fuit autem non ſolum ſeruus, ſed & deformiſſimus omniū ſuæ ætatis hominū: nam acuto capite fuit, preſsis naribus, depreſſo collo, prominentibus labris, niger (vnde & nomen adeptus eſt, idem enim Aeſopus, quod Aethiops) vētroſus, valgus, & incuruus, fortaſſe & Homericum Therſiten turpitudine formæ ſuperans. Hoc uerò omnium in eo peſsimum erat, tardiloquentia, & uox obſcura ſimul, & inarticulata. Quæ omnia etiam uidentur ſeruitutem Aeſopo paraſſe. Etenim mirum fuiſſet, ſi ſic indecenti corpore potuiſſet ſeruientium retia effugere. Sed corpore ſanè tali, animo uerò ſolertiſsimo natura extitit, & ad omne commentum feliciſsimus. Poſſeſſor igitur ipſius tanquam ad nullum domeſticum opus commodum, ad fodiendum agrum emiſit. Ille uerò digreſſus alacriter operi incumbebat. Profectò uero aliquando

& he-

& hero ad agros, ut inſpectionem operarũ faceret, agricola quidam ficos egregias decerptas dono tulit. Ille uerò fructus delectatus pulchritudine, Agathopodi miniſtro (hoc enim erat nomen puero) ſeruare iusſit, ut ſibi poſt balneum apponeret. Cum uerò ita eueniſſet, atque Aeſopus ob quandam necesſitatem ingreſſus eſſet in domum, occaſione capta Agathopus conſilium huiuſmodi conſeruo cuidam offert. Impleamur, ſi placet, ficubus heus tu: & ſi herus noſter has requiſierit, nos contra Aeſopum teſtificabimur ambo, quòd in domum ingreſſus ſit, ficusq́ue clam comederit; & ſuper uero fundamento, uidelicet quòd domum ingreſſus ſit, multa mendacia ſtruemus, neque.n. quicquam poterit unus contra duos, præſertim cùm ſine probationibus ne mutire quidem audeat. Viſo uerò hoc, ad opus acceſſerunt, & ficus deuorantes, dicebant in ſingulis cum riſu: Vę tibi infelix Aeſope. Cum igitur herus redijſſet a lauacro, & ficos petijſſet, audiuiſſet autem quòd Aeſopus eas comediſſet, Aeſopum cum ira iubet uocari, & uocato ait, Dic mihi, o execrande, ita me contempſiſti, ut in penarium ingredereris, & paratas mihi ficus comederes? Ille audiebat quidem, & intelligebat, loqui autem nullo modo poterat ob linguæ tarditatem. Cum iam uerberandus eſſet, & delatores uehementiores inſtarent, procumbens ad heri pedes, ut ſuſtineret ſe parum, orabat. Cum

autem cucurriſſet, & tepidam aquam attuliſſet,eam bibit:& digitis in os demisſis,rurſus humorem ſolum reiecit:nōdum enim cibum attigerat. Orabat igitur ut idem & accuſantes facerent, quò manifeſtum fieret, quiſnam ficus disſipaſſet. Herus autem ingenium hominis admiratus, ſic facere & alios iusſit. Illi autem deliberauerant bibere quidem aquam, non tamen demittere in guttur digitos, ſed per obliqua maxillarum eos circunferre. Vix dum autem biberant, cùm tepida illa aqua,nauſea potis inducta, effecit,ut ſponte fructus redderetur. Tunc igitur ante oculos poſito & maleficio miniſtrorum,& calumnia,herus iusſit eos nudos flagris cædi. Illi verò cognouerunt manifeſtè dictū illud. Qui in alterum dolos ſtruit, ſibi inſcius malum fabricat. Sequenti uerò die hero in urbem reuecto, Aeſopo uerò fodiente,quemadmodum iuſſus fuerat, ſacerdotes Dianæ, ſiue alij quippiam homines, cùm a uia aberraſſent Aeſopum nacti, per Iouem hoſpitalem obſecrabant hominem, ut quæ in urbem duceret, uiam oſtenderet. Ille cùm ſub umbra arboris viros adduxiſſet prius, & frugalem appoſuiſſet cęnam, inde & dux factus ipſis,in quam quęrebant uiam induxit. Illi autem tum ob hoſpitalitatem, tum quòd dux eorum fuiſſet mirum in modum uiro deuincti, manus in cœlum eleuarunt, & precibus benefactorem remunerati ſunt. Aeſopus uero reuerſus,inque ſom-

num

num lapſus ob aſſiduum laborem & æſtum, uiſus eſt uidere Fortunam aſtantem ſibi, & ſolutionem linguæ, ſermonisque curſum, & eam, quæ fabularum eſt doctrinam largiri. Statim igitur excitatus ait: Papæ, ut ſuauiter dormiui, ſed & pulchrum ſomnium uidere uiſus ſum: & ecce, expeditè loquor, bos, aſinus, raſtrum. Per Deos intelligo unde mihi bonum acceſſerit hoc: quoniam.n. pius fui in hoſpites, propitium numen conſecutus ſum. Ergo benefacere, bona plenum eſt ſpe. Sic igitur Aeſopus lætatus facto, rurſum cœpit fodere. Sed præfecto agri (Zenas erat ipſi nomen) ad operarios profecto, & horum unum, quoniã leuiter errauerat in operæ, uirga uerberante: Aeſopus ſtatim exclamauit. Homo cuius gratia eum, qui nullam iniuriam fecit, ſic uerberas? & omnibus temerè plagas ingeris quotidie? omnino renũciabo hæc hero. Zenas autem hæc ab Aeſopo audiens, obſtupuit non mediocriter, ſecumque ait. Quòd Aeſopus loqui cœperit, nulla mihi utilitas erit: præueniam igitur, ipſe, & accuſabo eum coram domino, antequam hoc ipſum faciat, & me herus procuratione priuet. His dictis, in urbem uectus eſt ad dominum. Cæterum turbatus cùm acceſſiſſet: Salue inquit here. Ille uerò: Quid perturbatus ades? inquit. Et Zenas, Res quædam monſtruoſa in agro contigit. At herus, Nunquid arbor præter tempus fructum tulit? aut iumentum aliquod præter

naturam genuit? Et ille, Non ita, ſed Aeſopus qui antea erat mutus, nunc loqui cœpit Ad hæc herus, Sic tibi nihil boni fiat hoc exiſtimanti monſtrum eſſe. Ille autem: Sanè, inquit, nam quæ in me contumelioſè dixit, ſponte prætereo hære, in te aũt & Deos intolerabiliter conuitiatur. His ira percitus herus, Zenæ ait, Ecce tibi traditus eſt Aeſopus, uende, dona, quod uis de eo fac. Cùm Zenas autem in poteſtate ſua accepiſſet Aeſopum, quodque in eum haberet imperium, ei renunciaſſet: ille, Quodcunque uiſum tibi fuerit, inquit, effice. Accidit autem, cùm vir quidam iumenta quæreret emere, & ꝓpterea per agrum illum iter faceret, Zenam rogauit. Ille, Iumentum, inquit, mihi uendere non licet, ſed mancipium maſculum: qđ ſi uis emere, adeſt. Cùm uerò mercator dixiſſet oſtendere ſibi ſeruulum, & Zenas Aeſopum accerſiſſet, mercator uidens ipſum, & cachinnatus: Vnde tibi, inquit, ad Zenã, hæc olla? utrum truncus eſt arboris, an homo? hic niſi uocem haberet, fermè uideretur uter inflatus. Quare mihi iter interrupiſti huiuſce piaculi gratia? His dictis, iter ſuum proſequebatur. Aeſopus uerò inſecutus ipſum, Mane, inquit. Ille autem conuerſus. Abi, inquit, a me ſordidiſſime canis. Aeſopus autem, Dic mihi, cuius rei cauſa huc ueniſti? Et mercator, Sceleſte, ut aliquid boni emerem: te quòd inutilis & marcidus ſis, non egeo. Aeſopus côtrà, Eme me, & ſi quã
eſt

eſt fides, multum te iuuare potis ſum. Ille qua in re a te iuuari poſſem, cum ſis odium penitus? Et Aeſopus, Nonne adſunt tibi pueruli domi turbulenti, & flentes? his præfice me pædagogum: omnino eis pro larua ero. Ridens igitur de hoc mercator, inquit Zenæ, Quanti malum hoc uendis vas? Ille uerò, Tribus, inquit, obolis. Mercator autem ſtatim tres obolos ſoluit, dicens, Nihil expẽdi, & nihil emi. Quum igitur iter feciſſent, ac perueniſſent in ſuam domum, pueruli duo, qui adhuc ſub matre erant, Aeſopo uiſo perturbati exclamauerunt. Aeſopus autẽ ſtatim mercatori inquit, Habes meæ pollicitationis probationem. Ille verò ridens ingreſſus, inquit, Saluta conſeruos tuos. Intro greſſum autem, ac ſalutantem uidentes illi, Quodnam malum noſtro hero, inquiunt cõtigit, ut ſeruulum adeò deformen emerit? Sed ut uidetur, pro faſcinõ domus hunc emit. Non multo uerò poſt & mercator ingreſſus, apparari res ad iter ſeruis iuſſit, ꝙ poſtridie in Aſiam profecturus eſſet. Illi igitur ſtatim uaſa diſtribuebant. At Aeſopus rogabat leuiſſimum onus ſibi concedi tanquam nuper empto, & nondum ad hæc miniſteria exercitato. His autem & ſi nihil tollere uelit, ueniam præbentibus: ille nõ oportere dixit omnibus laborantibus ſe ſolũ inutilem eſſe. His quod attollere uellet permittentibus, huc & illuc cùm circunſpexiſſet, & uaſa congregaſſet diuerſa, ſaccos, & ſtra-

menta, & caniſtros, unum caniſtrum panis plenum, quem duo baiulare debebant, ſibi imponi iubet. Illi autem ridentes, & nihil eſſe ſtultius uili hoc ſceleſto inquientes, qui cùm paulò antè leuiſſimum poſtularat tollere onus, nunc omnium grauiſſimum elegiſſet: oportere tamen deſiderium eius explere: ſublatum caniſtrum impoſuerunt Aeſopo. Ille uerò humeris onere grauatis huc & illuc dimouebatur. Hunc uidens mercator, admiratus eſt, & inquit. Aeſopus cum ad laborandum promptus ſit, iam ſuum pretium perſoluit, iumenti enim onus ſuſtulit. Cùm uerò hora prandij diuertiſſent, Aeſopus iuſſus panes diſpenſare, ſemiuacuum caniſtrũm multis comedentibus fecit. Vnde etiam poſt prandium. leuiore onere facto alacrius incedebat. Verum ueſpere quoque illic, quò diuerterant, pane diſtributo, poſtera die uacuo omnino in humeros ſublato caniſtro, primus omnium ibat, ut & conſeruis, qui hunc animaduerterent præcurrentem, dubium faceret, utrum putridus eſſet Aeſopus, an quis alius: & illi cum cognouiſſent eum eſſe, admirârentur, quòd denigratus homuncio ſolertius omnibus feciſſet, quoniã qui facilè abſumerentur panes, ſuſtuliſſet, cum illi ſtramenta, & reliquam ſupellectilẽ baiularent, quæ ea non ſit natura, ut ſic abſumatur. Mercator itaque cum eſſet Epheſi, alia quidam mancipia cum lucro uendidit: remanſerunt autem ei tria, Grammaticus,

Cantor,

Cantor,& Aeſopus. Cùm uerò quidam ex familiaribus ei ſuaſiſſet, in Samum ut nauigaret, tanquam ibi cum maiore lucro diuenditurus ſeruulos, perſuadet. Cum autē mercator perueniſſet in Samum, Grammaticū quidem & Cantorem, utrunque noua ueſte indutūm ſtatuit in foro: ſed Aeſopum quoniam nulla ex parte poterat ornare (totus enim erat mendoſus) veſte ex ſacco ei circumpoſita, medium inter utrunque conſtituit, ut & uidentes ſtuperent, dicentes, Vnde hæc abominatio, quæ & alios obſcurat? Aeſopus autem quamuis a multis morderetur, ſtabat tamen audacter in ipſos intuens. Xanthus uerò philoſophus habitans tunc Sami profectus in forum, & uidens duos q. dem pueros cum ornatu aſtantes, medium verò horum Aeſopum, admiratus eſt mercatoris commentum: namque turpem in medio collocauerat, ut appoſitione deformis, pulchriores ſeipſis adoleſcentuli appareręt. Propius autem aſtans, percontatus eſt Cantorem cuias eſſet. Et is, Cappadox. Tum Xāthus, Quid igitur ſcis facere? Hic, Omnia. Atque adhæc Aeſopus riſit. Diſcipuli uerò, qui cum Xantho unà erant, ut uiderunt ipſum riſiſſe, & oſtendiſſe dentes, ſtatim aliquod monſtrum uidere arbitrati ſunt. Vno autem dicente, Certè hernia eſt, dentes habens. Alio uerò, Quidnam uidens riſit? Alio, non riſiſſe, ſed riguiſſe: omnibus autem uolentibus cognoſcere cur riſiſſet, unus ipſorū

accedens, Aeſopo inquit, Cuius rei gratia riſiſti? Et is, Abſcede marina ouis. Illo uerò confuſo funditus eo ſermone, repenteq; ſecedente, Xanthus inquit mercatori, Quanto pretio Cantor? Illo autem mille obolis reſpondente, ad alterum iuit, immenſo audito pretio. Atqui & hunc rogante philoſopho, cuiuſnam foret, & audito Lydum eſſe, rurſusque rogante: Quid ergo ſcis facere? & illo dicente, Omnia, iterum riſit Aeſopus. Ex ſcholaſticis autem quodam dubitante, quidnam hic ad omnes rideret? Alius ei dixit, Si uis & tu marinus hircus uocari, roga. Xāthus autem rurſus rogauit mercatorē, Quāto pretio Grammaticus? Et ille, Tribus millib. obolorū, reſpondente. Aegrè tulit Philoſophus immenſum pretium, & auerſus diſcedebat. Scholaſticis autem petentibus, an non placuerint ei ſeruuli, Næ, inquit, ſed decretum eſt, non emere mancipium pretioſum. Vnus autem ipſorum dixit, Si hæc ita ſe habent, igitur turpem hunc quin emas, nulla lex uetat: idem enim & hic miniſterium afferet, & nos pretium huius impēdemus, ad hæc Xanthus: ait, Ridiculum eſſet, uos ſoluiſſe pretium, me autem ſeruū emiſſe: alioqui & uxorcula mea munditiæ ſtudioſa, non ferret a deforme ſeruulo ſeruiri ſibi. At ſcholaſtici rurſus dixerunt, in promptu eſt ſententia, ne pareatur fœminæ, tunc Philoſophus. Faciamus prius periculum, an ſciat aliquid, ne & pretium incaſſum pereat.

Adiens

Adiens igitur Aeſopum: Gaude, inquit. Et ille, Num nam triſtabar? Et Xanthus, Saluto te, Ille aũt, Et ego te. Xãthus vna cũ alijs inexpectato, & prompto reſpõſo ſtupefactus rogauit, Cuias es? Ille, Niger. Et Xanthus, Non hoc, inquã, ſed vnde natus ſis. Et is, Ex uẽtre matris meæ. Non hoc dico, ſed in quo loco natus ſis. Et ille, Non renunciauit mihi mater mea, utrum in ſublimi loco, an in humili. Et Philoſophus, Quid uero facere noſti? ille, Nihil. Et Xanthus, Quomodo? Quoniã hi omnia noſſe profeſſi ſunt, mihi autem reliqu erunt nihil. Atque his ſcholaſtici uehementer admirati, Per diuinam prouidentiam, dixerunt, ualde bene reſpondit: nullus enim eſt homo, q omnia noſ rit: & propterea ſcilicet riſit. Rurſus igitur Xanthus inquit, Vis emẽ te? Et Aeſopus, Me hac in re conſultore eges? Vtrũ tibi uidetur melius, aut eme re, aut non, fac: nullus enim quidquã ui facit, hoc in tua poſitũ eſt uolũtate: & ſi uolueris, crumenę ianuã aperiens, argentum numera. ſin uero minimè, ne cauillare. Rurſus igitur ſcholaſtici inter ſe dixerunt, Per deos ſuperauit præceptorem. Xanthus uerò cum dixiſſet, Si emero te, fugere voles? Ridẽs Aeſopus ait, Hoc ſi uoluero facere, nullo modo utar te cõſultore, ut & tu paulò antè, me. Et Xanthus, Bene dicis, ſed deformis es. Et ille, Mentem inſpicere oportet ò Philoſophe, & non faciem. Tunc mercatorem adiens Xanthus, inquit, Quanti hunc uendis? Et ille, Vt uitu

perę

peres meas merces, ades, quoniam te digni omiſſis pueris, deformen hunc eligis: alterũ horum eme, hunc autem auctarium accipe. Et Xanthus, Non certè, ſed hunc. Et mercator, Sexaginta obolis eme. At ſcholaſtici cõ feſtim collatos expoſuerunt : Xanthus autẽ poſſedit. Itaque publicani uenditione cognĩta, aderant indagantes, quis uendiderit, quis emerit: at cùm puderet utrunq; ſe pronunciare propter utilitatem pretij, Aeſopus ſtans in medio exclamauit, Qui uenditus eſt, ego ſum, qui emit, hic, qui uendidit, ille. ſi uero ipſi tacuerint, ego igitur liber ſum. publicani uerò diffuſi gaudio, donato Xantho uectigali, abierunt. Aeſopus igitur ſequebatur in domum euntem Xanthum. Cum meridianus autem æſtus eſſet, Xãthus inter deambulandum pallium trahẽdo mingebat. Quod uidens Aeſopus, ueſtibus illius apprehenſis retro, ad ſeipſum traxit, atque inquit, Quàm celerrime me uẽde, quoniã fugiam. Et Xanthus, Quamobrem? Quoniam inquit, non poſſem tali ſeruire hero: ſi enim tu, qui herus es, & neminem times, tamen relaxationem, non præbes naturæ, ſed eundo mingis: ſi obtigerit ſeruum me ad aliquod mitti miniſterium, & inter eundum tale q̃d exigat natura, neceſſe omnino fuerit uolando cacare. Et Xanthus, Hoc te turbat? tria mala uolens euitare, eundo mingo. Et ille, Quæ? Et hic, ſtanti mihi, caput percuſſiſſet ſol: pedes uerò terræ ſolum torridum : lotij

autem acrimonia, olfactum offendiſſet. Tūc Aeſopus, Vade perſuaſiſti mihi. Poſtquam autem domi fuerunt, Xanthus iubens Aeſopo manere ante ueſtibulum, quoniam elegātiuſculam eſſe ſibi mulierculam ſciebat, neque oportere ilico talem turpitudinem ei oſtendi, antequam aliquis ipſi urbana diceret: ipſe ingreſſus dicit, Domina, non etiam poſthac obijciens miniſterium, quod mihi tuæ pediſſeque præſtant: iam enim & ego puerum tibi emi, in quo uidebis pulchritudinem, qualem nunquam uidiſti, qui & iam ante ueſtibulum ſtat. & ille quidem hæc. Pediſſeque autem uera exiſtimantes, quæ dicta fuerant, inter ſe non mediocriter contendebant, cuinam ipſarum ſponſus nuper emptus futurus ſit. Xanthi uerò uxore intro uocati nouitium iubente mancipium, una ex alijs magis accelerans, & ut arrabonem uocationem arripiens, nouitium ſeruū egreſſa accerſebat. Et illo dicente, Ecce ego adſum: ſtupefacta, Tu, inquit, es? Et hic, Næ. Et illa, Sine inuidia ne ingrediaris intro omnes alioqui fugient. Alia tamen egreſſa, eumque intuita, Cædatur tua, inquit, facies, & huc ingredere, ſed ne appropinques mihi. Ingreſſus ſtetit coram domina: quæ cum eum uidiſſet, oculos auertit ad uirum, inquiens, Vnde mihi hoc monſtrum attuliſti? abijce ipſum a facie mea. Et ille, Satis tibi domina: ne meum ſubmorde nouitium ſeruū. Hæc autem, Videris Xanthe me peroſus, aliam

indu-

inducere uelle: & fortè dum pudet dicere mihi ut tua domo abſcedam, canicipitē mihi hunc apportaſti,ut eius ægre latura mini ſterium,fugiam. Da igitur mihi dotem meā, atque ibo. Ad hæc Xantho increpante Aeſo pum tanquam in itinere urbana quædam locutum de mictu inter eundum, nunc uerò mulieri nihil dicentem, Aeſopus ait, Proijce ipſam in barathrum. Et Xanthus, Tace ſcelus,an neſcis me hanc,ut meipſum,amare? Et Aeſopus, Amas mulierculam? Et ille, Admodum quidem,fugitiue. Ad hæc Aeſopus, pulſato medio pede ualde exclamauit, Xanthus Philoſophus uxorius eſt. Et uerſus ad ſuam dominam ait, Tu ò Domina uelles Philoſophum emiſſe tibi ſeruum iuuenem,bono habitu, uigentem, qui te nudam in balneo ſpectaret, & tecum luderet in dedecus Philoſophi? O Euripides, aureū ego tuum in quam os,talia dicens. Multi impetus, fluctuum marinorum, multi fluminū, & ignis calidi flatus: dura res paupertas, dura & alia infinita: tamen nihil æquè durum, ut mulier mala. Tu uerò ò domina Philoſophi uxor a pulchris adoleſcentulis tibi ut miniſtretur noli ne quo pacto contumeliam uiro tuo inflixeris. Illa hæc audiens, cùm nihil contradicere poſſet. Vnde uir, inquit, pulchritudinem hanc uenatus es? ſed & loquax putridus hic uidetur & facetus, reconciliabor igitur ei. Tum Xanthus, Aeſope, reconciliata eſt tibi tua hera. Et Aeſopus ironicè

nicè

nicè loquens. Magna res, inquit, placare mulierem. Et Xanthus: Tace poſt hac, emi. n. te ad ſeruiendum, non ad contradicendum. Poſtera die Xanthus Aeſopo ſequi iuſſo, ad hortum quendam iuit empturus olera. Cũ uerò olitor faſciculum olerum meſſuiſſet, accepit Aeſopus. Xantho autem ſoluturo iã hortulano pecuniam, hortulanus. Scire, inquit, here, unum problema a te deſidero. Et Xanthus. Quidnam? Tum ille, Quid ita, ut quæ a me plantantur olera quamuis diligẽter, & fodiantur, & irrigentur, tardum tamen ſuſcipiunt incrementum: quibus uerò ſpontanea è terra pullulatio, etſi nulla cura adhibetur, ijs tamen celerior germinatio? Xanthus igitur (licet Philoſophi quæſtio foret) cum nihil aliud ſciret dicere. A diuina ꝓuidentia, & hoc inter cætera gubernari inquit. Aeſopus uerò (aderat. n.) riſit. Ad quem Philoſophus. Rides ne, an derides? & Aeſopus. Derideo, inquit, ſed non te, uerum qui te docuit. Quæ enim a diuina prouidentia fiunt hæc a ſapientibus uiris ſolutionem ſortiuntur: oppone itaque me, & ego ſoluam ꝓblema. Interim itaque Xanthus cõuerſus inquit olitori. Minime omnium deces eſt ò amice, me, qui in tantis auditorijs diſceptauerim, nunc in horto ſoluere ſophiſmata: puero autem huic meo qui conſequentia multorum callet, ſi propoſueris, ſolutionem cõſequeris quæſiti. Et olitor. Hic turpis literas nouit? ò infelicitatem, ſe narra ò optimè

ſi quæſi-

ſi quæſiti declarationē noſti.Et Aeſopus.Mulier inquit, cum ad ſecundas nuptias iuerit, liberis ex priore uiro ſuſceptis, ſi uirū quoq; inuenerit filios ex priore uxore genuiſſe, quos ipſa filios adduxit, horum mater eſt: quos inuenit penes uirū, horū eſt nouerca, multam igitur in utriſq; oſtēdit differentiā: nam quos ex ſe genuit amanter, & accuratè nutrire perſeuerat, alienos verò partus odit, & inuidia utens illorum cibos diminuens, ſuis addit filijs. Illos enim natura quaſi proprios amat: odio autem habet, qui uiri ſunt, quaſi alienos. Eodem modo & terra, eorum quæ ipſa ex ſe genuit, mater eſt: quæ autē tu plantas, horū eſt nouerca: huius rei gratia, quæ ſua ſunt, ut legitima magis nutrit, ac fouet: a te autem plantatis, vt ſpurijs nō tantū alimēti tribuit. His delectatus olitor. Credideris mihi, inquit, ꝙ me graui ſolicitudine hac garrulitate leuaris, abi gratis ferens olera, & quoties tibi his opus eſt, tanquā in proprium hortū uadens, accipe. Poſt dies aliquot rurſus in balneum proficiſcitur Xanthus. Quibuſdam autem amicis ibi inuentis, ad Aeſopum loquitur, ut in domum currat, & lentē in ollā iniectā coquat. Illo abiens, granum vnū lentis in ollam iactū coquit. Xāthus ergo unà cum amicis lotus uocauit hos compranſuros, præfatus tamen & quòd tenuis eſſet futura cœna, ût potè ex lente, quodq; nō oporteret uarietate ferculorū amicos iudicare, ſed probare uoluntatē. His uerò pro-
fectis,

fectis, & in domum ingreſſis. Xanthus, inquit. Da nobis a balneo bibere, Aeſope: ille uerò, ex defluxu balnei accipiente, & tradente. Xanthus fętore repletus: Hem quid hoc, inquit, Aeſope? Et ille. A balneo, ut iuſſiſti. Xanthus autem præſentia amicorum iram compeſcente, & peluim ſibi apponi iubente. Aeſopus pelui appoſita ſtabat. Tunc & Xanthus, Non lauas: Tum ille iuſtum eſt mihi ea facere, quæ iuſſeris; tu nunc non dixiſti. Inijce aquam in peluim, & laua pedes meos, & pone ſoleas, & quęcunque deinceps. Ad hęc igitur amicis Xanthus ait. Num enim ſeruũ emi? nullo modo, ſed magiſtrum. Diſcumbẽtibus itaque ipſis, & Xantho Aeſopũ rogante, an cocta ſit lens, cocleari acceptum ille lentis granum tradidit. Xanthus accipiens ac ratus gratia faciendi periculum coctionis lentem accepiſſe, digitis conterens ait. Bene cocta eſt, affer. Illo ſolum aquam uacuante in ſcutellas, & apponẽte. Xanthus. Vbi eſt lens? inquit. Et is, Accepiſti ipſam. Et Xanthus. Vnum granum coxiſti? Tum Aeſopus. Maximè, lentem enim ſingulariter dixiſti, non lentes, quod pluratiuè dicitur. Xanthus ergo prorſus conſilij inops. Viri ſocij, ait, hic ad inſaniam me rediget. Deinde conuerſus ad Aeſopum ait. Sed ne uidear improbe ſerue amicis iniurius, abiens eme pedes porcinos quatuor, & perceleriter coctos appone. Feſtinus hoc peragit: ac dum pedes coquerentur Xãthus iure uolens uer-

berare

berare Aeſopum, cum eſſet in re aliqua ad uſum occupatus, unum ex pedibus ex olla clãculum auferens occuluit. Paulò poſt autẽ, & Aeſopus ueniens, & ollam perſcrutatus, ut tres ſolos pedes uidit, cognouit inſidias ſibi aliquas factas: & accurrens in ſtabulum, ſaginati porci unum ex quatuor cultro amputans, & pillis nudans in ollam iecit, ac coxit cum cæteris. Xanthus uerò ueritus ne Aeſopus ſubreptum pedem non inueniens, fugeret: rurſus in ollam ipſum iniecit. Aeſopus autem in patinam pedes euacuante, ac quinque his apparentibus. Xanthus, Quid hoc, inquit Aeſope? quomodo quinque? Et ille. Duo porci quot habent pedes? Et Xanthus, Octo. Tum Aeſopus. Sunt ergo hic quinque, & ſaginatus porcus inferius tripes paſcitur. Xanthus admodum moleſtè ferẽs, amicis, inquit. Nonne paulò ante dixi, quòd celerrimè hic me ad inſaniam rediget? Et Aeſopus. Here, noſti id quod ex aditione, & ſubductione in quantitatem ſecundum rationalem ſummam colligitur non eſſe errorem? Xanthus igitur nullam cauſam honeſtam inueniens uerberandi Aeſopum, quieuit. Poſtridie autẽ ex ſcholaſticis quidã ſumptuoſam apparans cœnam cum alijs diſcipulis, & Xanthum inuitauit. Cœnantibus igitur Xanthus partes ex appoſitis accepit electas, & Aeſopo ponè ſtanti dedit. Abi inquit ei, beneuolæque meæ hæc trade. Ille uerò decedens ſecum cogitabat. Nunc occaſio
eſt

eſt ulciſci meam dominam, propterea quòd me,cum nouitius ueni,cauillata eſt: uidebit igitur an hero meo bene uelit. Profectus itaque in domum,ſedit in ueſtibulo: & hera accita ſportulam partiũ coram ipſa poſuit, ac inquit.Hera,hæc omnia herus miſit,non tibi,ſed beneuolæ.Cumque canem uocaſſet, atque dixiſſet.Veni Lycena,comede: tibi.n. herus hæc iuſſit dari: particulatim cani omnia proiecit. At poſt hoc ad herum regreſſus,& rogatus, an beneuolæ dederit omnia. Omnia,inquit, & coram me omnia comedit. Illo uerò iterum rogante. Et quidnam edens ait? Et is.Mihi quidem nihil quidquã dixit,ſed ſecum tibi gratias habebat. Vxor tamen Xanthi eam rem calamitoſam eſſe arbitrata nempe accuſata, quòd uel caniculæ beneuolentia in uirum cæderet, ac ſubdens ſeſe non amplius in poſterum cohabitaturam cum eo, ingreſſa cubiculum plorabat. Potu autem procedente, & quæſtionibus alternis propoſitis,ac uno ex ipſis ambigente, quando futura eſſet ingens inter homines turbatio. Aeſopus pone ſtans,ait. Cũ reſurrexerint mortui,repetentes,quæ poſſiderint.Et ſcholaſtici ridẽtes,dixerunt.Ingenioſus eſt nouitius hic.Alio uerò rurſus proponente,quamobrem ouis ad cædem tracta, non exclamet,ſus autem quam maximè uociferetur.Aeſopus rurſus ait, Quoniam ouis aſſueta mulgeri,aut etiam uelleris onus deponere,tacitè ſequitur, ideo etiam pedibus

BIBLIOTECA NAZ. ROMA

arrepta, & ferrum uidens, nihil graue ſuſpicatur, ſed illa uſitata, & ſolita uidetur paſſura, ſed ſus, ut quæ neque mulgetur, neque tondetur, neque nouit ad horum aliquid trahi. ſed carnes ſuas tantum uſui eſſe meritò uociferatur. His ſic dictis, diſcipuli rurſus laudauerunt ipſum uerſi in riſum. Finito cõuiuio, & Xantho in domum reuerſo, & uxorem pro more aggreſſo alloqui, illa ipſum auerſata, inquit. Ne mihi propinquus fias da mihi dotem meam, & abibo, non enim manſerim tecum poſthac, tu autem abiens cani adulare, cui miſiſti partes. Et Xanthus ſtupefactus ait, Omnino mali mihi aliquid rurſum attulit Aeſopus. Et uxori inquit. Domina, num me poto, tu ebria es? cui partes miſi? nonne tibi? Non per Iouem, mihi quidem minimè, inquit illa, ſed cani. Xanthus Aeſopo accito inquit. Cui dediſti partes? Et ille, Beneuolæ tuæ. Et uxori Xanthus, Nihil accepiſti? Et illa, Nihil. At Aeſopus, Cui enim iuſſiſti, here, partes dari? Et ille, Beneuolæ meæ. Et Aeſopus cane uocata; Hæc tibi, inquit, bene uult, nam mulier etſi bene uelle dicatur, tamen minima quaque recula offenſa contradicit, conuitiatur, abit, canem tamen uerberato, expellito, non tamen diſcedit, ſed oblita omnium, ſtatim benignè blanditur, & cum gratia hero. Oportebat igitur dicere, here, Vxori has partes ferto, & non beneuolæ. Et Xanthus, Vides domina non meam eſſe culpam, ſed eius qui tulit?

tolera

tolera itaque nec deerit mihi occaſio, qua eum uerberem. Illa uerò non credente, verum clam ad ſuos parentes regreſſa. Aeſopus inquit. Non rectè dixi, ò here, canem tibi magis bene uelle, quàm meam heram? Diebus autem aliquot præteritis, & uxore irreconciliata manente, & Xantho affines quoſdam ad ipſam, ut reuerteretur domum mittente: illa, cum cedere nollet ac proinde Xanthus in mœrore eſſet. Aeſopus audiens eum inquit. Ne te afflictes here: ego enim eam cras uenire ſponte, & citiſſimè faciam ad te. Et accepta pecunia Aeſopus in forum iuit: ac emptis anſeribus, & gallinis, & alijs quibuſdam ad conuiuiū idoneis ambulans, domos circuibat: tranſibat igitur, & ante domum parentum heræ ſuæ, ignorare ſimulās illorum eſſe, & in ea heram manere. Cumq; in quendam ex domo illa incidiſſet, rogabat, an aliquid ad nuptias utile domeſtici poſſent ſibi uendere. Ille aūt rogitabat. Cui eſt opus his? Xantho, inquit: Philoſopho: cras enim uxori copulandus eſt. Eo uerò aſcendente, & uxori Xanthi hæc ut audiuit, renunciante, illa curſim, & properè ad Xanthum illico pergit, contra ipſum clamat, dicens inter alia, & hæc. Non me uiuente, ò Xanthe, alteri uxori coniungi poteris. Sicq; manſit in domo per Aeſopum quemadmodum propter illum diſceſſerat. Rurſus poſt dies aliquot inuitans Xanthus diſcipulos ad prandium. Aeſopo inquit: I, eme optimū

quod-

quodque, & præſtantiſſimum. Ille inter eun dum ſecum dicebat. Ego docebo herum nō ſtulta mandare. Cum linguas igitur ſolum ſuillas emiſſet, & apparaſſet diſcūbentibus, linguam aſſatam ſingulis cum ſalſamento appoſuit. Diſcipulis laudantibus, ut philoſophicum primum ferculum, propter linguæ ad locutionem miniſterium rurſus, elixas. Aeſopus linguas appoſuit atque iterum ēt ferculo alio, atque alio petito ille nihil aliud quam linguas proponebat. Diſcipuli autem eodē ſubinde cibo repetito indignati. Quouſque linguas? inquiunt. Quippe nos per diē linguas edendo, noſtras doluimus. Xāthus, inquit iratus. Nihil aliud tibi eſt Aeſope? Et is. Non certè. Tum ille, Nonne mandaui tibi ſordidiſſime homule, optimū quodque, & præſtantiſſimum obſonari? Et Aeſopus. Multas habeo tibi gratias, quòd me Philoſophis præſentibus increpaueris. Quid igitur fuerit lingua melius & præſtantius in uita? omnis enim doctrina, & Philoſophia per ipſam monſtratur ac traditur: per ipſam dationes, acceptiones, fora, ſolutationes benedicentiæ, muſa oīs: per ipſam celebrantur nuptiæ, ciuitates eriguntur, hoīes ſeruātur. Et, ut breuiter dicam, per ipſam tota uita noſtra conſiſtit: nihil ergo lingua melius. Ob hæc diſcipuli. Aeſopum rectè loqui dicentes, aberraſſe uerò magiſtrum, abiere ſinguli in domum. Poſtridie rurſus accuſantibus iis Xanthum, ille reſpondebat non ſe-

cundum

cundum uolũtatem ſuã hæc facta fuiſſe,ſed inutilis ſerui nequitia;hodie autem permutabit cœnam,& ipſe præſentibus uobis cum eo colloquar.Ac uocato eo uiliſſimũ quodque, & peſſimum obſonari iubet, quòd diſcipuli ſecum forent cœnaturi. Ille autem nihil mutatus,rurſus linguas emit, & apparatas diſcumbentibus appoſuit. Hi inter ſe ſubmurmurabant,Porcinę rurſus linguę. Et mox iterum linguas appoſuit. Et ualde iterum atque iterum. Xanthus autem iniquo animo ferẽs, Quid hoc,inquit,Aeſope? num rurſus mandaui tibi optimum quodque,& præſtantiſſimum obſonari,ac non potius uiliſſimum quodque,& peſſimum? Ille autem,Et quid unquam peius lingua, ò here?nonne urbes per ipſam corruunt?non homines per ipſam interficiuntur?non mendacia omnia,& maledicta, & periuria per ipſam perficiuntur? non nuptiæ, & principatus,& regna per ipſam euertuntur? non,ut ſummatim dicam,uita omnis per ipſam infinitorum errorum referta eſt? Hęc Aeſopo dicente, quidam ex una diſcumbentibus, Xantho inquit,Hic niſi ualde te ipſum munieris,non dubia erit inſaniæ cauſa tibi;qualis enim forma,talis & anima. Et Aeſopus ad eum, Tu mihi uideris, ò homo, prauus quidem & curioſus eſſe,herum irritans contra ſeruum,Xãthus autem ad hæc, cauſam cupiens uerberandi hominem, Fugitiue,inquit, quoniam curioſum dixiſti amicum,

oſtende mihi incurioſum hominem addu·ctum. Egreſſus igitur poſtridie in plateam Aeſopus,& eos qui præteribant,circumſpiciens, uidet quendam in loco quodam diu ſedentem,quem iudicans ſecum ocioſum & ſimplicem eſſe,accedens inquit,herus te inuitat ſecum pranſurum. Ruſticus ille nihil ſciſcitatus, neque quis eſſet a quo inuitaretur,ingreſſus eſt in domum,& cum ipſis calceis,ut erant uiles, diſcubuit. Rogante aũt Xantho,Quis hic? Aeſopus ait,Incurioſus homo. At in aurem uxori dixit Xanthus,ut ſibi obſequeretur,& quod ipſe iuſſerit,faceret,ut plagas Aeſopo honeſta ratione inferret. Deinde coram omnibus inquit, Domina aquam in peluim inijce, & pedes hoſpitis laua. Cogitabat enim ſecum,omnino hoſpitem recuſaturum:Aeſopum uerò quòd ille curioſus eſſet,uerberibus cæſum iri. Illa igitur iacta aqua in peluim, ibat pedes hoſpitis lotura. Et ille cognoſcens hanc eſſe domus dominam,ſecum loquebatur: Honorare me omnino uult,atque huius rei gratia,ſuis manibus pedes meos uult lauare, cũ ancillis queat hoc mandare. Extenſis igitur pedibus, Laua, inquit,hera:ac lotus diſcubuit. Xantho autem iubente uinum hoſpiti dari,quod biberet,rurſus ille conſiderabat ſecum, ipſos ante oportere bibere: ſed quia ſic ipſis uiſum eſt, non opus mihi hęc inquirere. Accipiens igitur bibit. Prandentibus ve.ò,& ferculo quodam hoſpiti appoſito,at-

que

que illo ſuauiter comedente,Xanthus cocũ quòd malè hoc condiuiſſet, criminabatur, atque etiam nudum verberibus afficiebat. Ruſticus autem ſecum dicebat, Ferculum quidẽ optimè coctũ eſt,& nihil ei deeſt,quo minus recte paratum ſit: ſi autem abſq; cauſa uult ſeruum ſuum flagellare paterfamilias,quid ad me? Xantho autem ægre ferente,neque iucunde affecto,quoniam nihil hoſpes curioſè inquirebat, tandem placẽtę allatæ ſunt. Hoſpes uerò tanquam nunquam placentam guſtaſſet conuoluens,& accipiẽs ipſas ut panes comedebat. Xanthus autem piſtorem accuſauit,dixitque ei; Cur nam ò execrande,abſque melle, ac pipere placẽtas præparaſti? Ille inquit, Si cruda eſt,ò here, placenta,me uerbera:ſi uerò non,ut oportebat,præparata eſt,non me: ſed heram accuſa.Et Xanthus, ſi à mea hoc factum eſt uxore,uiuam ipſam nunc comburam.Atque iterum uxori innuir, ut ſibi obſequeretur propter Aeſopum.Cum igitur iuſſiſſet ſarmenta in medium afferri,pyram ſuccendit,& arreptam uxorem prope pyram egit,ita ut crederetur ipſam in ignem eſſe immiſſurus:differebat autem aliquo modo, & circunſpiciebat ruſticum, ſi quo modo aſſurgens, a tali audacia prohibere ipſum aggrederetur. Sed is ſecum rurſus conſiderabat. Cum nulla adſit cauſa,quid nam ſic iraſcitur? Deinde inquit,O paterfamilias,ſi hoc iudicas oportere fieri, expecta me parumper, dũ digreſ-

ſus adducam & ipſe meam ex agro uxorē, ut ambas ſimul comburas. Hæc a uiro Xanthus audiens, & huius ſinceritatem, ac generoſitatem admiratus, Aeſopo inquit, Ecce verè hō incurioſus, habes accepta præmia victoriæ ò Aeſope: ſatis eſt tibi de cętero, deīn uerò libertatem tuam aſſequeris. Poſtridie autē Xanthus iuſſit Aeſopo in balneas ire, & ſcrutari, an multa adeſſet turba, uelle enim lauari. Abeunti autem, prætor occurrens, & Xanthi ipſum eſſe cognoſcens, interrogauit quonam iret. Quod cum ſe is negaſſet ſcire: exiſtimans Prætor inrerrogationem ſuam floccipendi: in carcerē ipſum abduci iubet. Cum igitur abduceretur Aeſopus. clamauit: Vides ò Prætor quemadmodum rectè reſponderim? quæ enim non expectaui, & occurri tibi, & in carcerem iam trahor. Tum Prætor ſtupefactus reſponſi promptitudine, ſinit abire. Aeſopus autem profectus in balneas, multam turbam in ipſis intuitus eſt, ſed & lapidem uidet in medio ingreſſu poſitum, in quem ſinguli ingredientes, & egredientes offendebant, hūc autem unus quiſpiam ingrediens ut lauaretur, ſublatum tranſpoſuit. Reuerſus igitur ad herum, Si uis, inquit, here lauari, unū hominem in balneis uidi. Xanthus profectus, ac multitudinem lauātium uidens, dixit, Quid hoc, ò Aeſope? nonne unum hominem dixiſti te uidiſſe? Aeſopus, Certè, inquit: nam lapidem illum (manu oſtendens) ante ingreſ-

ſum poſitum reperi, in quem ingredientes omnes & exeuntes offendebant: unus uerò quidam antequam illideret, eleuatum tranſpoſuit. Illum igitur unum hominem dixi uidiſſe, pluris faciens quàm alios. Tum Xanthus, nihil apud Aeſopum tardum eſt ad reſponſionem. Cum aliquando Xanthus ex latrina rediret, interrogauit Aeſopum, Quid ita homines poſt cacationem, uentris excrementa aſpiciunt? Ille ait, Antiquis temporibus uir quidam delicatius uiuens multo tẽpore præ delicijs in latrina ſedebat, ut & ſua illic immorans cacauerit præcordia. Ex illo tempore igitur timẽtes cęteri homines uentris inſpiciunt ſordes, ne quo modo & ipſi hoc patiantur. Sed tu here, ne time: non enim ſunt tibi præcordia. Die autem quodã celebrato conuiuio, Xanthus cum alijs Philoſophis diſcumbebat: & potu iam inualeſcente, crebræ quęſtiones inter hos uerſabãtur: atq̃ue Xantho incipiente turbari, Aeſopus aſtans ait, Here, Bacchus tria poſſidet tẽperamenta, primum uoluptatis, ſecundum ebrietatis, tertium contumeliæ. Vos igitur potii am & lætati, quæ reliqua ſunt omittite. Tum Xanthus iam ebrius, ait, tace, inferis conſule. Et Aeſopus, Igitur & in infernũ diſtrahere. Ex diſcipulis autem quidam ſub ebrium iam Xanthum uidens, & ut in uniuerſum dicam, temulentum, O præceptor, inquit, poteſt ne homo aliquis ebibere mare? Et ille, Admodum quidem: Ego enim ip-

prorumpere in mare, ego autem pepigi mare ſolum ebibere, non etiam exeuntia in ipſum flumina: hic itaque ſcholaſticus prius coerceat flumina omnia, deinde ſtatim mare ſolum ebibam. Xanthus autem futuram ex hoc pacti ſolutionem cognoſcens, vehementer lætatus eſt. Populus igitur ad litus confluit ad ſpectaculum eius, quod faciendum erat: cumq; Xanthus quæ edoctus fuerat ab Aeſopo feciſſet, ac dixiſſet, Samij admirati, acclamarunt, ac ipſum laudarunt. Scholaſticus autem Xanthi pedibus obuolutus, & victum ſe confitebatur, & pacta rogabat diſſolui, quod & fecit Xanthus exorãte populo. Profectis autem ipſis in domum, Aeſopus audiens Xanthum, inquit, Per omnem vitam tibi gratificatus ſum, nonne dignus ſum, ò here, conſequi libertatem? At Xanthus obiurgando ipſum, repulit, dicẽs: An nolo ipſe hoc facere? Sed exi ante veſtibulum, & ſpeculare: & ſi videris duas cornices, renuntia mihi: bonum enim augurium hoc: quòd ſi vnam videas, hoc malum. Accedens igitur Aeſopus, cum duas forte ita cornices ſuper quadam vidiſſet arbore ſedẽtes, accedens Xantho renuntiauit. Exeunte autem Xantho, altera harum auolauit: & Xãthus alteram ſolam videns ait, Nonne dixiſti mihi execrande, duas vidiſſe te? Et is, Ita, ſed altera auolauit. Tum Xãthus, Deerat tibi fugitiue me vt deluderes? Iubet igitur eum denudatum verberari. At dũ Aeſo-

pus verberabatur, Præfectus quidam inuitauit ad cœnam Xanthum, Aeſopo inter verbera exclamante, Hei mihi miſero: ego enim qui duas vidi cornices, verberor: tu verò, qui vnam tantum, in conuiuium abis: vanum itaque fuit augurium. Tum Xanthus ſolertiam eius admiratus, ceſſare iubet verbera. Non multis autem poſt diebus Philoſophos, & rhetores cum inuitaſſet Xanthus, iuſſit Aeſopo ante veſtibulum ſtare, & nullum indoctum ingredi ſinere, ſed doctos ſolos. Hora autem prandij clauſo veſtibulo, Aeſopus intus ſedebat. Ex inuitatis autem quodam profecto, & ianuam pulſante, Aeſopus intus ait: Quid mouet canis? ille putans canis vocari, iratus diſceſſit: ſic ergo vnuſquiſque veniens reuertebatur iratus, putans iniuria affici, Aeſopo idem omnes interrogante. Cum autem vnus ex ipſis oſtium pulſaſſet, interrogatus quid moueret canis, reſpondit, Caudam & aures, Aeſopus ipſum rectè iudicans reſpondiſſe, aperta ianua ad herum duxit, ac inquit: Nullus Philoſophus ad conuiuium tuum venit, ò here, præter hunc ſolum. Xanthus igitur ualde triſtatus eſt, deceptum ſe exiſtimans ab inuitatis. Poſtridie cum veniſſent inuitati ad literarium ludum, accuſabant Xanthum, dicentes: Vt videris, ò præceptor, cupiebas quidem ipſe contemnere nos: ſed veritus putridum in veſtibulo conſtituiſti Aeſopũ, ut nos iniuria afficeret, & canes uocaret. Et

Xanthus,

Xanthus,Inſomnium ne id eſt, an vera res? Tum illi,Niſi ſtertimus,vera res. Confeſtim accerſitus Aeſopus,& rogatus cum ira, cuius rei gratia amicos ignominioſe amolitus eſſet,ait: Nonne tu mihi here mandaſti, ne quem vulgarem ac indoctum hominē permitterem in tuum conuenire conuiuium, ſed ſolos doctos? Tum Xanthus, Et quales hi,nonne docti? Et Aeſopus, Nullo pacto: ipſis etenim pulſantibus ianuam, & me intus interrogante, quidnam moueret canis, nullus eorum intellexit ſermonem.Ego igitur cum indocti omnes viderentur, nullum ipſorum introduxi, niſi hunc qui doctè reſpondit mihi. Sic igitur cum Aeſopus reſpōdiſſet, rectè omnes dicere ipſum confirmarunt. Ac poſt dies rurſus aliquot Xanthus ſequente Aeſopo,ad monumenta acceſſit,& quæ in arcis erant epigrammata legens, ſeipſum delectabat. At Aeſopo in quadam ex ipſis inſculptas literas has uidente, α,β,δ,ο, ε,θ,χ, oſtendenteque Xantho,atque rogante,an haſce nouiſſet: diligenter ille ſcrutatus,non potis fuit harum inuenire declarationem,ac falſus eſt dubitare omnino. Tum Aeſopus. Si per hanc columulam, ò here, theſaurum oſtendam tibi,qua re me remunerabis? Et is: Confide,accipies enim libertatem tuam, atque dimidium auri. Tunc Aeſopus diſtans à cippo paſſus quatuor, & fodiens,accepit theſaurum, & tulit hero,dicens,Da mihi promiſſum,cuius gratia inue-

niſti theſaurum. Et Xanthus, Non, ſi & ego ſapiam, niſi & ſenſum literarum mihi dixeris: nam ſcire hoc multo re inuenta mihi pretioſius. Et Aeſopus, Qui theſaurum infodit hic, vt vir eruditus literas inſculpſit has, quæ & inquiunt, α, ἀποϐὰς, recedens, ϐ, βήματα, paſſus, δ, τέσσαρα, quatuor, ο, ὀρύξας, fodiens, ε. εὑρήσεις, inuenies, θ, θησαυρὸν, Theſaurum, χ, χρυσίȣ, auri. Xanthus autem, Quia ita ſolers es, & aſtutus, non accipies tuam libertatem. Et Aeſopus. Renunciabo dando aurum, ò domine, regi Byzantinorum: illi enim reconditum eſt. Et Xanthus, Vnde hoc noſti? Et ille ex literis: hoc enim inquiunt, α, ἀπόδος, redde, β, βασιλεῖ, regi, δ, διονυσίῳ, Dionyſio, ο, ὃν, quem, ε, εὗρες, inueniſti, θ, θησαυρὸν, Theſaurum, χ, χρυσίȣ, auri. Xanthus audiens regis eſſe aurum, Aeſope ait, Accepto dimidio lucri, taceto. Et ille, Non tu mihi nunc hoc præbes, ſed qui aurum hic infodit, ac quemadmodum, audi, hoc enim dicunt literæ, α, ἀνελόμενοι, accipientes, β βαδίσαντες, vadentes, δ διέλεσθε, diuidite, ο, ὃν, quem, ε εὕρετε, inueniſtis θ, θησαυρὸν, Theſaurum, χ, χρυσίȣ, auri. At Xanthus, Venias, inquit, in domum, ut & theſaurum diuidamus, & tu libertatem accipias. Profectis ergo, Xanthus timens Aeſopi loquacitatem, in carcerem ipſum iuſſit inijci. Cum abduceretur Aeſopus, ſic inquit. Huiuſmodi

ſunt

ſunt promiſſa Philoſophorum? non ſolum enim non accipio meam libertatem, ſed & in carcerem iubes inijci me? Xanthus igitur iuſſit ipſum ſolui, & ait ei; Nimirum rectè inquis, ut parta libertate, uehementior contra me ſis accuſator. Tum Aeſopus dixit: Quodcunque mihi potes facere, fac malũ: omnino uel inuitus liberabis me. Ea uerò tempeſtate huiuſmodi res Sami obtigit. Cum publicè feſtum celebraretur, repente aquila deuolans, & publicum rapiens anulum, in ſerui ſinum demiſit. Itaque Samij perterriti, cum ob hoc prodigium incidiſſent in multum mœrorem, in unum coacti, cœperunt rogare Xanthum, quòd primus ciuium eſſet, & Philoſophus, ut ſibi iudicium prodigij manifeſtaret. At ille omnino ambigens, tempus petijt. Profectus igitur domum, triſtis erat admodum, & ſolicitudinibus immerſus, ut qui nihil iudicare poſſet. Aeſopus uerò merore Xanthi cognito, audiens ait: Qua cauſa, ò here, ſic perſeueras triſtari? Mihi committe, ualedicto mœrori. Cras in forum profectus dic Samijs, Ego neque prodigia ſoluere didici, nec augurari: ſed puer mihi eſt multarum rerum peritus, ipſe uobis quæſitum ſoluet. Et ſi ipſe conſecutus fuero ſolutionem, here, tu gloriam reportabis, tali utens ſeruo: ſin minus fuero conſecutus, mihi ſoli erit dedecus: Perſuaſus igitur Xanthus, poſtero die in theatrum profectus, & aſtans in medio, iux-

ta monita Aeſopi concionatus eſt ijs, qui conuenerant. Illi uerò ſtatim rogabant Aeſopum acciri. Qui cum ueniſſet, ſtaretque in medio, Samij facie ipſius conſiderata, deridentes clamabant: Hæc facies prodigium ſoluet? ex deformi hoc quid unquam boni audiemus? Ita ridere cœperunt. Et Aeſopus extenta manu ſilentio petito, inquit: Viri Samij, quid faciem meam cauillamini? nō faciem, ſed animum reſpicere oportet: ſæpe enim in turpi forma bonum animum natura impoſuit. An uos exteriorem teſtarū formam conſideratis, ac non potius interiorem uini guſtum? Hæc ab Aeſopo cum audiſſent omnes, dixerunt: Aeſope, ſi quid potes, dic ciuitati. Ille igitur audacter ait: Viri Samij, quoniam fortuna, quæ contentionis ſtudioſa eſt, gloriæ certamen propoſuit domino & ſeruo, ſi ſeruus inferior uideatur domino uerberibus cæſus abibit: ſin autem præſtantior, nihilominus & ſic uerberibus lacerabitur. Si uos per meam libertatem, loquendi mihi fiduciam indulſeritis, ego nūc uobis intrepide quæſitum narrabo. Tunc populus uno ore clamabat ad Xanthum: Libertate dona Aeſopum, obtempera Samijs, largire libertatem eius ciuitati. At Xantho non annuenti, Prætor ait: Xanthe, ſi tibi non placet auſcultare populo, ego hac hora Aeſopum libertate donabo, & tunc tibi æqualis fuerit. Tunc igitur Xanthus neceſſario libertatem reddidit, & preco clamauit,

mauit, Xanthus Philoſophus liberum Samijs largitur Aeſopum, atque interim ſinem ſermo Aeſopi accepit dicentis Xantho, Vel inuitus me libertate donabis. Aeſopus itaque libertatem conſecutus, ſtans in medio, ait: Viri Samij, aquila ut ſcitis, regina auium eſt. Quoniam autem Imperatorium anulum hæc raptum dimiſit in ſerui ſinum, hoc ſignificare uult, quendam ex ijs qui nunc ſunt, regem, uelle ueſtram libertatem in ſeruitutem redigere, atque ſancitas leges irritas facere. His auditis Samij mœrore repleti ſunt. Sed non multo poſt tempore & literæ a Crœſo Lydorum Rege uenerunt ad Samios, iubentes eis, ut in poſterum tributa ſibi penderent; ſin minus obtemperaſſent, ut ad pugnam ſe pararent. Conſultabant igitur uniuerſi. Timuerunt enim ſubditi fieri Crœſo, conducibile tamen eſſe, & Aeſopum conſulere. Et ille conſultus, ait: Cum principes veſtri ſententiam dixerint de tributo dando obtemperandum eſſe regi: conſilium iam minimè, ſed narrationem uobis afferam, & ſcietis quid conducat. Fortuna duas uias oſtendit in uita: alteram libertatis, cuius principium acceſſu difficile, ſed finis planus: alteram ſeruitutis, cuius principium facile, & acceſſibile, finis autem laborioſus. His auditis, Samij exclamauerunt: Nos cum ſimus liberi, ſerui eſſe gratis nolumus: & oratorem infecta pace remiſerunt.

runt. His ergo cognitis, Crœſus decreuit bellum in Samios mouere. Sed legatus retulit: Non poteris Samios debellare, quãdiu eſt apud eos Aeſopus, & conſilia ſuggerit. Potes autem magis, ait, ò Rex, legatis miſſis: petere ab ipſis Aeſopum, pollicitus eis & gratias alias relaturum, & remiſſionem iuſſorum tributorum: tunc forte poteris eos ſuperare. Crœſus his perſuaſus, legato miſſo, dedi ſibi petebat Aeſopum. Samij autem hunc tradere decreuerunt. Quo cognito, Aeſopus in media concione ſtetit, ac inquit: Viri Samij, & ego permulti facio ad regis pedes proficiſci: uolo autem uobis fabulam dicere. Quo tempore animalia inter ſe loquebantur, lupi bellum ouibus intulerunt. Vna verò cum ouibus canibus prælìantibus ac lupos arcentibus, lupi legato miſſo dixerunt ouibus, ſi uoluerint uiuere in pace, & nullum ſuſpicari bellum, ut canes ſibi traderent. Ouibus ob ſtultitiam perſuaſis, & canibus traditis, lupi & canes dilacerarunt, & oues facillimè occiderunt. Samij igitur fabulæ ſenſu cognito, decreuerunt apud ſe detinere Aeſopum. Ille uerò non tulit, ſed cum legato una ſoluit, & ad Crœſum ſe contulit. Profectis autem ipſis in Lidiam, Rex ante ſe ſtantẽ Aeſopum uidens, indignatus eſt, dicens: Vide qualis homuncio impedimento mihi ad tantam inſulam ſubigendam fuit. Tum Aeſopus: Maximè Rex, non

ui,neque neceſſitate coactus ad te ueni, ſed ſponte adſum: ſuſtine autem me parumper audire. Vir quidam cum locuſtas caperet, occideretque, cœpit & cicadam, cum & illam uellet occidere, inquit cicada, O homo, ne me fruſtra occidas: ego enim neque ſpicam lædo, neque alia in re quapiam iniuria te afficio: motu uerò, quæ in me ſunt, membranularum, ſuauiter canto, delectans uiatores: præter igitur uocem in me amplius nihil inuenies. Ille his auditis, permiſit abire. Et ego itaque, ò rex, tuos pedes attingo, ne me ſine cauſa occidas. non enim poſſum iniuria quenquam afficere, ſed in uili corpore generoſum loquor ſermonem. Rex autem miratus ſimul & miſeratus ipſum, ait: Aeſope, non ego tibi largior uitam, ſed fatum; ergo quod uis, pete, & accipies. Et ille: Rogo te, o rex, reconciliare Samijs. Cumque rex dixiſſet, Reconciliatus ſum, procidens ille in terram, gratias ei agebat. Et poſt hęc ſuas conſcripſit fabulas, quas in hunc uſque diẽ extantes apud regem reliquit. Acceptis autem ab ipſo literis ad Samios, quòd Aeſopi gratia eis reconciliatus fuerit, atque muneribus multis, nauigauit in Samum. Samij igitur hunc uidentes, & coronas ei intulerunt, choreaſque eius gratia conſtituerunt. Ille autem & regis literas legit, & oſtendit, quòd ſibi donatam a populo libertatem, libertate rurſus remuneratus fuerit.

rit. Poſt hæc uerò ab inſula decedens, circuibat orbem, ubique cum Philoſophis diſputando. Profectus & in Babylonem, & ſuam ipſius doctrinam demonſtrando, magnus apud regem Lycerum euaſit. Illis enim temporibus reges inuicem pacem habentes, atque delectationis gratia quæſtionis uiciſſim ſophiſticas ſcribendo mittebãt: quas qui ſoluerent, tributa pacta a mittentibus accipiebant: qui uerò non, æqualia præbebant. Aeſopus igitur quæ mittebantur problemata Lycero intelligens diſſoluebat, & clarum reddebat regem: & ipſe Lyceri nomine altera itidem regibus remittebat: quæ cum remanerent inſoluta, tributa rex quàm plurima exigebat. Aeſopus autem cum non genuiſſet filios, nobilem quendam Ennum nomine adoptauit, atque ut legitimum filium regi allatum commendauit. Non multo autem poſt tempore Ennus cum adoptantis concubina rem habuit: hoc ſciens Aeſopus, expulſurus erat domo Ennum, qui in illum ira correptus, epiſtolamque fictam ab Aeſopo, ſcilicet ad eos, qui ſophiſmatis cum Lycero certabant, quòd ipſis paratus eſſet adhærere magis, quàm Lycero, regi dedit Aeſopi ſignatam annulo. Rex & ſigillo credens atque inexorabili ira percitus, ſtatim Hermippo iubet: ut nulla examinatione facta, tanquam proditorem occideret Aeſopum. At Hermippus & amicus fuerat Aeſopo, & tunc

ſe

ſe amicum oſtendit;in ſepulchro enim quodam nemine ſciente occultauit hominem, & ſecretò nutriuit. Ennus autem regis iuſſu omnem Aeſopi adminiſtrationem ſuſcepit. Quodam poſt tempore Nectenabo rex Aegyptiorum audiens Aeſopum mortuum eſſe, mittit Lycero ſtatim epiſtolam architectos ſibi mittere iubentem, qui turrim ædificent, quæ neque cœlum, neque terram attingat, & aliquem qui ſemper reſpondeat ad omnia quæcunque rogauerint: quod ſi feciſſet,tributa exigeret: ſin minus, ſolueret. His lectis, Lycerus mœrore affectus eſt, cum nullus ex amicis poſſet quęſtionem de turri intelligere. Rex uerò & columnam ſui regni dicebat interijſſe Aeſopum. Hermippus autem dolore regis ob Aeſopum cognito, adijt regem, & uiuere illum renuntiauit, addiditque ipſius cauſa Aeſopum non peremiſſe, ſciens quòd pœniteret aliquando regem ſententiæ. Rege autem uehementer his lætato, Aeſopus ſordens ac ſqualens totus,adductus eſt. Cumque Rex,ut eum uidit, illacrimaſſet, atque ut lauaretur, aliaque cura afficeretur, iuſſiſſet, Aeſopus poſt hoc & de quibus accuſatus fuerat,cauſas confutauit: ob quę cum Rex Ennum eſſet occiſurus, Aeſopus ei ueniam petijt. Poſt hæc autem Rex Aegyptij epiſtolam Aeſopo dedit legendam. At ille ſtatim ſolutione cognita quæſtionis, riſit, ac reſcribere iuſſit: cum hyems præterijſſet,

rijſſet, miſſum iri & qui turrim eſſent ædificaturi, & aliquem qui reſponderet ad rogata. Rex igitur Aegyptios legatos remiſit; Aeſopo autem priſtinam adminiſtrationem tradidit omnem, deditum ei tradens, & Ennum. At Aeſopus acceptum Ennum nulla in re triſtitia affecit, ſed ut filium rurſus receptum inter cætera his admonuit uerbis; Fili ante omnia cole Deum. Regem honora. Inimicis tuis terribilem teipſum præbe, ne te contemnant; amicis facilem & communicabilem, quo longe beneuolentiores tibi ſint. Item inimicos male habere precare, & eſſe pauperes, ne te poſſint offendere; at amicos in omnibus bene ualere uelis. Semper uxori tuæ bene adhære, ne alterius uiri periculum facere uelit. leue enim mulierum eſt genus, ac delinitum adulatione minus male cogitat. Velocem ad ſermonem ne poſſide auditum. Linguæ continens eſto. Bene agentibus ne inuide, ſed congratulare; inuidens enim teipſum magis offendes. Domeſticorum tuorum ſatage, ut te non ſolum ut dominum timeant, ſed etiam ut benefactorem uenerentur. Ne pudeat diſcere ſemper meliora. Mulieri nunquam credas ſecreta: nam ſemper armatur quomodo tibi dominetur. Quotidie in diem craſtinum reconde; melios enim mortuum inimicis relinquere, quàm uiuentem amicorum indigere. Salutato facilè qui tibi occurrunt,

ſciens

ſciens & catulo caudam panem comparare. Bonum eſſe ne pœniteat, Suſurronem uirum eijce domo tua:nam quæ a te dicuntur, ac fiunt, alijs communicabit. Fac,quæ te non mœſtificent. Contingentibus ne triſtare. Neque praua ineas unquam conſilia, neque mores malorum imiteris. His ob Aeſopo Ennus admonitus tum ſermõne,tum ſua conſcientia, ut ſagitta quadam percuſſus animum,paucis poſt diebus è uîta diſceſſit. Aeſopus autem aucupes omneis accerſiuit,atque aquilarum pullos quatuor vt caperent, iubet: ſic itaque captos nutriuit,ut dicitur,ac inſtruxit (cui rei non magnam fidem adhibemus) ut pueros in ſportis ipſis appenuns geſtãdo in altum volarent, atque ita obedientes pueris eſſent, ut quocunque illi uellent, uolarent, ſiue in altum, ſiue in terram deorſum. Præterito vero hyemali tempore, ac uere arridente, cum ad iter omnia paraſſet Aeſopus,& pueros accepiſſet, & aquilas, deceſſit in Aegyptum, multa imaginatione, & opinione ad ſtupefactionem illorum hominum uſus.Sed Nectenabo,audito adeſſe Aeſopum,in ſidijs circunuentus ſum, inquit, amicis, quia intellexeram Aeſopum mortuum eſſe. Poſtridie autem iuſſit rex, ut omnes magiſtratus candidis circundarentur veſtibus.ipſe ἐρέαν induit,& coronam ac gemmatam κιταρίν. Cumque ſedens in alto ſolio Aeſopum introduci iuſſiſſet, Cui me aſſimilas (ingredienti

gredienti inquit) Aeſope, & eos qui mecum ſunt? Et ille; Te quidem, ſoli uerno: qui uerò te circunſtant,maturis ariſtis. Et rex admiratus ipſum, & donis eum proſecutus eſt. Poſtero autem die rurſus rex candidiſſimam togam indutus, amicis purpureas iuſſis accipere, ingredientem Aeſopum iterum rogauit. Et Aeſopus, Te inquit comparo Soli; hos autem qui ſtant circum,radijs ſolaribus. Et Nectenabo; Puto nihil eſſe Lycerum pre meo regno. Et Aeſopus ſubridens: Ne facile de illo ſic loquere,o Rex: nam genti ueſtræ ueſtrum regnum collatum,inſtar ſolis lucet: ac ſi Lycero comparetur, nihil aberit, quin ſplendor hic tenebræ appareant. Et Nectenabo appoſita verborum reſponſione ſtupefactus: Attuliſti nobis, ait, qui turrim ædificent? Et ille, Parati ſunt, ſi modo oſtendas locum. Poſtea egreſſus extra urbẽ rex in planitiem, oſtendit dimenſum locum. Adductis igitur Aeſopus ad oſtenſos loci angulos quatuor,quatuor Aquilis una cum pueris per ſacculos appenſis, ac puerorum manibus datis fabrorum inſtrumentis, iuſſit euolare. Illi uerò ſublimes, Date nobis,clamabant lapides,date calcem,date ligna,& alia,quæ ad ędificationem apta ſunt. Sed Nectenabo uiſis pueris ab aquilis in altum ſublatis,ait: Vnde mihi uolucres homines? Et Aeſopus: Sed Lycerus habet: tu autem homo cum ſis,uis,cum æquo dijs

rege contendere ? Et Nectenabo, Aeſope uictus ſum : percontabor autem te, tu reſponde. Et ait: Sunt mihi fœminæ hic equæ, quæ cum audiuerint eos, qui in Babylone ſunt, equos hinnientes, ſtatim concipiunt. Si tibi ad hoc eſt doctrina, oſtende. Et Aeſopus. Reſpondebo tibi cras, o rex. Profectus uerò ubi hoſpitabatur, felem iubet pueris comprehendi, & captum publicè circumduci uerberando. Aegyptij autem illud animal colentes, cum ſic ipſum male tractari uiderent, concurrerunt, & felem è manu uerberantium eripuerunt, ac rem celeriter annuntiarunt Regi. Qui uocato Aeſopo, Neſciebas, inquit, Aeſope, tanquam Deum a nobis coli felem? quare igitur hoc feciſti? At ille: Lycerum regem iniuria affecit, o rex, præterita nocte hic felis: Gallum enim eius occidit pugnacem & generoſum, præterea, & horas ei noctis nuntiantem. Cui rex: Non pudet te mentiri Aeſope? Quonam modo una nocte felis ab Aegypto iuit in Babylonem? Tum ille ſubridendo inquit: Et quomodo, ò rex, Babylone equis hinnientibus, hic equę fœminæ concipiunt? Rex autem his auditis, prudentiam Aeſopi felicem eſſe dixit. Poſt hęc autem, cum adſciuiſſet ex Heliopoli viros quæſtionum ſophiſticarum peritos, atque de Aeſopo cum eis diſputaſſet, inuitauit vnà cum Aeſopo ad conuiuium. Diſcumbentibus igitur ipſis, quidam Heliopolita inquit

Aeſopo:

Aeſopo: Miſſus ſum a Deo meo quæſtionē quandam rogaturus te, ut ipſam ſolueres. Cui Aeſopus:Mentiris. Deo enim ab homine nihil opus eſt diſcere: tu aūtem non ſolum teipſum accuſas, ſed & Deum tuum. Alius rurſus ait: Eſt templum ingens, & in eo columna duodecim urbes cōtinens,quarum ſingulæ triginta trabibus fulciuntur, quas circumcurrunt duæ mulieres. Tum Aeſopus ait: Hanc quæſtionem apud nos ſoluent & pueri, Templum enim eſt hic mundus; Columna,annus; Vrbes, menſes, & Trabes,horum dies. Dies autem & nox, duæ mulieres,quæ uiciſſim ſibi ſuccedunt. Poſtridie conuocatis amicis omnibus, Nectenabo inquit:Propter Aeſopum hunc debebimus tributa regi Lycero. At ex his vnus ait: Iubebimus ei quæſtiones dicere nobis ex ijs, quæ neque ſcimus,neque audiuimus.Et ille:Cras hac de re uobis reſpondebo. Decedens igitur, & compoſito ſcripto,in quo continebatur: Nectenabo confitens mille talenta Lycero debere, mane reuerſus regi ſcriptum reddidit: Regis autem amici priuſquam aperiretur ſcriptum, omnes dixerunt: Et ſcimus hoc, & audiuimus,& uerè ſcimus. Et Aeſopus:Habeo uobis gratiā reſtitutionis cauſa. At Nectenabo confeſſione debiti lecta, ait: Me nihil Lycero debere, omnes uos teſtificabimini? Illi mutati dixerunt: Neque ſcimus, neque audiuimus. Et Aeſopus: Si hæc ita ſe

habent,

habent,ſolutum eſt quæſitum. Ad hæc Nectenabo: Fœlix eſt Lycerus,talem in regno ſuo doctrinam poſſidens. Ergo pacta tributa tradidit Aeſopo, atque in pace remiſit, At Aeſopus in Babylonem profectus, narrauit Lycero acta in Aegypto omnia, & tributa reddidit. Lycerus autem iuſſit ſtatuam auream Aeſopo erigi. Non multo autem poſt tempore, Aeſopus in Græciam decreuit nauigare,compoſitioneque cum rege facta,diſceſſit,iuratus ei prius proculdubio rediturum ſe in Babylonem, atque illic reliquum uitæ victurum. Peragratis autem Græcis vrbibus,& ſua doctrina patefacta, peruenit & Delphos: verum Delphi diſſerentem quidem audierunt libenter, ſed honore & obſeruantia eum affecerunt nulla.Is autem ad eos excipiens ait; Viri Delphi,ſuccurrit mihi ligno uos comparare, quod in mari fertur. Illud etenim procul uidentes dum fluctibus agitatur, magni precij eſſe exiſtimamus,poſtquam autem proxime aduenit, uiliſſimum apparet. Et ego itaque cum procul eſſem ab urbe ueſtra, ut eos qui exiſtimatione digni ſunt,uos admirabar:nunc autem ad uos profectus,omnibus, ut ita dixerim, inueni inutiliores, ſic deceptus ſum. Hæc cum audiuiſſent Delphi, & timerent, ne aliquo modo Aeſopus ad alias urbes accedens,male de ſe diceret, decreuerunt dolo hominem occidere. Auream igitur phialam ex eo,quod apud ſe erat,ſacello Apollinis

nis accipientes, clam in Aeſopi abſconderunt ſtratis. Cum Aeſopus verò ignoraret quæ ab ipſis dolo facta fuerant, egreſſus ibat in Phocidem. At Delphi aggreſſi, & detinentes ipſum, percontabantur ut ſacrilegum. Illo autem negante aliquid feciſſe huiuſmodi, illi ui ſtratis euolutis, auream inuenerunt phialam, quam etiam acceptam omnibus ciuibus oſtenderunt, non cum par uo tumultu. Igitur Aeſopus cognitis illorũ inſidijs, rogauit eos ut ſolueretur. Hi autem non ſolum non ſoluerunt, ſed, ut ſacrilegum in carcerem quoque iniecerunt, morte eius ſuffragijs decreta. Aeſopus autem cum nulla aſtutia a mala hac fortuna liberari poſſet, ſeipſum in carcere lugebat ſedens. Ex familiaribus autem ipſius quidam, Damas nomine, ad ipſum ingreſſus, & uidens eum ſic lamentari, cauſam rei rogauit. Ille ait, Mulier quædam cum recenter uirum ſuum ſepeliuiſſet, quotidie profecta ad tumulum, plorabat. Arans autem quidam non procul a ſepulchro, amore captus eſt mulieris. & derelictis bobus, iuit & ipſe ad tumulum, ac ſedens unà cum muliere plorabat. Cum illo rogaret cur nam & ipſe ſic lugeret: Quoniam & ego, inquit, decentem mulierem ſepeliui, & poſteaquàm plorauero, mœſtitia leuor. Illa autem, & mihi idipſum ſimiliter accidit. Et ille, Si igitur in eadem incidimus mala, cur nam inuicem non coniungimur? ego etenim amabo te, ut illam: & tu

me

me rurſus vt tuum virum. His perſuaſit mu lieri, & conuenerunt. Interim autem fur profectus,& boues ſoluens,abegit. Ille autem reuerſus, non inuentis bobus, & plangere,& lugere vehementer inſtituit. Profecta eſt & mulier: & lamentatem inueniens, inquit, Iterũ ploras? Cui ille: Nunc ait, vere ploro: & ego itaque multis euitatis pericu lis,nũc vere fleo, ſolutionem mali necunde inueniens. Poſt hæc affuerunt & Delphi,& extractũ ipſum è carcere, trahebant in pręcipitium. Ille autem eis dicebat: Quando colloquebantur animalia bruta, mus ranæ amicus factus, ad cęnam eam inuitauit, & abducta in penarium diuitis,ubi multa edulia erant: Comede,inquit,amica rana. Poſt epulationem,& rana murem in ſuã inuitauit cœnationem. Sed ne defatigere inquit,natando, filo tenui tuum pedem meo alligabo. Atque hoc facto,ſaltauit in paludem. Ea autem vrinata in profundum,mus ſuffocabatur: & moriens ait, Ego quidem per te morior, ſed me vindicabit maior. Supernatante igitur mure mortuo in palude, deuolan aquila hunc arripuit,vnà cum eo appen ſam ranam, ſicq; ambos deuorauit. Et ego igitur, qui vi per vos morior, habebo vltorem. Babylon enim,& Græcia omnis meam a uobis exigent mortem. Delphi tamen ne ſic quidem pepercerunt Aeſopo. Ille autem in Apollinis cõfugit ſacellum,ſed ij & illinc extraxerunt irati, & in præcipitium rurſus

traxerunt. Aeſopus, cum abduxeretur, dicebat: Audite me Delphi. Lepus aquila inſectante, in luſtrum ſcarabei confugit, rogans vt ab eo ſeruaretur. Scarabeus autem rogabat Aquilam, ne occideret, ſupplicem obteſtans ipſam per maximum Iouem, ſaltem ne deſpiceret paruitatem ſuam. Illa verò irata, ala percutiens ſcarabeum, leporem raptum depaſta eſt. Scarabeus autem cum aquila volauit, vt nidum eius diſceret, ac iã profectus oua eius deuoluta dirupit. Illa, cũ graue exiſtimaret ſi quis hoc auſus fuiſſet, & in altiore loco ſecũdò nidificaſſet, & illic rurſus ſcarabeus iiſdem hanc affecit: Aquila autem inops conſilij penitus, aſcendit ad Iouẽ, (in eius enim tutela eſſe dicitur) & in ipſius genibus tertiam fœturam ouorum poſuit, Deo ipſam commendans, & ſupplicans ut cuſtodiret. At Scarabeus è ſtercore pilula facta, aſcendit, & in ſinum Iouis eam dimiſit. Iupter aſſurgens vt fimum excuteret, & oua abiecit oblitus, quæ & contriuit deiecta. Sed cum didiciſſet a ſcarabeo, quòd hæc feciſſet, vt aquilam vlciſceretur (non enim ſcarabeum tantum illa affecit iniuria, ſed & in Iouem ipſum impia fuit) aquilæ reuerſæ ait, ſcarabeum eſſe qui affecit mœrore, & certè iure affeciſſe. Nolens igitur aquilarum genus deficere, conſuluit ſcarabeo ut aquilæ reconciliaretur. Cum hic non paruiſſet, ille in aliud tempus trãſpoſuit aquilarum partum, cum non appareant ſcarabei. Et vos igitur,

igitur,o viri Delphi,ne deſpicite hunc Deũ, ad quem profugi: & ſi paruum ſortitus eſt delubrum,neque enim impios negliget. Delphi verò hæc parum curantes,recta ad mortem itidem ducebant. Aeſopus nulla re a ſe dicta videns eos flecti,rurſus ait: Viri crudeles,& interfectores,audite. Agricola quidam in agro cōſenuit: cum nunquam ingreſſus eſſet in vrbem,precabatur domeſticos vt eam videret. At illi iunctis aſellis, atque in currum eo impoſito, ſolum iuſſerunt agere. Eunti autem procella,& turbine aerem occupantibus,& tenebris factis aſelli a uia aberrantes, in quoddam precipitium deduxerunt ſenem. At ille iam præcipitandus: O Iupiter ait,qua in re te iniuria affeci, quòd ſic iniquè occidor, præſertim cum neque ab equis generoſis, neque a mulis boni, ſed ab aſellis viliſſimis? Et ego itaque eodem modo nunc triſtor, quoniam non ab honoratis viris,& elegantibus,verum ab inutilibus, & peſſimis interficior. iamque præcipitandus, eiuſmodi dixit rurſus fabulam, Vir quidam ſuam deamans filiam rus miſit vxorem, ſolam autem filiam receptam violauit. Illa autem,Pater,ait ſceleſta facis: optarem tamen a multis potius viris dedecore hoc affici, quàm a te,qui genuiſti. Hoc nunc & in vos, o iniqui Dephi,dico,quod eligerem in Scyllam, & Charibdim potius incidere, ac in Africæ Sirteis,quàm per vos iniuſte, atque indigne mori:execror igitur veſtram patriã,

& deos teſtor, me præter omnem iuſtitiam interire,qui me vlciſcentur exauditum.Præcipitem igitur ipſum dederunt de rupe, & mortuus eſt. Non multo poſt autem peſtilentia laborantes,oraculum acceperunt, expiandam eſſe Aeſopi mortem.Cui,quod & con ſcij ſibi eſſent, iniuſte eum intefeciſſe, etiam cippum erexerunt. Sed primates Græciæ,ac doctiſſimi quique, cum & ipſi quæ in Aeſopum facta fuiſſent intellexiſſent, Delphos profecti ſunt: & cum illis habita inquiſitione,vltores & ipſi Aeſopi mortis fuerunt.

Aeſopi vitæ, Maximo Planudæ conſcriptæ,

FINIS.

EX APHTONII SOPHISTAE Exercitamentis.

FABVLA profecta quidem eſt a poetis, ſed & rhetoribus communis facta eſt ad monendi gratia. Eſt autem fabula ſermo fictus, imagine quadam repræſentans veritatem. Atque alia Sybaritica, alia Cilix, alia Cypria dicitur, accepto ab inuentoribus nomine. Verum quoniam Aeſopus egregiè præter ceteros conſcripſit fabulas, euicit vt potius Aeſopia diceretur. Ea verò eſt triplex, Rationalis, Moralis, Miſta. Rationalis, in qua aliquid ab homine geri confingitur; Moralis, quæ eorum imitatur mores, quæ ſunt rationis expertia. Miſta vero, quę rationale, irrationaleq; complectitur. Eam autem admonitionem, cuius cauſa fabulam conſtitueris, Antefabulationem præpoſitam, poſtpoſitam verò, Adfabulationem dices.

FABVLA,

Qua formicarum, & cicadarum exemplo, hortantur iuuenes ad laborem.

CIcadæ olim æſtate aſſiduis cantibus indulgebant, formicæ verò hyemis memores laboribus, fructibusq; colligendis operam dabant. Verùm cum hiems aduenisſet,

ormicæ iis, quæ collegerant, paſcebantur. Cicadas autem delectatio illa, & canendi voluptas, eo indigentiæ, miſeriæq; perduxit, vt eſurirent omnes, & fame conficerentur. Sic iuuentus laborem fugitans, male ſe habet in ſenectute.

Ex Phyloſtrati imaginibus fabulæ.

FAbulæ ſe ad Aeſopum ſua in eum beneuolentia conferunt, quòd ſatagat ſui. Fabula quippe & Homero & Heſiodo, necnon & Archilocho in Lycamben curæ fuit. Sed ab Aeſopo humana omnia ad fabellas redacta ſunt, ſermone brutis non temere imperito, nam & cupiditatem tollit, & libidinē inſectatur, & fraudem. Atq; hæc ei leo, quiſpiam agit, & vulpes, & per Iouem equus: nec teſtudo muta; Ex quibus pueri diſcunt, quæ in vita gerantur. Habentur igitur in pretio fabulæ propter Aeſopum. Accedunt ad ianuam docti huius, vittis eum deuincturæ, coronaq; oleagina coronaturæ: hic vt puto, fabulam aliquam texit: riſus enim faciei, & oculi in terram defixi id præ ſe ferũt. Pictorem fabularum curas remiſſiore animo indigere, non latuit. Philoſophatur autem picturæ, & fabularum corpora. Bruta enim cum hominibus conferens, cętum circa Aeſopum ſtatuit ex illius ſcena confictũ. Chori dux vulpes depicta eſt. Vtitur enim ea Aeſopus miniſtra argumentorum pluriũ, ceu Dauo Comœdia.

EX HERMOGENIS

Exercitamentis.

Priſciano Interprete.

FAbula, eſt oratio ficta, veriſimili diſpoſitione imaginem exhibens veritatis. Ideo autem hanc primam tradere pueris ſolent oratores, quia animos eorum adhuc molles ad meliores facile vias ritè inſtituunt. Vſi ſunt ea tamen vetuſtiſſimi quoque auctores, vt Heſiodus, Archilocus, Horatius. Heſiodus quidem luſcinia, Archilochus autē vulpis, Horatius muris. Nominantur autem ab inuentoribus fabularum, aliæ Aeſopiæ, aliæ Cipriæ, aliæ Lybicæ, aliæ Sibariticæ: omnes autem communiter Aeſopiæ dicuntur, quoniam in conuentibus frequenter ſolebat Aeſopus fabulis vti. Mendacem quidem eſſe volunt fabulam, ſed ad vitam vtilem, necnon & veriſimilem. Eſt autem veriſimilis, ſi res, quæ ſubiectis accidunt perſonis, aptè reddantur: vtputa, de pulchritudine aliquis certat, pauo ſupponatur hic. Oportet alicui aſtutiam tribuere, vulpecula eſt ſubiicienda. Imitatores aliquos hominum volumus oſtendere: hic Simiis eſt locus. Oportet igitur modo breuiter, modo latius eas differere. Quomodo autem hoc fiet? Si nunc narratione ſimplici proferantur, nunc etiam ſermo inductis fingatur perſonis. Exempli cauſa, Simiæ conuenerunt, & conſilium habuerunt de vrbe

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit virum prudentem debere finem explorare, antequam ad rem agendam veniat.

De Vulpe, & Pardo. 2

VVlpes, & Pardus de pulchritudine altercabantur: & Pardo ſuam pellem verſicolorem extollente, vulpes ſuam cum non poſſet præponere, inquit: At quanto ego ſpecioſior, quæ non corpus, ſed animum verſicolorem ſortita ſum.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit pulchritudinem animi antecellere pulchritudinem corporis.

De Cata, & Venere. 3

CAta quædam delitium erat cuiuſdam formoſi adoleſcentis. Hanc ille, ut in fœminam mutaret, Venerem cumprecatus eſt. Dea miſerta cupiditatis adoleſcentuli, conuertit beſtiam in ſpecioſam puellam. Cuius forma inardeſcens adoleſcentulus, adducit

illam ſecum domum. Quibùs conſidentibus in cubiculo, Venus volens periculum facere, nunquid illa cum corpore mutaſſet & mores, murem in medium dimiſit. At illa eorũ qui aderant, & cubiculi nuptialis immemor, e cubili conſurgens, murem inſequebatur, illum comedere cupiens: tum Dea indignata, eam iterum in ſuam reſtituit naturam.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit ſceleſtos homines, etiam ſi conditionem, ſtatumq́; mutent, tamen mores nequaquam mutare.

De agricola, & filiis eius. 4

AGricola filios ſuos uidens quotidie gladiantes, neque in gratiam reducere potis eſſet; iùſſit faſciculum virgarum ſibi afferri (aderant autem filij illic ſedentes) quæ cum allatæ eſſent, colligauit omnes in vnum faſciculum, iuſſitq́; ſingulos eorum faſciculũ capere, atque confringere. Illis verò confringere non valentibus, ſoluens poſtea faſciculum,

lum,tradidit ſingulas virgas eis frangendas: atque illis ſtatim frangentibus, intulit: Ita quidem & vos,o filioli mei,ſi vnanimes inuicem perſtiteritis, inexpugnabiles vos hoſtibus,inuictosq; prębebitis: ſin minus, veſtra ipſa æmulatio,atque ſeditio,oportunam vos prædam inimicis faciet.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit,æquè res humanas capere,vel a concordia incrementum,vel a diſcordia iacturam.

De muliere, & gallina. 5

MVlier quædã vidua habebat gallinam quotidie ſingula oua ponentẽ.Sperans autem mulier pro ſingulis bina oua poſituram,ſi plus eſcarum tribuiſſet, opipare educabat. Gallina verò pinguior effecta,ne vnũ quidem ouum amplius facere poterat.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit,quòd homines per luxum rerum,& copiam marceſcentes,ab inſtituta induſtria retardantur.

ERat Tubicem quidam, qui in militia ſignũ caneret; is interceptus ab hoſtibus, ad eos qui circunſiſtebant,proclamabat, Nolite me viri innocentem, innocuum, inſontemq́; perimere;nullum enim vnquam occidi, quippe nihil aliud quàm hanc buccinam habeo. Ad quem illi viciſſim cum clamore reſponderunt,Tu vero hoc ipſo magis trucidaberis,quòd cum ipſe dimicare nequeas,ceteros potes ad certamen pellere.

Adſabulatio.

Fabula hæc innuit, quòd præter ceteros peccant qui malos,& importunos principes perſuadent ad inique agendum.

De cane, & lanio. 10

CAnis quidam inſiliit in macellum,lanio in aliqua re occupato, & arrepto pecoris corde fugiebat.Ad quem lanius conuerſus,fugientéq́; aſpiciẽs,inquit: O canis,abi, vbicunque fueris,te obſeruabo.non enim mihi cor ſuſtuliſti,ſed cor dediſti.

Ad-

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit iacturam frequenter eſſe hominibus doctrinam.

De ægroto, & medico. 11

ÆGrotus quidam a medico interrogatus, quonam modo ſe habuiſſet; præter modum, reſpondit, in ſudorem ſe fuiſſe reſolutũ. Cui medicum: Iſtud, inquit, bonum eſt. Altero autem die interrogatus quomodo ſe haberet? reſpondit: Algoribus correptus, diu vexatus ſum. Et iſtud (inquit medicus) bonum eſt. Tertiò, cum ab eodem interrogaretur, reſpondit: Profluuio corporis debilitatus ſum. Iſtud (inquit) etiam bonum eſt. Poſtea autẽ a familiari interrogatus: Quo modo te habes, o amice? Reſpõdit: Ego etiam atq; etiam bene habeo, ſed morior. *Adfabulatio.*

Hæc fabula innuit coarguendos aſſentatores.

De aſino, & lupo. 12

ASinus calcato ligni aculeo claudicabat: conſpectoq; lupo, ait: O lupe, En præ cruciatu morior, futurus eſca aut tua, aut vulturum, aut coruorum. Vnũ modo munus abs te flagito; educ prius ex pede aculeum, vt moriar ſaltem ſine cruciatu. Tũc lupus ſummis dentibus aculeum mordicus deprehendens, eduxit. Aſinus verò doloris oblitus, ferratos calces in faciẽ lupi impegit: fractiſq; illius fronte, naribus, & dentibus aufugit: lupo ſeipſum accuſante, ac merito ſibi id eueniſſe dicẽte: ꝙ qui didicerat eſſe lanius iumẽtorum, nunc eorum volebat eſſe chirurgus.

Ad-

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, quòd qui ſua artificia deſerunt transferentes ſe ad aliena ipſis non apta, & in deriſum veniunt, & in diſcrimen.

De paſtore, & mari. 13

PAſtor in loco maritimo gregē paſcebat; qui cum videret mare tranquillum, inceſſit cupido nauigationem faciendi. Itaque venundatis ouibus, emptiſq; palmarum ſarcinis, nauigabat. Orta autem vehementi tempeſtate, & naui mergi periclitante, omne pondus nauis in mare eiecit, vixq; euaſit exonerata naui. Paucis poſt diebus, veniente quodam, & tranquillitatē maris admirante (erat enim ſane tranquillum) reſpondens, inquit, Palmas iterum vult quantū intelligo: adeoq; immotum ſeſe oſtendit.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit eruditiores fieri homines damno, atque periculo.

De Vulpe, & Leone. 14

Vul-

VVlpes nullum antea leonem cõſpicata, cum illi aliquando obuiaſſet, ita cõſpectum eius expauit, vt parum abfuerit quin extingueretur. Quod cum poſtea iterum accidiſſet; ad conſpectum quidem leonis exterrita eſt, ſed non ita vt prius. Tertiò, cum leonem eundem vidiſſet in ciuitate, non mo do non exterrita, ſed confidenter adiens ſecum colloquuta eſt, & confabulata.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, ꝙ conſuetudo, & conuerſatio facit, vt quæ maximè horribilia, & formidoloſa ſunt, neq; horrida, neq; formidoloſa videantur.

De Gallis, & Perdice. 15

GAllos quidam domi ſuæ cum haberet, mercatus eſt & perdicẽ, eamq; in ſocietate gallorum dedit vnà cum illis ſaginandã: eam verò ſtatim galli, pro ſe quiſq; mordebant, abigebantque. Perdix autem apud ſe af flictabatur; exiſtimans, ideo talia ſibi a gallis inferri, ꝙ ſuum ab illorum genere alienum eſ ſet. Vbi verò non multo poſt aſpexit, & illos

inter

inter ſe pugnantes,mutuoq; percutientes;recreata a mœrore,& triſtitia,inquit,Equidem verò poſthac ego non afflictabor amplius,videns eos etiam inter ſe dimicantes.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit,uirum prudentem debere æquo animo ferre contumelias ab alienigenis illatas,quos videt nec a domeſticorum quidem iniuriis abſtinere.

De vulpe,& capite quodam. 16

VVlpes aliquando in domum citharędi ingreſſa,dũ omnia inſtrumenta muſica, oẽm ſupellectilem ſcrutaretur;reperit è marmore caput lupinũ,ſcienter, fabreq; factum. Quod cũ in manus ſũpſiſſet,inquit,O caput cũ magno ſenſu factũ, nullũ ſensũ obtinens.

Adfabulatio.

Hæc fabula ad eos ſpectat,qui corporis dignitatem habent,animi induſtriam non habent.

De carbonario,& fullone. 17

CArbonarius conducta in domo habitãs inuitauit fullonem,qui eo loci proxime

veniſſet, vt eiſdem in ędibus vnà habitarent. Ad quem fullo: O homo, non eſt mihi iſtud factu conducibile. Vereor enim ne quicquid ipſe candefacerem, id omne tu carbonaria aſpergine fuſcares.

Adfabulatio.

Fabula hæc innuit, nullum cum flagitioſis habendum eſſe commercium.

De homine glorioſo. 18

VIr quidam aliquandiu peregrinatus, cũ iterum domum rediiſſet; cum multa ar

dua

dua in diuerſis regionibus a ſe viriliter geſta iactabundus prædicabat, tum verò illud maxime, quod Rhodi omnes certamine ſaliendi ſuperaſſet; eiusq; rei Rhodios, qui affuerunt, teſtes eſſe. Ad quem vnus aſſiſtentium reſpõdens, inquit, O homo, ſi verum eſt quod loqueris, quid tibi opus eſt teſtibus? Ecce Rhodus, ecce hic certamen ſaliendi.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, quod vbi rerum teſtimonia adſunt, nihil opus eſt verbis.

De homine, & Apolline. 19

QVidã facinoroſus Delphos ſe contulit, Apollinem tẽtaturus, habensq; paſſerculum ſub pallio, quem pugno tenebat, accedensq; ad tripodes, interrogabat Deum, dicẽs: Quod habeo in dextera, viuitne, an mortuum eſt? Prolaturus paſſerculum viuum, ſi mortuum reſpõdiſſet: rurſus prolaturus mortuum, ſi viuum reſpondiſſet. Occidiſſet.n.ſtatim ſub pallio priuſquam proferret. At Deus ſubdolam calliditatem hominis intelligens, dixit, O conſultor, vtrũ mauis facere (penes te nãq; arbitrium eſt) facito: & ſiue viuum, ſiue mortuũ quod in manu habes, proferto.

Adſabulatio.

Fabula hæc innuit mentem diuinam nihil neque latere, neque fallere.

De Piſcatore, & Cinaride. 20

PIſcator quidam demiſſis in mare retibus detulit Cinaridem puſilli corporis; quæ piſcatorem ſic obſecrabat, Noli me impręſen

tiarum

tiarum capere puſillam, & minutã, ſine abire & creſcere; vt poſtea iam adulta, commodo cum maiore potiaris. Cui piſcator: Ego verò amens ſum, ſi lucrum quod inter manus habeo (licet exiguum) prętermittam, ſpe futuri boni quantumlibet magni.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit ſtolidum eſſe, qui propter ſpem maioris, rem & præſentem & certam (licet paruam) non amplectitur.

De Aſino, & Equo. 21

VIr quidam habebat equum, & aſinum. In itinere faciendo, inquit aſinus equo. Si me ſaluum vis, leua me parte oneris mei. Equo illius verbis nõ obſequente, aſinus ſub onere cadens, moritur. Tunc dominus iumẽtorum, omnes, quas portabat aſinus ſarcinas ſimulq; coriũ, quod a mortuo exuerat, equo imponit. Quo onere depreſſus equus, cũ clamore, inquit: Væ mihi iumentorũ infœliciſſimo, quid mihi miſero euenit? nã recusãs partem, núc totum onus porto, & illius corium.

Adfa-

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit maiores debere in laborib. participes eſſe minorib. vt vtriq; incolumes ſint.

De homine, & ſatyro. 22

VIr quidam cum ſatyro amicitiam inierat. Qui cũ edendi gratia ſederent, exorta cœli tempeſtate, vir manus ad os admouens, anhelitu refocillabat. Quod intuens ſatyrus, interrogat quã ob rem id faceret. Ille inquit, calore oris algentes manus refocillo. Pauloq; poſt, calidiore edulio allato, cum vir iterum manus admouens, calorem cibi tenui inſpiratione refrigerauit, interrogat ſatyrus quam ob rem & illud faciat. Reſpondente autem viro, vt refrigeraret edulium: Atque ego, inquit ſatyrus, tecum poſthac amicitiã nõ exercebo, qui ex vno ore & calidum promis, & frigidum. Vale.

Adfabulatio.

Fabula innuit deuitandam eius amicitiã eſſe, cuius anceps vita eſt, & non ſimplex ſermo.

De agricola, & canibus. 23

AGricola quidã hyberno ſydere in agro deprehenſus, deficientibus cibariis primum interfectis ſingulis ouibus, illarum carnibus veſcebatur, mox & caprarũ, poſtremo operariis bobus interemptis alebatur. Quod canes dum animaduertiſſent, inter ſe colloquuti ſunt dicentes: At nos hinc faciamus fugam. Si enim operariis bobus dominus nõ pepercit, nec nobis quidem parcet.

Adſabulatio.

Hæc fabula innuit fugiendos, cauendosq́ue, qui a familiaribus manus non abſtinent.

De quodam admorſo a cane. 24

ADmorſus quidam a cane, circuibat ſingulos, corrogans curationem: nactusq́; quendam eſt, qui cognita mali qualitate, inquit, Si tu quidem, o homo, cõualeſcere vis, cruſtam panis madefactam in ſanguine vulneris porrige cani, qui te momordit, comedendam, Cui ille deridenter, inquit, Ego, meher-

hercule,ſi illud fecero,dignus ſum qui ab omnibus huius orbis canibus præmordeat .

Adfabulatio.

Fabula hæc innuit improbos hoīes cū maxime beneficia acceperint,tū maxime ad maleficia aīari.

De thynno,& delphino. 25

THynnus, cum Delphinū inſequentem præcipiti curſu fugeret,& iā capiendus eſſet,in anfractum quendam ſe intruſit. Delphinus quoque ad alterum ſimilem impetu ipſo alliſus eſt. Ad quem Thynnus reſpiciés, eumq; expirantem videns,inquit: Iam mihi mors non erit moleſta,videnti eum qui mihi cauſa mortis eſt, mecum morientem.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit æquo animo ferre homines calamitates , cum eos , per quos in calamitate ſunt,calamitoſos aſpiciunt.

De Aucupe. 26

AVceps quidam , ſumptis aucupatoriis retibus,ad venandum proceſſit, viſoq;

palumbo in cacumine arboris ſedente, cõpoſitas artificioſe arundines cũ retibus, ad auẽ clanculũ admouebat, ſperans illam ſe venari poſſe. Quod cum agit, in altum intuens, iacẽtem viperam pedibus preſſit, quæ exaſperata dolore, hominem momordit. At ille iam deficiens, Me miſerum, inquit, qui cum alterum venari volo, ipſe ab altero captus pereo.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, ꝙ æmuli alios arte ſua nitentes decipere, ſæpe in laqueos quos tẽdũt, incidũt.

De caſtore. 27

CAſtor ꝑter cęteros quadrupedes, in aqua durare fertur, ſuaq; genitalia ad artem medicam ſanè vtilia eſſe. Hic vbi videt ſe ab indagantibus hoĩbus captũ iri (nouit.n.quãobrem indagetur) ipſe ſibi genitalia pręcidit, atq; in ſequentes proijciens, hoc modo incolumus euadit. *Adfabulatio.*

Hæc fabula innuit, huius exemplo prudentes debere pro adipiſcenda ſalute, nullam rationem habere fortunarum.

De vaticinatore. 28

VAticinator quidã in foro ſedens ſermocinabatur, cum ſibi quidã denuntiat, fores domus eius effractas eſſe, oĩaq; direpta, quæ in domo fuiſſent. Ad quem nuntium vaticinator gemens, properãſq; curſũ ſe domũ recipiebat. Quem currentem intuens quidã, o tu, inquit, qui aliena negotia te diuinaturũ promittis, certè tua ipſe non diuinaſti.

Adfabulatio.

Fabula hæc ad eos ſpectat, qui res ſuas non rectè adminiſtrantes, alienis, quæ nihil ad eos pertinent, prouidere, ac conſulere conantur.

De aucupe, & merula. 29

AVceps tetenderat volucrib. retia, quod eminus intuens merula, percontabatur hominem quid negotij ageret. Ille reſpõdit, ſe condere vrbem, abijtque longius: & ſeſe abdidit. Merula verò verbis illius fidem habens, accedens ad eſcam iuxta retia poſitam, capta eſt. Accurrenteque aucu-

pe,inquit,o homo, ſi tu quidem talem cõdis vrbem,haud multos inuenies incolas.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit eo maximè modo rem priuatã & publicã deſtrui,cũ præſides ſæuitiã exercet.

De viatore, & Mercurio. 30

Viator longum ingreſſurus iter, ſi quid inueniſſet, eius dimidium Mercurio ſe oblaturũ promiſit. Inuẽto aũt in ipſo itinere vaſe palmularum,& amygdalorum pleno,co medit

medit omnes palmulas, amygdalaſque: ſed harum nucleos, illorum putamina ad aram quandam obtulit inquiens: Mercuri, habes quod tibi voueram; quod enim inueni, eius & interiora, & exteriora tibi offero.

Adfabulatio.

Fabula hæc innuit auarum hominem cupientem pecuniæ, etiam dijs moliri fallacias.

De filio, & matre. 31

PVer quidam in ſchola condiſcipuli furatus tabellam alphabetariam, attulit matri ſuæ. A qua nõn caſtigatus, quotidie magis furabatur. Procedente autẽ tempore, maiora cępit furari. Tandẽ a magiſtratu deprehẽſus, ducebatur ad ſuppliciũ. Matre verò ſequẽte, ac vociferante, rogauit ſatellites, vt pauliſper cũ eá ad aurem loqui permitterent. Quibus annuentib. & matre, feſtinabunda aurẽ ad os filij admouente, ille auriculam maternã dentibus amorſam euulſit. Et cũ mater, ceteriq; increparent, non modo vt furem, ſed ẽt vt in parentem ſuam impium, inquit, Hęc mihi vt perderer, extitit cauſa: ſi.n. me ob tabellam alphabetariam caſtigaſſet, nequaquam ad vlteriora progreſſus, ad ſupplicium nũc ducerer.

Adfabulatio.

Fabula hæc innuit, ꝙ qui inter initia peccandi non coercentur, ad grauiora flagitia euadunt.

De filio, & patre. 32

FIlium quidã ſenior habebat generoſi animi, & venaticorum canũ amatorem. Hũc per qũietem viderat a leone trucidari. Terri-

tus igitur, ne forte ſomnium hoc aliquando ſequeretur euẽtus, extruxit domum quandã politiſſimã, laquearibus, ac fęneſtris amęniſſimam: illucq; inducens filium, illi cuſtos inhęrebat. Depinxerat.n.in ea domo, ad oblectationem filij, omne genus aĩalium, in quibus & leonem. Adoleſcens hæc inſpiciens, eo amplius moleſtiæ contrahebat Quadam autem vice leoni propius ſtans inquit: O truculentiſſima fera, te pp & pp inane ſomnium patris, in hac domo aſſeruor veluti in carcere. Quid igitur faciã? Et hæc dicens, manũ parieti incuſſit, oculũ leoni eruere volẽs; & in clauo, q illic latebat, offẽdit, qua ex pcuſſione manus emarcuit: ſuccreuitq; ſanies, ac febris ſubſecuta eſt; breui adoleſcens eſt mortuus. Ita leo adoleſcentem occidit, nihil adiuuante patris ſophiſmate. *Adfabulatio*.

Hæc fabula innuit, quæ ventura ſunt, deuitare poſſe neminem.

De caluo quodam. 33

CAluus quidã mẽtitos crines gerens, dũ equo vehebatũ, ecce turbinis vẽtus illos de capite ſuſtulit: riſus ſtatim magni pñtibus excitantur. Et ille mutuo riſu ad eos inquit: Quid mirũ, ſi crines, qui non erant mei, a me receſſerint? illi quoq; receſſerũt, qui mecum fuerant nati. *Adfabulatio*.

Hæc fabula innuit, non debere nos mærere ob amiſſas opes. Quod.n. naſcẽtes a natura non accepimus, non poteſt nobiſcum perpetuò permanere.

FINIS.

ALIAE

ALIAE ITEM ALIQVOT ÆSOPI FABVLAE.

E Græco in Latinum verſæ, incerto Interprete.

Impoßibilia promittens. 1

VIR pauper ægrotans, & malè affectus, cũ a medicis deſperatus eſſet, deos rogabat pollicẽs ſi ſanitatem ſibi rurſus reſtituiſſent, centum boues ipſis oblaturum eſſe in ſacrificium. Vxore autem eius audiente, & vbi tibi hæc, ſi cõualueris? Ille ait, Putas enim ſurgere me hinc, vt dij hæc a me repetant?

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, multos facilè polliceri, quæ re comprobare non ſperant.

Ranæ. 2

RAnæ duæ in palude paſcebantur, æſtate autẽ ſiccata palude, illa derelicta, quærebant aliam: ceterum profundũ inuenerunt puteũ: quo viſo, altera alteri inquit: Deſcendamus, heus tu, in hunc puteum. Illa reſpondens ait: Si igitur & hic aqua aruerit, quomodo aſcendemus?

Adfabulatio.

Fabula declarat, non oportere inconſideratè res aggredi.

Canis, & Gallus. 3

CAnis,& gallus inita ſocietate iter faciebant. Veſpere autem ſuperueniente, gallus conſcenſa arbore, dormiebat: at canis ad radicem arboris excauatæ. Cum gallus, ut aſſolet, noctu cantaſſet, vulpes vt audiuit, accurrit; & ſtans inferius, vt ad ſe deſcenderet, rogabat: ꝙ cuperet egregio adeo cantu animal cōplecti. Cum autem is dixiſſet, vt ianitorem prius excitaret ad radicem dormientem, vt cum ille aperuiſſet, deſcenderet: & illa quærente vt ipſum vocaret, canis ſtatim proſiliens eam dilacerauit.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, prudentes homines inimicos inſultantes ad fortiores aſtu mittere.

Leo, & Vrſus. 4

LEo,& vrſus ſimul magnum nacti hinnulum, de eo pugnabant: grauiter igitur à ſeipſis affecti, vt ex multa pugna etiam vertigine corriperentur, defatigati iacebant. Vulpes autem circumcirca eundo, vbi proſtratos eos vidit, & hinnulum in medio iacentem, hunc per medios vtroſq; percurrens, rapuit, fugienſq; abiit: at illi videbant quidem ipſã, ſed quia non poterant ſurgere, Nos miſeros, dicebant, ꝙ vulpi laborauimus.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, aliis laborãtibus, alios lucrari.

Veſpertilio, & rubus, & mergus. 5

VEſpertilio, & rubus, & mergus inita ſocietate mercatoriam, decreuerunt vitã

agere.

agere. Itaq; veſpertilio argentũ mutuata depoſuit in medium: rubus veſtẽ ſecũ accepit; mergus tertius, æs: & nauigauerũt. Tẽpeſtate autem vehementi oborta, & naui euerſa, omnibus perditis, ipſi in terram incolumes euaſerũt. Ex illo igitur mergus litoribus ſemper aſſidet, nũ quopiã ęs eiiciat mare. Veſpertilio verò creditores timẽs, interdiu non apparet, ſed noctu ad pabulũ exit. Rubus prætereuntiũ veſti inhæret, q̃rens ſicubi ſuã cognoſcat.

Adſabulatio.

Fabula ſignificat, in ea, quibus incumbimus, in poſterum recidere.

Pauo, & monedula. 6

Avibus creaturis regem, pauo orabat, vt ſe ob pulchritudinẽ eligerent. Eligẽtib. autem eum omnibus, monedulã ſuſcepto ſermone ait, Sed ſi te regnãte, aquila nos ꝑſequi aggreſſa fuerit, quomodo nobis opem feres?

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, principes nõ modò ꝑ pulchritudinẽ, ſed et fortitudinẽ, et prudẽtiã eligi oportere.

Singularis, & vulpes. 7

SIngularis agreſtis ſuper quadā ſedens arbore dentes acuebat. Vulpe rogāte cauſā, quare nulla præpoſita neceſſitate dētes acueret, ait, Nō abs re hoc facio: nā ſi me periculū inuaſerit, nequaquā me tūc acuēdis dētib. occupatū eſſe oportebit, ſed potius paratis vti.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, aduerſus periculum præparatum eſſe oportere.

Caſſita. 8

CAſſita laqueo capta plorās dicebat: Hei mihi miſeræ, & infelici volucri: non aurum ſurripui cuiuſquam, non argentum, non aliud quicquam pretioſum. Granum autem tritici paruum, mortis mihi cauſa fuit.

Adfabulatio.

Fabula in eos, qui ob vile lucrum magnum ſubeunt periculum.

Hinnulus. 9

HInnulus aliquando ceruo ait, Pater, tu & maior, & celerior canibus, & cornua preterea ingentia geſtas ad vindictam, igitur cur ſic eos times? Et ille ridens ait, Vera quidē hæc inquis, fili: vnum verò ſcio, quod cùm canis latratū audiuero, ſtatim ad fugā neſcio quo modo efferor. *Adfabulatio.*

Fabula ſignificat natura timidos nulla admonitione confirmari.

Auarus. 10

AVarus quidā, cum oīa ſua bona vēdidiſſet, & aureā glebā feciſſet, in loco quodam

dã infodit,vnà defoſſo illic & aĩo ſuo,& mente,atq; quotidie eundo,ipsã videbat.Id autẽ ex operis quidam obſeruãdo cognouit,& refoſſam glebam abſtulit.Poſt hæc & ille profectus,& vacuũ locũ videns,lugere cœpit,& capillos euellere.Hũc cũ quidã vidiſſet ſic plorantẽ,& causã audiuiſſet, Ne ſic,ait,heus tu triſtare;neque.n.habens aurum,habebas:Lapidẽ igitur pro auro acceptũ recõde,& puta tibi aurũ eſſe:eundem.n.tibi vſum præſtabit. Nam,vt video, neq; cum aurũ erat,vtebare.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, nihil eſſe poſſeßionem, niſi vſus adfuerit.

Anſeres, & grues. 11

ANſeres,& grues in eodẽ prato paſcebãtur.Venatoribus autẽ viſis,grues,ꝙ eſſent leues,ſtatim euolauerũt:anſeres verò,ob onus corporũ cũ manſiſſent,capti fuerunt.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat,& in expugnatione vrbis,inopes facile fugere, diuites autem ſeruire captos.

Te-

Teſtudo, & Aquila. 12

TEſtudo orabat aquilam, ut ſe uolare doceret. Ea autem admonente, procul hoc a natura ipſius eſſe; illa magis precibus inſtabat: Accepit igitur ipſam unguibus, & in altum ſuſtulit, inde demiſit: hæc autem in petras cecidit, & contrita eſt.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, multos quia in contentionibus prudentiores non audiuerint, ſeipſos læſiſſe.

Cerua. 13

CErua altero obcęcata oculo, in litore paſcebatur, ſanum oculum ad terram propter uenatores habens, alterũ uerò ad mare, vnde nihil ſuſpicabatur. Pręternauigantes autem quidam, & hoc coniectantes, ipſam ſagittarunt: hæc autem ſeipſam lugebat, quòd unde timuerat, nihil paſſa foret; quod non putabat malum allaturum, ab eo proditam.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, ſæpe quæ nobis noxia videntur, vtilia fieri, quæ verò vtilia noxia.

Cerua,

Cerua, & Leo. 14

CErua uenatores fugiens, in ſpeluncam ingreſſa eſt. In leonem autem ibi cum incidiſſet, ab eo comprehenſa eſt. Moriens autem dicebat: Hei mihi, homines fugiens, in ferarum immitiſſimam incidi.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, multos homines dum parua fugiunt pericula, in magna incurrere.

Cerua, & vitis. 15

CErua venatores fugiens, ſub uite deliтuit. Cùm præteriiſſent autem parumper illi, cerua prorſus iam latere arbitrata, uitis folia paſci incepit, illis uerò agitatis, uenatores conuerſi, & quod erat uerum arbitrati, animal aliquod ſub folijs occultari, ſagittis confecerunt ceruam. Hęc autem moriens talia dicebat. Iuſta paſſa ſum, non enim offendere oportebat, quæ me ſeruarat.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, qui iniuria benefactores afficiunt, a Deo puniri.

Aſinus,

Aſinus, & Leo. 16

CVm aſino gallus aliquando paſcebatur. Leone autem aggreſſo aſinum, gallus exclamauit, & leo (aiunt enim hunc galli uocem timere) fugit. At aſinus ratus propter ſe fugere, aggreſſus eſt ſtatim leonem. Vt verò procul hunc perſecutus eſt, quò non amplius galli perueniebat uox, conuerſus leo deuorauit. Hic verò moriens clamabat: Me miſerũ, & dementem: ex pùgnacibus enim non natus parentibus, cuius gratia in aciem irrui?

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, pleroſque homines, inimicos, qui ſe de induſtria humiliarunt, aggreddi, atque ita ab illis occidi.

Olitor, & canis. 17

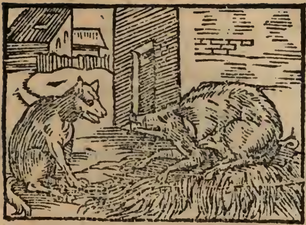
OLitoris canis in puteum decidit: olitor autem ipſum illinc extracturus, deſcendit & ipſe in puteum. ratus autem canis acceſſiſſe ut ſe inferius magis obrueret, cõuerſus olitorem momordit. Hic aũt cum dolore reuerſus, Iuſta, inquit, patior: nam cur unquam ſui interfectorem ſeruare ſtudui?

Adfabulatiò.

Fabula in iniuſtos, & ingratos.

Sus & canis. 18

SVs & canis mutuo conuiciabantur. Et ſus iurabat per Venerem proculdubio dentibus diſciſſurum canem. Canis uerò ad hæc diſſimulanter dixit, Bene per Venerem nobis iuras; ſignificas enim ab ipſa uehemẽter te amari, quæ impuras tuas carnes deguſtan-

ſtantem, nullo pacto in ſacellum admittit. Et ſus, Propter hoc igitur magis præ ſe fert dea amare me: nam occidétem, aut alio quouis modo lędentem omnino auerſatur: tu tamen male oles & uita, & mortua.

Adſabulatio.

Fabula ſignificat, prudẽtes oratores quæ ab inimicis obijciuntur, artificioſe in laudẽ cõuertere.

Sus & canis. 19

SVs & canis de fęcunditate certabant. Dixit autem canis, fęcundam ſe eſſe maxime pedeſtrium omnium. Et ſus occurrens ad hæc inquit; Sed cum hæc dicis, ſcito & cęcos tuos te catulos parere.

Adſabulatio.

Fabula ſignificat, non celeritate res, ſed perfectione indicari.

Serpens & cancer. 20.

SErpens unà cum cãcro uiuebat, inita cũ eo ſocietate. Itaque cancer ſimplex moribus, ut & ille aſtutiam mutaret, admonebat:

hic autem minime obediebat. Cum obſeruaſſet igitur cancer ipſum dormientem, & pro uiribus compreſſiſſet, occidit. At ſerpente poſt mortem extenſo, ille ait: Sic oportebat antehac rectum, & ſimplicem eſſe, neque enim hanc pœnam dediſſes.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, qui cum dolo amicos adeunt, ipſos offendi potius.

Paſtor, & Lupus. 21

PAſtor nuper natum lupi catulum reperit ac ſuſtulit, unaque cum canibus nutriuit. At cum adoleuiſſet; ſi quando ouem lupus rapuiſſet, cum canibus & ipſe perſequebatur. Cùm canes uerò aliquando non poſſent aſſequi lupum, atque ideo reuerterentur, ille ſequebatur, ut cùm ipſum aſſecutus eſſet, ut lupus particeps foret uenationis, deinde redibat. Sin autem lupus extra non rapuiſſet ouem, ipſe clàm occidens, vnà cum canibus comedebat: donec paſtor cum coniectaſſet, & intellexiſſet rem, de arbore ipſum ſuſpendit, & occidit.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, naturam prauam bonos mores non nutrire.

Leo, & Lupus. 22

LEo cum conſenuiſſet, ægrotabat iacens in antro. Acceſſerant autem uiſitatura regem, præter vulpem, cætera animalia. Lupus igitur capta occaſione accuſabat apud leonem uulpem, quaſi nihili facientem ſuum

omnium

omnium dominum, & propterea neque ad uiſitationem profectam. Interim affuit & uulpes, & ultima audiuit lupi uerba. Leo igitur contra eam infremuit. Sed defenſionis tempore petito: Et quis, inquit, eorũ, qui cõuenerunt tantũ profuit, quantũ ego, quæ in omnẽ partem circuiui, & medicamẽtũ pro te a medico quæſiui, & didici? Cum aũt leo ſtatim, ut medicamentũ diceret, imperaſſet, illa inquit, Si lupo uiuente excoriato ipſius calidam pellem indueris. Et lupo iacente, uulpes ridens ait, Sic non oportet dominum ad maleuolentiam mouere, ſed ad beneuolentiam.

Adſabulatio.

Fabula ſignificat, eum qui quotidie machinatur, in ſeipſum laqueum vertere.

Mulier. 23

MVlier quædam uirum ebrium habebat: ipſum autem a morbo liberatura, tale quid comminiſcitur. Aggrauatum.n.ipſum ab ebrietate cum obſeruaſſet, & mortui

in-

inſtar inſenſatum, in humeros eleuatum, in ſepulcretum allatum depoſuit,& abiuit. Vbi verò ipſum iam ſobrium eſſe coniecta, profecta ianuam pulſauit ſepulchreti. Ille autem cum diceret, Quis eſt, qui pulſat ianuã? vxor reſpondit, Mortuis cibaria ferens ego adſum. Et ille: Non mihi commeſſe, ſed bibere optime potius affer: triſtem.n.me redis, cũ cibi, non potus meminiſti. Hæc autẽ pectus plangẽdo, Hei mihi miſeræ, inquit: nam neq; aſtu profui; tu enim vir non ſolum nõ emendatus es, ſed peior quoque te ipſo euaſiſti, cũ in habitum tibi deductus eſt morbus.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, non oportere in malis actibus immorari, nam & nolentem quandoque hominẽ conſuetudo inuadit.

Cycnus. 24

VIr diues anſerem ſimul & cycnum nutriebat, non ad eadem tamen: ſed alterũ cantus, alterum menſæ gratia. Cũm autem oporteret anſerem pati eã, quorũ cauſa nutriebatur, nox erat, ac diſcernere tẽpus non permiſit vtrumque. Cycnus autem pro anſere abductus, cantat cantum quendam mortis exordium: ac cantu ſignificat naturã, mortem verò effugit ſuauitate canendi.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, ſæpe muſicen differre mortem.

Aethiops. 25

ÆThiopem quidam emit, talem ei colorẽ ineſſe ratus negligẽtia eius, qui prius habuit:

buit;ac aſſumpto in domum,omnes ei adhi buit abſterſiones, omnibus lauacris tentauit mundare: & colorem quidem tranſmutare non potuit,ſed morbum vexatio parauit.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, manere naturas,ut a principio prouenerunt.

Hirundo,& Cornix. 26

HIrundo,& cornix de pulchritudine cõ tendebant. Reſpondens autem cornix ei,dixit:Sed tua pulchritudo verno tempore floret,meum verò corpus,etiã hyeme durat.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat,durationem corporis,decore meliorem eſſe.

Butalis. 27

BVtalis a feneſtra quadam pendebat; veſpertilio autem profecta rogauit cauſam quare die ſileret,nocte caneret. Cum autem id ea non incaſſum hoc facere dixiſſet (nam die canendo olim capta fuerat, & propterea

ex illo prudens euaſit (veſpertilio ait. Sed nō nunc te canere oportet, cum nulla vtilitas, ſed antequam capereris.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, in infortunijs inutilem eſſe pœnitentiam.

Cochleæ. 28

RVſtici filius aſſabat cochleas. Cum audiret eas ſtridentes, ait, o peſſimæ animātes, domibus veſtris incenſis vos canitis?

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, omne intempeſtiuè factum, vituperabile.

Mulier, & Ancillæ. 29

MVlier vidua operoſa ancillas habens, has ſolebat noctu excitare ad opera ad gallorū cantus. His vero aſſiduè defatigatis labore, viſū eſt oportere domeſticū occidere gallum, tanquam illum, qui noctu excitaret heram. Euenit autem ipſis hoc facto, ut in grauiora inciderent mala: nam hera ignorans gallorum horam, temporius eas excitabat.

Ad-

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, pleriſque hominibus conſilia eſſe malorum cauſas.

Mulier venefica. 30

MVlier venefica diuinarum irarum propulſiones promittẽs, multa facere perſeuerabat, ut lucrum inde faceret. Quidã igitur accuſauerunt eam impietatis, & conuicerunt, & damnatã ducebant ad mortẽ. Videns autem quidam eam duci, ait, Tu quæ deorum iras auertere promittebas, quomodo neque hominum conſilium mutare potuiſti?

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, multos magna promittentes, ne parua quidem facere poſſe.

Agricola. 31

AGricola quidam fodiens aurum reperit, quotidie igitur terram, ut ab ea beneficio affectus, coronabat. Huic autem fortuna adſtans, inquit, Heus tu, cur terræ mea munera attribuis, quę ego tibi dedi, ditatura te? nam ſi tempus immutetur, & in alias manus hoc tuum aurum ueniat, ſcio te nunc me fortunam accuſaturum.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, oportere benefactorem cognoſcere, atque huic gratiam referre.

Viatores. 32

DVo quidam unà iter faciebant: & cũ alter ſecurim reperiſſet: alter, qui non inuenit, admonebat ipſum, ne diceret inueni,

ni,ſed inuenimus. Paulò poſt autem cum aggrederentur ipſos, qui ſecurim perdiderant, qui eã habebat, perſequẽtibus illis, ei qui vnà iter faciebat, dixit, Periimus. Hic aũt ait, perij, dic, nõ perijmus: etenim & tũc cum ſecurim inueniſti, inueni dixiſti: non, inuenimus.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, qui non fuerunt participes fœlicitatum, neque in calamitatibus firmos eſſe amicos.

Ranæ duæ. 33

DVæ ranæ uicinæ ſibi erant: paſcebantur aũt altera in profũdo ſtagno, & procul a uia, altera in uia parum aquæ habẽs. Verũ, cum quę in ſtagno, alterã admoneret, ut ad ſe migraret, ut tutiore cibò frueretur, illa nõ paruit: dicens firmiſſima teneri huiuſce loci conſuetudine: quouſq; obtigit currum prætereuntem ipſam confringere.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, homines quoque praua aggrediẽtes citius mori, quàm mutẽtur in melius.

Apiarius. 34

IN mellarium ingreſſus quidam domino abſente, fauum abſtulit. Hic autem reuerſus, ut alueolos uidit inanes, ſtans quod in his erat perſcrutabatur. Apes autem è paſtu redeuntes, vt deprehenderunt ipſum aculeis percutiebant, peſſimeque tractabant. Hic autem ad eas, o peſſimæ animantes, furatum ueſtros fauos illæſum dimiſiſtis, me uerò ſatagentem ueſtri, percútitis?

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, ſic homines quoſdam ob ignorantiam inimicos non cauere, amicos autem vt inſidiatores repellere.

Alcedo. 35

ALcedo auis eſt ſolitaria, ſemper in mari uitam degens: hanc aiunt, hominũ venationes cauentẽ, in ſcopulis maritimis nidificare. Ceterũ aliquando paritura, pullos fecit. Egreſſa autem ea ad pabulum, accidit mare a vehementi concitatum uento, eleuari ſupra nidum: atque hoc ſubmerſo, pullos perdere. Hęc ve: ò reuerſa, re cognita, ait, Me miſeram, quæ terram ut inſidiatricẽ cauens, ad hoc confugi, quod mihi lõgè eſt infidius. *Adfabul.* *Fabula ſignificat homines etiam quoſdam ab inimicis cauendo, ignaros in multo grauiores inimicis amicos incidere.*

Piſcator. 36

PIſcator in fluuio quodam piſcabatur, Extenſis autem retibus, & fluxu com-

E pre-

prehenſo utrinque,funi alligato lapide,aquã uerberabat, ut piſces fugiẽtes incaute in retia inciderent. Cum quidam uerò ex ijs,qui circa locum habitabãt, id facere uideret,increpabat, quòd fluuium turbaret & claram aquam non ſineret bibere. Et is reſpondit, Sed niſi ſic fluuius perturbetur, me oportebit eſurientem mori.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat,ciuitatum et rectores tunc maxime operari,cũ patrias in ſeditionẽ induxerint.

Simius, & Delphis. 37

MOris cum eſſet nauigantibus Meliten ſes catulos & ſimios adducere in ſolamen nauigationis, quidam habebat ſecum & ſimium. Cum autem perueniſſent ad Sunium, Atticæ promontorium,tempeſtatem vehementer fieri contigit. Naui autem euerſa,& omnibus natãtibus, natabat & ſimius. Delphis quiſpiam ipſum cõſpicatus, & hominem eſſe ratus,digreſſus leuabat,ad terrã perferens. Vt verò in Piræo fuit Athenienſium nauali,rogauit ſimium,an genere eſſet Athenienſis. Cum autem hic diceret & claris ibi eſſe parentibus:rogauit an & Piræum ſciret. Ratus autem ſimius de homine eum dicere, ait,& ualde amicum eſſe ei, & familiarem. At Delphis tanto mendacio indignatus,ſubmergens ipſum occidit.

Adfabulatio.

Fabula in viros qui ueritatem ignorantes,exiſtimant ſe decipere.

Muſcæ.

Muſcæ. 38

IN cella quadam melle effuſo, muſcæ aduolantes comedebant: implicitis autem earum pedibus euolare non poterant, cum uerò ſuffocarentur, dicebant, Miſerę nos, quia ob modicum cibum perimus.

Adſabulatio.

Fabula ſignificat, multis gulam multorum malorum eſſe cauſam.

Mercurius, & ſtatuarius. 39

MErcurius ſcire uolẽs, quãti pretij apud homines eſſet, iuit in ſtatuarij domũ tranformatus in hominem: & uiſa ſtatua Iouis, rogabat, quanti quis ipſam emere poſſet. Hic autem cum dixiſſet, dragma, riſit. Et quanti Iunonis, ait. Cum dixiſſet pluris: uiſa & ſua ipſius ſtatua, ac opinatus cum nuntius ſit deorum, & lucroſus, maximam de ſe apud homines haberi rationem, rogauit de ſe. Statuarius uerò ait, Si haſce emeris, & hanc tibi additamentum do.

Adſabulatio.

Fabula in virum glorioſum, qui nullius apud alios eſt pretij.

Mercurius, & Tireſias. 40

MErcurius uolens Tireſiæ uaticinium, an uerum eſſet cognoſcere, furatus ipſius boues ex rure uenit ad ipſum in urbem, ſimilis factus homini, & ad ipſum diuertit. Boum autem amiſſione renuntiata. Tireſiæ, ille aſſumpto Mercurio exiuit, augurium aliquod de fure conſideraturus. Et huic iubet

dicere ſibi, quamnam auem uiderit. Mercurius autem primum uidiſſe ſe aquilam a ſiniſtris ad dextram uolantem, dixit: Hic non ad ſe eam attinere cum dixiſſet, ſecundo cornicem ſuper arbore quadam ſedētem uidit, & modo ſuperius aſpicientem, modò ad terram declinatam, vati refert. Is re cognita ait. Sed hæc cornix iurat & cœlum & terram, ſi tu uelis, meos me recepturum boues.

Adfabulatio.

Hoc ſermone vti quiſpiam poterit aduerſus virum furacem.

Canes. 41

HAbens quidam duos canes, alterum uenari docuit, alterum domum ſeruare. Ceterum ſi quando uenaticus caperet aliquid, domi cuſtos, particeps unà cũ eo dapis erat. Aegre ferente aũt uenatico, & illi obijciente, ꝙ ipſe quotidie laboraret, ille nihil laborans ſuis nutriretúr laboribus, reſpõdés ipſe ait. Nõ me, ſed herũ reprehẽde: ꝗ nõ laborare me docuit, ſed labores alienos comeſſe.

Ad-

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, adoleſcentes qui nihil ſciunt, haud eſſe reprehendendos, cum eos parentes ſic educauerunt.

Maritus, & vxor. 42

HAbens quidam uxorem, quæ domeſticis omnibus inimica erat, uoluit ſcire an etiam erga paternos domeſticos ita afficeretur. Quapropter cum rationabili prætextu ad ſuum patrem ipſam miſit. Paucis uerò poſt diebus ea reuerſa, rogauit quomodo erga illos habuiſſet. Hęc uerò cum dixiſſet, Bubulci & paſtores me ſuſpectabant: ad eā ait, Sed o uxor, ſi eos odiſti, qui mane greges agunt, ſero autem redeunt, quid ſperare oportet in ijs, quibus cum toto conuerſaris die?

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, ſic ſæpe ex paruis magna, & ex manifeſtius incerta cognoſci.

Hædus, & lupus. 43

HOedus derelictus a grege, perſequente lupo conuerſus ad eum, dixit, ò lupe, quoniam credo me tuum cibum futurum, ne iniucunde moriar, cane tibia primum ut ſaltem. Lupo autem canente tibia, atq; hœdo ſaltante, canes cum audiuiſſent, lupum perſecuti ſunt. Hic cõuerſus hœdo, inquit, Meritò hæc mihi fiunt, oportebat enim me, cocus cum ſim, tibicinem non agere.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, qui ea, quibus natura apti ſunt, negligunt, quæ verò aliorum ſunt, exercere conantur, in infortunia incidere.

Cancer, & vulpes. 44

CAncer è mari cum aſcendiſſet, in loco quodam paſcebatur, vulpes eſuriens ut conſpexit, acceſſit, ac eum rapuit. Ille deuorandus ait. Sed ego iuſta patior, qui marinus cum ſim, terreſtris eſſe uolui.

Adſabulatio.

Fabula ſignificat, homines etiam qui proprijs derelictis exercitijs, ea quæ nihil conueniunt, aggrediuntur, meritò infortunatos eſſe.

Citharœdus. 45

CItharœdus rudis in domo calce incruſtata familiariter, ut ſolebat, canens: & cõtra reſonãte ipſi uoce, exiſtimabat ſe valde canorũ eſſe. Itaq; elatus ob id, cogitauit; & in theatro ſeſe cõmittere oportere. Profectus verò ad ſe oſtendendum, cum male admodũ caneret, & lapidib. ipſum exploſum abegerunt.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, ſic ex rhethoribus quoſdam, qui in ſcholis putant eſſe aliquid, cum ad res publicas ſe conferunt, nullius precij eſſe.

Fures. 46

FVres in domũ quandã ingreſſi nihil inuenerunt niſi gallũ, atque hoc capto, abierunt. Hic ab eis occidendus rogabat, ut ſe dimitterent, dicens ſe utilem eſſe hominibus, ut qui noctu eos ad opera excitaret. Hi uerò dixerũt, Sed propter hoc te tanto magis occidimus: illos.n. excitãdo furari nos nõ ſinis.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, ea maxime prauis eſſe aduerſa, quæ bonis ſunt beneficio.

Cornix, & Coruus. 47

COrnix coruo inuidens, ꝙ is per auguria hominibus uaticinaretur, ob idque crederetur uti futura prædicens, cõſpicata uiatores quoſdam prætereuntes, iuit ſuper arborẽ quandã, ſtanſque ualde crocitauit. Illis uerò ad uocẽ conuerſis & admiratis, re cognita, quidã inquit: Abeamus heus nos, cornix .n. eſt, quę crocitauit: & auguriũ non habet.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, eodem modo & homines præſtantioribus certantes, præterquàm quòd non ad æqua perueniunt, riſu dignos eſſe.

Cornix, & canis. 48

COrnix Mineruæ ſacrificans, canem inuitauit ad epulas. Ille verò ad eam di-

xit, Quid fruſtra ſacrificia abſumis? Dea.n. adeo te odit, ut ex peculiaribus quoque tibi augurijs, fidem ſuſtulerit. Cui cornix, Ob id magis ei ſacrifico, ut reconcilietur mihi.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, pleroſque ob lucrum non vereri inimicos beneficijs proſequi.

Coruus, & ſerpens. 49

Coruus cibi indigens, ut ſerpentem in aprico quodam loco dormiẽtem uidit, hunc deuolando rapuit. Hic cum ſe uertiſſet, atque momordiſſet ipſum, coruus moriturus dixit, Me miſerum, qui tale reperi lucrũ, quo etiam pereo.

Adfabulatio. Fabula in virum, qui ob theſaurorum inuentionem de ſalute periclitatus ſit.

Monedula, & columbæ. 50

Monedula in columbario quodam colũbis uiſis bene nutritis, dealbauit ſeſe, iuitque, ut & ipſa eodem cibo impertiretur. Hæc uerò, donec tacebat, ratę eã eſſe colum-

lumbã,admiſerunt,ſed cum aliquãdo oblita uocẽ emiſiſſet,tũc eius cognita natura,expulerunt percutiendo,eaq; priuata eo cibo,rediȷt ad monedulas rurſum:& illæ ob colorẽ; cum ipſam nõ noſſent,a ſuo cibo abegerunt: ut duorum appetens,neutro potiretur.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat,oportere & nos noſtris contentos eſſe,conſiderantes auaritiam,præterquam q nihil iuuat,auferre ſæpe,& quæ adſunt bona.

Monedula. 51

MOnedulam cum quis cepiſſet,& pedẽ alligaſſet filo,ſuo tradidit filio. Hæc non ferendo uictum inter homines, ubi parum per libertatem nacta eſt,fugit,in ſuumque nidum ſe contulit. Circumuoluto uerò ramis uinculo,euolare haud ualens, cũ moritura eſſet,ſecum loquebatur, Me miſeram, quæ apud homines non ferendo ſeruitutem, incaute mea me vita priuaui.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat,nonnunquam quoſdam dum ſe a mediocribus ſtudent periculis liberare,in maiora incidere.

Mercurius. 52

IVpiter Mercurio iuſſit,ut artificibus omnibus mendacij medicamẽtum miſceret. hic eo trito,& ad menſurã facto,ex æquo ſingulis miſcet.Cũ uero ſolo relicto ſutore,multũ ſupereſſet medicamenti,totũ acceptũ mortariũ ei miſcuit: atq; hinc contigit artifices omneis mentiri,maxime uerò ciuium ſutores.

Adfabulatio.

Fabula in mendaces artifices.

Iupiter. 53

IVpiter formatis homin bus, omnes il
affectus indidit, ſolum indere pudorẽ ol
tus eſt. Quapropter non habẽs unde nam
ſum introduceret, per turbam ingredi eu
iuſſit. Hic uero primum indigne ferens co
tradicebat: vehementius uero eo inſtãte, a
Sed ego ſane his ingredior pactis, ſi amor
ingrediatur: ſin ingrediatur, ipſe exibo quà
pri-

primum. Ex hoc ſane euenit, omnia ſcorta inuerecunda eſſe. *Adfabulatio.*

Fabula ſignificat, captos amore inuerecundos eſſe.

Iupiter. 54

IVpiter nuptias celebrans, omnia animalia conuiuio excipiebat: ſola uerò teſtudine tardè profecta, admirans cauſam tarditatis, rogauit eam, quam ob rem ipſa ad conuiuium non acceſſerat. Cum hæc dixiſſet, Domus chara, domus optima: iratus ipſi, dãnauit ut domum baiulans circumferret.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, pleroſq; homines eligere parcè potius apud ſe viuere, quàm apud alios lautè.

Lupus, & ouis. 55

LVpus a canibus morſus, & male affectus, abiectus iacebat. Cibi uero indigẽs, uiſa oue, rogabat ut potũ ex præterfluente flumine ſibi afferret. Si enim tu mihi, inquit, dederis potum, ego cibum mihi ipſi inueniam. Illa re cognita ait, Sed ſi ego potum do tibi, tu & cibo me ureris.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, virum maleficum, per ſimulationem inſidiantem.

Lepores. 56

LEpores olim belligerantes cum aquilis, inuocarunt in auxilium vulpes. Hæ autẽ dixerũt: Vobis auxiliaremur, niſi ſciremus qui uos eſtis, & cum quibus præliamini.

Fabula ſignificat, eos qui cum præſtantioribus certant, ſuam ſalutem contemnere.

Formica. 57

QVæ nunc formica, homo olim fuit. hic agriculturæ aſſiduè incūbens, non erat proprijs laboribus contentus, ſed & uicinorū fructus ſurripiebat. Iupiter aūt indignatus huius habendi cupiditate, tranſmutauit eū in hoc animal, quæ formica appellatur. Verū cū mutaſſet formam, non & affectum mutauit: nam hucuſque arua circumeūdo, aliorum labores colligit, & ſibi recondit.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, natura prauos, etſi maxime ſpeciem tranſmutauerint, mores non mutare.

Veſpertilio, & muſtella. 58

VEſpertilio in terram cum cecidiſſet, à muſtella capta eſt, & cum occidenda foret, pro ſalute rogabat. Hac uerò dicente, nō poſſe ipſam dimittere, ꝙ natura uolucribus omnibus inimica foret, ait ſe non auē, ſed murem eſſe: & ſic dimiſſa eſt. Poſtremo autem cū iterum cecidiſſet, & ab alia capta muſtella, ne uoraretur orabat. Hac aūt dicente, cunctis inimicam eſſe muribus hæc ſe non murem, ſed ueſpertilionem eſſe dicebat: & rurſus dimiſſa eſt: atque ita euenit, bis ipſam mutato nomine, ſalutem conſecutam fuiſſe.

Adfabul. Fabula ſignificat, neque nos in eiſdem ſemper eſſe oportere, cōſiderantes eos, qui ad tempus mutantur, plerunque pericula effugere.

Viatores. 59

VIatores iuxta littus quoddam iter faciētes, iuerunt in ſpeculam quandam, & illic

illic conſpicati ſarmenta procul natantia,nauim eſſe magnam exiſtimarunt:quamobrem expectarunt,tanquam appulſura ea eſſet.Cũ verò a uento lata ſarmenta propius forent, non nauim amplius,ſed ſcapham uidere videbantur. Aduectis autem illis,cum ſarmenta eſſe uidiſſent,inter ſe dixerunt:Vt nos igitur fruſtra,quod nihil eſt,expectabamus?

Adfabulatio.

Fabula ſignificat,nonnullos homines, qui ex improuiſo terribiles eſſe videtur,cum periculum feceris,nullius eſſe pretij inueniri.

Aſinus ſylueſtris. 60

ASinus ſylueſtris aſino uiſo domeſtico in loco quodam aprico profectus ad ipſum, beatum dicebat & corporis habitudine,& cibi perceptione. Deinde uero cum ui diſſet eum ferentem onera ; & agaſoné retro ſequẽtẽ,& baculis ipſum percutientẽ,ait,Aſt ego non amplius beatũ te exiſtimabo : uideo .n.nõ ſine magnis malis habere te fęlicitatẽ.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat,non eſſe æmulanda lucra,in quibus inſunt pericula,& miſeriæ.

Aſini. 61

ASini olim propterea quod aſſidue onera ferrent,& fatigarentur,legatos miſerunt ad Iouem, ſolutionem laborũ petentes. Hic autem oſtendere ipſi uolens , id nõ poſſe fieri, ait, tunc eos liberatum iri laboribus, cum mingendo fluuium fecerint. Ac illi eũ verum dicere exiſtimantes, ex illo, & nunc uſque,

uſque,ubi aliorum urinam uiderint aſinorũ, ille & ipſi circunſtando mingunt.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, vnicuique quod fatale eſt, incurabile eſſe.

Aſinus, & vulpes. 62

ASinus indutus pelle leonis vagabatur, reliqua bruta perterrendo; Cęterùm ui ſa uulpe,tẽtauit & hanc perterrefacere. Hæc autem (caſu enim ipſius uocem audiuerat) ad ipſum ait, Compertum habeto,quòd & ego timuiſſem,niſi rudentem audiuiſſem.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, nonnullos indoctos, qui ijs, qui extra ſunt, aliqui eſſe videntur, ex ſua linguacitate redargui.

Aſinus, & ranæ. 63

ASinus ligna ferens, pertranſibat paludẽ quandam. Lapſus autem, ut decidit, nec ſurgere poſſet, lamentabatur, ac ſuſpirabat. Ranæ autem quæ erãt in palude, auditis ſuſpirijs, Heus tu, dixerunt, & quid faceres, ſi tanto hic tempore, quanto nos, fuiſſes: cum quia paululum cecidiſti, ſic lamenteris?

Adfabulatio.

Hoc ſermone vti quiſpiam poterit in virum ſegnem, qui ob minimos quoſq; labores triſtatur, cum ipſe maioribus facile reſiſtat.

Aſinus, & Coruus. 64

ASinus ulcerato dorſo in prato quodam paſcebatur. Coruo autem inſidente ei, & ulcus percutiente, aſinus rudebat, ac ſaltabat:

bat:ſed agaſone procul ſtãte,ac ridente,lupus p̃teriẽs,ipſum uidit,& dixit,Miſeri nos, quos ſi tm̃ uiderit,perſequitur:huic aũt & arridet.

Fabula ſignificat,maleficos homines,ſi tantum appareant,dignoſci.

Aſinus,& vulpes. 65

ASinus & uulpes inita inter ſe ſocietate, exiuerunt ad uenationem. Leo uerò cũ occurriſſet ipſis, uulpes imminẽs periculum uidens, profecta ad Leonem, tradituram ei aſinum pollicita eſt,ſi ſibi impunitatem promiſerit.Qui cum dimiſſurum eã dixiſſet,illa, abducto aſino, in caſſes quoſdã ut incideret, fecit.Sed leo uidens illum fugere minime poſſe,primam vulpem comprehendit:deinde,ſic ad aſinum uerſus eſt. *Adfabulatio.*

Fabula ſignificat eos,qui ſocijs inſidiantur,ſæpe & ſeipſos neſcios perdere.

Gallina,& hirundo. 66

GAllina ſerpentis ouis inuentis diligẽter calefacta excudit.Hirundo aũt cũ eam

uidiſſet,

vidiſſet,ait,o demẽs, q̃d hæc nutris? quæ cũ excreuerint,a te prima iniuriã auſpi cabũtur.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, implacabilem eſſe prauitatem,licet afficiatur maximis beneficijs.

Camelus. 67

CVm primũ uiſa eſt camellus, homines perterriti,& magnitudinẽ admirati,fugiebant. Vbi vero procedẽte tẽpore cognouerunt ipſius manſuetu dinem,conſiſi ſunt eo uſque,ut ad eã accederẽt.At intellecto paulò poſt beluæ nõ ineſſe bilẽ,eo contẽptius ieret, vt & frena ei imponerẽt, & pueris agendam traderent. *Adfabulatio.*

Fabula ſignificat, terribiles res conſuetudine contemptibiles fieri.

Serpens. 68

SErpens a multis hominibus peſſundatus, Iouem poſtulauit. Iupiter autem ad eum dixit,Si qui prior cõculcauit,pupugiſſes, nequaquã id facere ſecũdus aggreſſus fuiſſet.

Ad-

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, eos qui prius inuadentibus reſiſtunt, aliis formidoloſos fieri.

Columba. 69

COlumba ſiti correpta, ut vidit quodam in loco poculum aquæ depictum, uerũ rata, atque multo elata impetu, imprudens in tabulam offendit, uſque adeo ut & pennis ipſius perfractis in terram decideret, atque a quodam occurrentium caperetur.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, nonnullos homines ob vehementes alacritates inconſultò res aggredientes, inijcere ſeſe in perniciem.

Columba, & cornix. 70

COlumba in colũbario quodã nutrita fœcunditate ſuperbiebat. Cornix uerò ea audita, ait, Heus tu, deſine hac re gloriari: nã quo plures paris, eo plus mœroris accumulas.

Adfab. Fab. ſignificat, ex famulis quoq; eos eſſe infœliciſsimos, q in ſeruitute multos filios faciũt.

Di-

Diues. 71

DIues duas habens filias, altera mortua, præficas cōduxit. Cū uerò altera filia dixiſſet, Vt nos miſerę, ipſę ad quas pertinet luctus, lamētari neſcimus: hæ verò nō neceſſariæ ſic uehementer plangunt. Mater ait, Ne mirare filia, ſi hæ ita lamentantur: nam nummorum gratia id agunt. *Adfabulatio.*

Fabula ſignificat, nonnullos hoīes ob auaritiam non vereri alienis calamitatibus quæſtū facere.

Paſtor. 72

PAſtor actis in quercetum quoddam ouibus, ſtrata ſub querçu ueſte aſcendit, & fructum decutiebat: Oues uerò inter edendū glandes, neſciæ & ueſtes unà deuorauerunt. Ac cum paſtor deſcendiſſet, ut quod erat actum, uidit: o peſſima, ait, animalia, uos ceteris uellera ac ueſtes præbetis, a me uero qui uos nutrio, & ueſtem ſurripuiſtis?

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, plerosque homines ob dementiam eos, qui nihil attinent, beneficio afficere, in domeſticos mala operari.

Bubulcus. 73

BVbulcus armētū taurorū paſcens, amiſit uitulū, luſtrādique omnē ſolitudinē, indagando moram traxit. Vbi inuenire nihil potuit, precatus eſt Iouem, ſi furem, qui vitulum cepit, oſtenderit, hædum in ſacrificiū oblaturum. Ceterum proficiſcens in quercetum quoddam, inuenit a leone deuorari uitulum. Trepidus igitur, & perterrefactus, ele-

uatis

uatis manibus ſuis in cœlum, ait, o domine Iupiter promiſerā tibi hœdum me daturum eſſe, ſi furē inuenirem: nunc taurū tibi recipio ſacrificaturum, ſi huius manus effugero.

Adfabulatio.

Fabula in homines infortunatos, qui dum quidpiam amiſerint, precantur vt inueniant, cum inuenerint, quærunt effugere.

Aquila. 74

SVper petrā aquila ſedebat, leporē captura: hāc aūt quidā percuſſit ſagitta, quę intra ipſam ingreſſa eſt. Sed crena cū pennis ante oculos ſtabat: quā cū uidiſſet, Et hoc mihi altera męſtitia, quod proprijs pennis intereā.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, durum eſſe, cùm quis a ſuis pericula patiatur.

Vermis, & Vulpes. 75

QVi ſub cęno celabatur uermis ſuper terrā egreſſus, dicebat omnibus animalibus: Medicus ſum medicaminū doctus, qualis eſt Pæon deorū medicus. Et quomodo, ait vulpes, alios curās, teipſum claudū nō curas?

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, niſi præſtò experientia fuerit, omne verbum inane eſſe.

Gallina auripara. 76

GAllinā quis habēs oua aurea pariētē, ratus intra ipſam auri maſſā ineſſe occiſā alijs gallinis ſimilē reperit. Hic multū ſperās inuenire diuitiarū & exiguis illis priuatus eſt.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, oportere contentum eſſe præſentibus, & fugere inſatiabilitatem.

Lupus, & vetula. 77

LVpus eſuriens circuibat quærendo cibũ. Profectus autem ad locũ quendã, audiuit lugentem puerulũ, eique dicentẽ anũ: Deſine plorare, ſin minus, hac hora tradã te lupo. Ratus igitur lupus ſerio loqui aniculã, expectabat ad multam horã. Sed cũ aduenisſet ueſpera, audit rurſus anũ blandiẽtem puerulo, ac dicentẽ, Si uenerit lupus huc, interficiemus eũ fili. His auditis, lupus eũdo dicebat, In hoc tugurio aliud dicũt, aliud faciũt.

Adfabulatio.

Fabula in hoĩes, quorũ facta verbis nõ reſpõdẽt.

De culice, & leone. 78

CVlex ad leonem accedens, ait, Neque timeo te, neque fortior me es: minus mihi adeſſe uirium ideo exiſtimas, ꝙ laceres vnguibus, & dentibus mordeas? hoc & fœmina cum uiro pugnans facit. Ego uerò longè ſum te fortior. Si uerò uis, ueniamus ad pugnam. Et cum tuba cecinisſet, culex inhæſit mordens circa nares ipſius laueis genas: leo autem proprijs unguibus dilaniauit ſeipſum, donec indignatus eſt. Culex aũt victo leone cũ ſonuiſſet tuba, & epinicium cecinisſet, euolauit. Araneę uerò uinculo implicitus cũ deuoraretur, lamẽtabatur ꝙ cũ maximis pugnans, a uili animali aranea occideret.

Adfabulatio. *Fabula in eos, qui proſternunt magnos, & a paruis proſternuntur.*

FINIS.

GVLIELMVS CANONICVS

Diui Aurelij Auguſtini, Florentio ſuo, Illuſtri Baroni Iſelſteino S. D.

Fabulas Aeſopi, cùm ex oratione ligata in ſolutam vertiſſem, tibi florentiſsime Florenti dicare placuit; quā enim ſis amans litterarum, ex meo Antonio viro litteratiſſimo facile intelligo. Nam eum tu quidem ꝙ eruditum ſcires, acciuiſti, & is tui amantiſſimus eſt, cum ob alia quædam, tū ob amorem tuum erga litteratos. Neq; illud præterire debeo, me quoque a te vehementer amari, & te commēdante magiſtro Antonio ſuccenſum deſiderio noſtri. Apprime ſane decere ſolet, qui genere ſit illuſtris, eum eſſe amicum, & familiarem litterarum, quæ vt cætera commoda earum ſileam, vel ſolæ adeo faciunt immortalem. Erit autem harum fabularum lectio tibi, vt opinor, vtilis, quippe vbi multa ad bene viuendum appoſita inuenies, grata certè earum lectio, & incunda eſſe non poteſt. Hactenus autem eas illis, qui alias complures ſcripſerint fuiſſe neglectui, ſatis miror, nec equidem tamen ſcripturus fuiſſem, ni & Titus Liuius harum in hiſtoria meminiſſet. & Flaccum noſtrū in epiſtola vſum viderē. & Quintilianum Inſtitutionum libris vtēdum ſuadere cernerem. Sed ſatis iam exordij. Illud te admonitum velim, ne ſis inſcius, animantes, quæ iam mutæ ſunt, olim fuiſſe loquaces. Vale, & me, vt facis, ama.

De

De gallo gallinaceo. 1

GAllus gallinaceus dum vertit ſtercorariũ,offendit gẽmam, Quid inquiens rẽ ſic nitidam reperio? Si gemmarius reperiſſet, nihil eſſet eo lætius,vt qui pretiũ ſciret.Mihi quidem nulli eſt vſui,nec magni ęſtimo,imo equidẽ oĩbus gemmis granum ordei malim.

Adfabulatio.

Per gemmam,artẽ,ſapientiãq; intellige,per gallum,hoĩem ſtolidum,& voluptariũ.Nec ſtolidi artes liberales amant, cum vſum earũ neſciant: nec voluptarius, q̀ppe cui vna placeat uoluptas.

De lupo,& agno. 2

LVpus ad caput fontis bibens,videt agnũ procul infra bibentẽ. Accurrit;agnũ increpitat,qđ turbarit fontẽ. Trepidare agnus, ſupplicare,vt parcat innocenti:ſe,quãdo longe infra biberit, potũ lupi ne potuiſſe quidẽ turbare,nedum voluiſſe. Lupus contra intonat, Nihil agis ſacrilege,ſemper obes. Pater, mater,omne tuum inuiſum genus,ſedulo mihi aduerſatur.Tu mihi dabis hodie pœnas.

Ad-

Adfabulatio.

Vetus dictum eſt, vt canē cædas facile inueniri baculum. Potens, ſi libet nocere, facile capit nocēdi cauſā; ſatis peccauit, qui reſiſtere non potuit.

De mure, & rana. 3

BEllum gerebat mus cū rana. De paludis certabāt imperio. Pugna erat vehemens & anceps: mus callidus ſub herbis latitās, ex inſidiis ranam adoritur: rana viribus melior, pectore & inſultu ualens, aperto marte hoſtē laceſſit. Haſta vtrique erat iuncea. Quo certamine

tamine procul uiſo, miluus adproperat: dumque præ ſtudio pugnę, neuter ſibi cauet, utrũque bellatorem miluus rapit, ac laniat.

Adfabulatio.

Itidẽ euenire ſolet factioſis ciuibus, qui accẽſi libidine dominãdi, dũ inter ſe certãt fieri magiſtratus, opes ſuas, plerũq; ẽt uitã in periculo ponunt.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

De cane, & vmbra. 4

CAnis trans fluuium, rictu uehebat carnem. Splendente ſole, ita ut fit, umbra carnis lucebat in aquis. Quum ille uiſam aui dè captans, quod in faucibus erat perdidit. Itaque tum rei, tum ſpei iactura perculſus, primum ſtupuit, deinde animum recipiens ſic elatrauit, Miſer deerat cupiditati tuæ modus: ſatis ſuperque erat, ni deſipuiſſes: Iam per tuam ſtultitiam minus nihilo tibi eſt.

Adſabulatio.

Monemur hæc fabella modeſtiæ, monemur prudentiæ, vt & cupiditati ſit modus: ne certa pro incertis amittamus. Aſtutè certè Terentianus ille Sannio, Ego, inquit, ſpem pretio non emam.

De

De Leone,& quibuſdam alijs. 5

CVm oue, quibuſdamque alijs pepigerat leo,venationem fore communem , itur venatum,capitur ceruus,partiuntur.Singula ſingulis partes tollere, ut conuenerant incipiētibus,Leo rugijt,Vna,inquiens,pars mea eſt,quia ſum digniſſimus.Altera itidem mea eſt,quia viribus pręſtātiſſimus.Porro quia in capiundo ceruo plus ſudauerim,uēdico tertiā.Quartā deniq; partē ni conceſſeritis,actū eſt de amicitia. Socij hoc audito,diſcedunt uacui, & taciti,non auſi mutire cōtra leonē.

Adfabulatio.

Rara ſemper fuit fides,apud hoc ſeculum rarior eſt;apud potentes & eſt,& fuit ſemper rariſſima.Quocirca ſatius eſt,vt viuas cū pari.Qui.n. cum potentiore viuit, neceſſe habet ſæpe de iure ſuo concedere;cum æquali æquale tibi ius erit.

De lupo,& grue. 6

LVpo uorantí ouem, forte oſſa hæſere in gula,Ambit,orat opē, opitulatur nemō. Omnes dictitāt tuliſſe eū pretiū uoracitatis.

Tandem blanditijs multis,pluribuſque promiſſis gruem inducit, ut collo longiſſimo in gulam inſerto,os infixum eximeret.Peten ti autem præmium illuſit,inepta,inquit,abi: num ſat habes quòd uiuis ? vitã debes mihi. Si libuiſſet,licuit præmordere collum tuum.

Adfabulatio.

Tritum eſt,perire quod facis ingrato.

De ruſtico,& colubro. 7

RVſticus repertum in niue colubrũ frigore prope enectum domum tulit,abie cit

cit

cit ad focum. Coluber ab igni uim virusque recipiens, deinde flammam non ferens, omne tugurium ſibilando infecit. Accurrit ruſticus, correpta ſude, uerbis, uerberibuſq; cum eo iniuriam expoſtulat: Num hanc referat gratiam? num vitam erepturus ſit illi, qui vitam ipſi dederit?

Adfabulatio.

Fit interdũ vt obſint tibi quib. tu pſueris, & malè de te mereantur ij, de quib. tu bene ſis meritus.

De apro, & aſino. 8

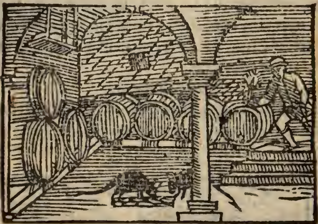
DVm iners aſinus irrideret aprum, ille indignans frendebat, Malum quidem ignauiſſime fueras meritus, ſed etiam ſi tu pœna fueras dignus, tamen ego indignus, qui a te pœnas ſumam. Irride tutus, impune tibi licet: tutus enim es ob inertiam.

Adfabulatio.

Demus operam, vt cum indigna nobis audimus, aut patimur, ne indigna nobis dicamus, aut faciamus. Mali.n. & perditi plerunq; gaudent, ſi quiſpiã bonorũ eis reſiſtat, magni pẽdunt haberi

ſe dignos vltione: Imitemur equos, & magnas beſtias, q̃ ob latrãtes caniculos, cũ cõtẽptu ꝑtereũt.

De mure vrbano, & mure ruſtico. 9

Libitũ eſt urbano muri deambulare rus. Vidit hunc mus ruſticus, inuitat, apparatur, itur cęnatum. Depromit ruſticus quicquid poſuerat in hyemem, & exhaurit omne penu, ut tanti hoſpitis expleat lautitiã. Vrbanus tamẽ frontẽ corrugans, ruris damnat inopiã, urbis ſubinde laudat copiã. Remeans ducit ſecum in urbẽ ruſticum, ut quę uerbis iactitarat, re cõprobaret. Ineunt cõuiuiũ, quod vrbanus ſplendide comparat. Inter epulandũ auditur in ſera murmur clauis, trepidare illi & fugitare fugitando: Ruſticus & inſuetus, & loci ignarus ęgre ſe tueri. diſcedẽte famulo redit urbanus ad menſam, uocat ruſticũ, ille uix tandẽ metu depoſito prorepit. Inuitantẽ ad pocula urbanũ percunctatur, nũ hoc periculum crebrũ fit: Reſpõdet ille, quotidianum eſſe, oportere contemni. Tunc ruſticus: Quotidianum? inquit: Mehercle iſtæ da-

pes

pes plus fellis,quàm mellis ſapiunt. Equidē malo cum ſecuritate meam inopiam, quam cum tali anxietate iſtam copiam.

Adfabulatio.

Diuitiæ præ ſe ferunt quidem voluptatem, ſed ſi introſpicias,habēt pericula,& amaritudinem. Eutrapeles quidam fuit, qui cum inimicis ſuis, quàm maxime nocere vellet,diuites eos faciebāt, dictitās ita ſe eos vlciſci, quippe accepturos cum diuitijs ingentem ſarcinam curarum.

De aquila,& cornicula. 10

AQuila nacta cochleam, non ui aut arte quiuit eruere piſcē. Accedens cornicula dat conſiliū:Suadet ſubuolare,& è ſublimi cochleā in ſaxū pręcipitare: ſic.n.fore,ut cōcha frangat̄.Humi manet cornicula,ut præſtoletur caſum, p̄cipitat aquila, frāgit̄ teſta, ſubripit̄ piſcis a cornicula,dolet eluſa aquila.

Adfabulatio.

Noli quibuſuis habere fidem:& conſilium,quod ab alijs acceperis, fac inſpicias. Multi enim conſulti,non ſuis conſultoribus,ſed ſibi conſulunt.

De coruo, & vulpecula. 11

PRedā nactus ſtrepitat in ramis coruus. Videt uulpecula geſtientē, accurrit; coruum, inquit, plurima ſalute impertit uulpes. Sæpenumero audieram famam eſſe mendacem, iam re ipſa experior. Nam ut hac forte iam prætereo, ſuſpiciens te in arbore, aduolo, culpans famam. Fama enim eſt, te nigriorem pice eſſe, & uideo candidiorem niue: Meo ſanè iudicio cignos uincis, & hedera formoſior alba es. Quòd ſi ut plumis; ita & uoce excellis, omnium auium equidem te di xerim reginam. Hac aſſentatiuncula illectus coruus, ad canendum apparat, apparanti uero è roſtro excidit caſeus, quo correpto, uulpecula cachinnum tollit. Tum demum miſe rum coruum pudet, pigetq; ſui, & iactura rei miſta pudore dolet.

Adfabulatio.

Nonnulli ſic auidi laudis ſunt, vt cū ſuo probro & damno ament aſſentatorem. Eiuſmodi homun ciones prædæ ſunt paraſitis. Quod ſi vitaueris ia

ctan-

ſtãtiã, facile aſſentatorũ peſtiferũ genus vitaueris. Si tu uoles eſſe Thraſo, nuſquã deerit Gnato.

De leone ſenectute confecto. 12

LEo qui in iuuentute complures ſua ferocitate fecerat inimicos, in ſenectute exoluit pœnas. Reddunt talionem beſtiæ. Dente aper, cornu petit taurus. Imprimis aſellus, uetus ignauiæ nomen cupiens abolere, uerbis & calcibus ſtrenuè inſultat. Tũ gemebundus leo, Hi quibus olim nocui, iã uiciſſim nocent, & merito. Sed hi quibus aliquando profui, iã uiciſſim nõ proſunt, imo etiã immerito obſunt. Stultus fui qui multos fecerim inimicos, ſtultior qui falſis amicis cõfiſus fuerim.

Adfabulatio.

In ſecundis rebus non efferaris, nõ ſis ferox. Nã ſi vultũ mutarit fortuna, vlciſcẽtur quos læſiſti. Et inter amicos fac habeas diſcrimen. Sũt.n. quidam amici non tui, ſed menſæ tuæ; ſed fortunæ tuæ. Quæ quidem fortuna ſimul ac mutata erit, & illi mutabuntur. Et bene tecum actum erit, ſi non inimici fuerint. Meritò quæritur Ouidius;

Ego non paucis quondam munitus amicis
Dum flauit velis aura ſecunda meis.
Vt fera nimboſo tumuerunt æquora vento,
In medijs lacera puppe relinquor aquis.

De cane, & aſino. 13

DVm blandiretur canis hero & familiæ, herus & familia canē demulcet: aſellus id uidens, altius gemit, cępit eum pigere ſuę ſortis, inique putat comparatum canem gratum eſſe cunctis, paſciq; de menſa herili, idq; ocio, ludoq; conſequi: Seſe contra portare clitellas, cædi flagello, nunquam ocioſum eſſe, & cunctis tamen odioſum. Si hæc fiant blanditiis, eam artem, quæ tā utilis ſit, ſtatuit ſectari. Igitur quodam tempore redeunti domum hero, rem tentaturus, procurrit obuiam, ſubſilit, pulſat ungulis: exclamāte hero, accurrere ſerui, & ineptus aſellus, qui ſe urbanum credidit, fuſte uapulat.

Adfabulatio.

Non omnia poſſumus oēs (vt ait Virg. in Bucol.) nec omnes omnia decent. id quiſq; velit, id tentet

quod

quod poſſit. Non ſimus id, quòd Græcè ſignificantius dicitur, ὄνος κόρας, i. Aſinus lyrarum, vel lyræ. Sic autem Boet. Aſinus ad lyram poſitus. Repugnante natura irritus eſt labor. Tu nihil inuita ſacies diceſùe Minerua, teſte Horatio.

De Leone, & mure. 14

LEo eſtu, curſuque defeſſus, ſub umbra fronde ſuper uiridi quieſcebat. Murium autem grege tergũ eius percurrente, experre ctus unum è multis comprehendit. Supplicat captiuus, indignum ſe eſſe cui leo iraſcatur. clamitat, reputans ille in nece tantillæ beſtiolæ nihil eſſe laudis, captiuum dimittit. Nec uerò ita multo poſt, leo fortè dum per ſaltũ currit, incidit in plagas: rugire licet, exire non licet. Rugientem miſerabiliter leonẽ, mus audit, uocẽ agnoſcit, repit in cuniculos, laqueorum quęrit nodos, quęſitos inuenit, inuentos corrodit: leo e plagis euadit.

Adfabulatio.

Hæc fabella ſuadet potentibus clementiam. Etenim vt ſunt res humanæ inſtabiles, egẽt in-

terdum ipſi potentes ope humillimorum. Quare vir prudens, & ſi poteſt, timebit vel vlli hoīum nocere. Qui autem non timet nocere alteri, valde deſipit. Quid ita? Quia & ſi iam potentia fretus neminē metuis, forſan olim erit vt metuas. Conſtat enim eueniſſe claris, magniſq; regibus, vt vilium homuncionum, vel gratia indiguerint, vel iram metuerint.

De miluo ægroto. 15

LEcto decumbebat miluus. Iā ferme moriens matrē orat precatū ire deos. Mater reſpōdit, nil opis illi ſperandū a Diis, quorū ſacra, & aras ſuis rapinis toties uiolaſſet.

Adfabulatio.

Decet venerari ſuperos. Illi. n. pios iuuāt, impios auerſantur. In fœlicitate neglecti, in miſeria non exaudient: Quare in ſecundis rebus ſis eorū memor, vt in aduerſis rebus præſentes ſint vocati.

De hirundine, & aliis auiculis. 16

CVm primum cœptum eſt ſeri linū, hirundo ſuadet auiculis impedire ſementem,

tem,dictitans ſibi fieri inſidias. Irrident illæ, ſtultam uatem hirundinem uocant.Surgente iam lino & uireſcente, rurſus monet euellere ſata.Iterũ irrident.Matureſcit linũ,hortatur populari ſegetem.Cum ne tunc quidẽ conſulentem audirent, hirundo auium cœtu relicto, hominis ſibi conciliat amicitiam, Init cum eo fœdus,cohabitat,cantu demulcet.Ceteris auibus è lino fiũt retia & laquei.

Adfabulatio.

Multi nec ipſi conſulere ſibi norunt,nec rectè conſulentem audiunt.Sed cum in periculis ſunt, & damnis,tum demum ſapere incipiunt, & ſuã damnare ſecordiam.Tum ſat, ſuperq; cõſilij eſt. Hoc inquiunt,& illud factum oportuit.Sed præſtat eſſe Prometheum,quàm Epimetheum.Fuere hi fratres,nomina ſunt Græca. Alteri conſilium ante rem fuit,alteri poſt rem,quod declarat interpretatio nominum.

De ranis, & earum rege. 17

GEns ranarum,cum eſſet libera,Ioui ſupplicabat dari regem.Ridere Iupiter uo

ta ranarum: illę tamen iterum atque iterum inſtare, donec ipſum perpellerent. Deiicit ille trabem, ea moles ingẽti fragore quaſſa fluuium, territæ ſilent ranæ, regem uenerantur. Accedunt pedetentim propius: tandem abiecto metu, inſultant, & deſultant: iners rex lu ſui eſt, & contemptui. Laceſſunt rurſum Iouem, orant regem dari qui ſtrenuus ſit. Dat Iupiter ciconiam. Ea perſtrenuè perambulans paludum, quicquid ranarum obuiũ ſit, uorat. De huius igitur ſæuitia ranę fruſtra queſtæ ſunt. Iupiter non audit, nam & hodie adhuc quęruntur. Veſperi enim ciconia cubitũ eunte, ex antris egreſſæ, rauco vlulatu murmurant; ſed ſurdo canunt. Vult enim Iupiter, ut quæ regem clementem ſint depreca ta, iam ferant inclementem.

Adfabulatio.

Perinde atq; ranis euenire ſolet plebi, quæ ſi regem paulò manſuetiorẽ habet, ignauum, inertẽq; eſſe cauſatur, optat aliquando contingere ſibi virũ. Contra ſi quando nacta eſt regem ſtrenuum,

huius

huius ſæuitiam damnat, prioris laudat clemẽtiã; ſiue ꝙ ſemper præſentium nos pœnitet, ſiue ꝙ verum eſt verbum: Noua veteribus nõ eſſe potiora.

De columbis, & earum rege accipitre. 18

COlumbę olim bellum geſſere cũ miluo, quem ut expugnarent, delegerunt regẽ accipitrem. Ille rex factus, hoſtẽ agit, non regem. Non ſegnius ac miluus rapit, ac laniat Pęnitet colũbas incępti, ſatius fuiſſe putantes, pati bella milui, quã tyrãnidẽ accipitris.

Adfabulatio

Neminẽ ſuæ ſortis nimiũ pigeat. Nihil eſt (teſte Flacco) ab oĩ parte beatum. Equidẽ meam ſortem modò tolerabilis ſit, mutari non optẽ. Multi noua ſorte quæſita, veterem rurſus optarunt. Itaq; plerique ingenio ſumus oẽs, noſmet noſtri pœnitet.

De fure, & cane. 19

FVri aliquando panem (ut ſileat) porrigenti, reſpondit canis, inſidias tuas noui, panem das quòd deſinam latrare: ſed ego tuum munus odi, quippe ſi ego tulero panem, tu ex his tectis cuncta aſportabis.

Ad-

Adſabulatio.

Caue ne parui commodi cauſa, amittas magnum, caue cuiuis homini fidẽ habeas. Sunt.n.qui dolo non tantũ benignè dicunt, ſed & benignẽ faciũt.

De Lupo, & ſucula. 20

PArturiebat ſucula, pollicetur lupus ſe cuſtodem fore fœtus. Reſpondit puerpera, lupi obſequio ſe nõ egere: ſi uelit pius haberi, ſi cupiat gratũ facere, longius abeat. Lupi.n. officiũ conſtare, non præſentia, ſed abſentia.

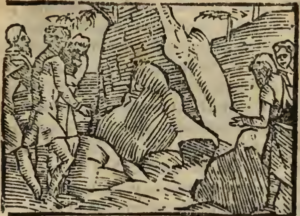
Adſabulatio.

Non ſunt cuncta credenda, cunctis. Multi ſuam operã pollicentur, non tui amore, ſed ſui, ſuum quærentes commodum, non tuum.

De partu montium. 12

OLim rumor erat parturire montes: homines accurrunt, circũſiſtunt, mõſtri quippiã nõ ſine pauore expectantes. Pariunt tãdẽ montes, exit Mus: tũ omnes riſu emori.

Ad-

Adfabulatio.

Hanc fabellam tangit Horatius: Parturiunt mõtes,inquit,naſcetur ridiculus mus.Notat autem iactantiam . Iactabundi .n.cum magna profitentur,& oſtentāt,vix parua faciunt.Quapropter Thraſones illi iure ſunt materia ioci , & ſcommatum. Vetat item hæc fabella inanes timores. Plerunque enim grauior periculo eſt periculi metus,imo ridiculum eſt,quòd metuimus .

De cane vetulo,qui ab hero contemnitur. 22

Canem

CAnem venaticũ, qui iam ſenuerat, inſtigat herus, fruſtra hortatur, tardi ſunt pedes, non properat. Prehenderat feram, fera edentulo elabitur. Increpitat herus uerbere & verbo. Canis reſpõdet debere ſibi iure ignoſci, iam ſenuiſſe, at iuuenẽ fuiſſe ſtrenuũ. Sed ut uideo, inquit, nihil placet ſine fructu. Iuuenẽ amaſti, ſenem odiſti. Amaſti prædabundũ, odiſti tardum edentulum. Sed ſi gratus eſſes, quem olim iuuenẽ frugis cauſa dilexiſti, ſenem fructuoſæ iuuentutis gratia diligeres.

Adſabulatio.

Recte canis; Nam teste Naſone:
Nil, niſi qđ prodeſt, charũ eſt; en detrahe mẽti,
Spem fructus auidæ, nemo petendus erit.
Præteriti cõmodi nulla eſt memoria: futuri aũt gratia non magna, præſentis commodi ſumma.
Turpe quidem dictu, ſed ſi modo vera fatemur;
Vulgus amicitias vtilitate probat.

De Leporibus inaniter timentibus. 23

SYlua inſolito mugiente turbine, trepidi lepores rapide occipiunt fugere. Fugientes,

tes, cum obſiſteret palus, ſtetere anxij, utrinque comprehenſi periculis. Quoque maioris eſſet incitamentũ timoris, uident in palude mergi ranas. Tũ ex leporib. unus prudentior cęteris, ac diſertior, Quid, inquit, inaniter timemus? Animo opus eſt. Corporũ quidem agilitas nobis eſt, ſed animus deeſt. Hoc periculũ turbinis nõ fugiẽdũ, ſed eſt cõtemnẽdũ.

Adfabulatio.

Omni in re opus eſt animo. Iacet virtus ſine cõfidentia. Cõfidentia.n. dux, & regina virtutis eſt.

De hœdo, & lupo. 24

CApra cum eſſet paſtum itura, hędum domi concludit, monens aperire nemini, dum redeat ipſa. Lupus, qui id procul audierat, poſt matris diſceſſum pulſat fores, uoce capriſat, iubens recludi. Hędus dolos pręſentiens, Nõ aperio, inquit, nã etſi uox capriſat, tamen equidem per rimulas lupũ uideo.

Adfabulatio.

Obedire parenti filios, ipſis eſt vtile, & iuuenem ſeni decet auſcultare.

De

De ceruo, & oue. 25

CEruus corā lupo ouē reaṁ facit, modiū tritici debere clamitans. Ouis debiti quidē erat inſcia, tamen ob lupi præſentiam ſpōdet ſe daturā; dicitur ſolutioni dies. Dies adeſt, monet ceruus ouem. Illa ait inficias. Quod.n. promiſerit excuſat, factū in metu, & prçſentia lupi: Votū extortū nō eſſe ſeruadū.

Adfabulatio.

Sententia iuris eſt. Vim vi repellere licet. Ex hac fabella noua quædam naſcitur. Fraudē frau de refellere licet.

De Ruſtico, & angue. 26

RVſticus quidā nutrierat anguem. Iratus aliquando, beſtiam petit ſecuri. Euadit illa non ſine uulnere. Poſtea ruſticus deueniēs ad paupertatē, ratus eſt id infortunij propter anguis iniuriā ſibi accidere, igitur ſupplicat angui, ut redeat. Ille ait ignoſcere ſe, ſed redire nolle. Neque.n. ferè ſecurum cū ruſtico, cui tanta ſit domi ſecuris. Liuorē uulneris deſiiſſe, ſupereſſe tamen memoriam.

Ad-

Adfabulatio.

Ei qui ſemel fidem ſoluit, iterum habere fidem vix eſt tutum, iniuriam quidem donare, id ſanè miſericordiæ eſt, cauere autem ſibi, & decet, & prudentia eſt.

De vulpecula, & ciconia. 27

VVlpecula uocarat ciconiam ad cęnam. Obſonium in menſam effundit: quod cum liquidũ eſſet, ciconia fruſtra roſtro ten-tante, uulpecula lingit. Abit eluſa auis, pi-que pudetq́ue iniuriæ. Poſt pluſculu

redit,inuitat uulpeculam. Vitreum uas ſitũ erat plenum belli obſonij. Quod quidem vas cum eſſet arcti gutturis, uulpeculæ obſoniũ licuit uidere, & eſurire, guſtare non licuit: Ciconia roſtro facile exhauſit.

Adſabulatio.

Riſus riſum, iocus iocum, dolus dolum, fraus meretur fraudem.

De Lupo, & capite picto. 28

LVpus in officina ſculptoris caput humanũ repertũ verſat, miratũr, ſentiens id, quod erat, nihil habere ſenſus. O pulchrũ, inquit, caput: eſt in te artis multũ, ſed ſenſus nihil.

Adſabulatio.

Externa pulchritudo ſi adſit, grata eſt, ſin alteru tra carendum eſt, præſtat externa quàm interna careas. Illa enim ſine hac interdum incurrit odium, vt ſtolidus eo ſit odioſior, quo formoſior.

De graculo. 29

Graculus ornauit ſe plumis pauonis. De de pulchellus ſibi uiſus, faſtidito ge-

nere

nere ſuo contulit ſe ad pauonnũ genus. Illi tandem intellecta fraude,ſtolidnm auem coloribus nudarunt,& plagis affecerunt.

Adfabulatio.

Horatius hãc fabellam primò epiſtolarum libro narrat de Cornicula. Ait eam olim adornatam, collectis,quæ auibus exciderant,plumis,poſt vbi vnaquæque auium ſuam plumam decerpſit, ridiculum fuiſſe.

Ne ſi fortè ſuas repetitum venerit olim
Grex auiũ plumas, moueat cornicula riſum:
Furtiuis nudata coloribus.

Notat hæc figura eos, qui ſe gerunt æquo ſublimius,qui cum his viuunt, qui & ditiores ſunt, & magis nobiles. Quare ſæpe inopes fiunt, & ſunt ludibrio.Probe Iuuenalis monet: E celo deſcẽdit, γνῶθι σεαυτόν; hoc eſt:Noſce teipſum.

De muſca,& formica. 30

MVſca altercabatur cũ formica ſe nobilem,illam ignobilem:ſe uolitare,illam repere:ſe uerſari in tectis regum, illã cauernis latere, ſegetem rodere, aquam bibere,ſe ſplendi-

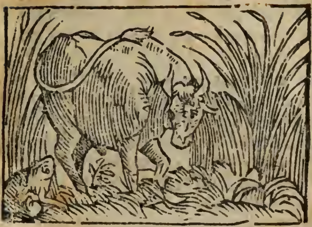
ſplendide epulari iactitabat, & hæc tamen ocio nanciſci. E regione formica ſe non ignobilem eſſe, ſed ſuis natalibus contentam, muſcam uagam eſſe, ſe ſtabilem, ſapere formicæ grana & fluenta, quòd muſcæ paſtilli, & uina. Atque hæc ſe non ſegni ocio, at ſtrenua opera nanciſci. Porro formicam lętam eſſe & tutam, charam omnibus, exemplar deniq; laboris: Muſcam anxiam cũ periculo eſſe cunctis infeſtã: cũctis inuiſam, exemplar deniq; ſegniciei. Formicem hyemis memorem, alimenta reponere: muſcam in diẽ uiuere, hyeme aut eſurituram, aut certe morituram.

Adſabulatio.

Qui pergit quæ vult dicere, quæ non vult, audiet: Muſca, ſi bene dixiſſet, bene audiſſet. Aſſentior autem formicę. Videtur enim optabilior vita obſcura cum ſecuritate, quàm cum periculo ſplendida.

De rana, & boue. 31

Rana cupida ęquandi bouem, ſe diſtendebat. Filius hortabatur matrẽ cœpto de-

deſiſtere:nihil enim eſſe ranam ad bouem. Il la ſecundum intumuit,clamitat natus; Cre. pes licet mater,bouem nunquam vinces.Ter tium autem cum intumuiſſet, crepuit.

Adfabulatio.

Cuique ſua dos eſt. Hic forma, ille viribus, hic opibus,ille pollet amicis.Vnumquenq; ſuo decet eſſe contentũ.Valet ille corpore,tu ingenio. Quocirca quiſq; ſemel cõſulat,ne inuideat ſuperiori, qđ miſerũ eſt,nec,qđ ſtultitiæ eſt,certare optet.

De equo, & leone. 32

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Venit

VEnit ad equum comedendum leo. Carens autem prę ſenecta uiribus, meditari cępit artem, medicum ſe profitetur, verborum ambage equum moratur. Hic dolo dolum, artem opponit arti. Fingit ſe nuper in loco ſpinoſo pupugiſſe pedē, orat ut inſpiciens ſęntem medicus educat. Paret leo. At equus quanta potuit ui, calcem leoni impingit, & ſe cōtinuò coniicit in pedes. Leo uix tandem ad ſe rediēs, actu enim prope exanimatus fuerat: Precium, inquit, fero ob ſtultitiam. & is iure effugit: Dolum. n. dolo ultus eſt.

Adfabulatio.

Odio digna eſt ſimulatio, & ſimulatione capienda. Non eſt timendus hoſtis, qui hoſtem præ ſe fert, ſed qui cum hoſtis ſit, beneuolentiam ſimulat, is demum timendus, & odio digniſſimus.

De equo, & aſino. 33

EQuus phaleris, ſellaque exornatus, cum ingenti hinnitu, per uiam currebat. Currenti autem onuſtus aſellus forte obſtabat. Equus ira fremebundus, & frena ferox ſpuman-

mantia mandens: Quid, inquit, tarde, ignaue obſiſtis equo? Cede inquam, aut proculco te pedibus. Aſellus contra rudere non auſus; cedit tacitus. Equo autem prouolāti, & curſum intendenti crepat inguen. Tunc curſui, & oſtentui inutilis, ornamentis ſpoliatur, dein carrario venditur. Videt poſtea cum carro uenientem aſellus, & affatur: Heus bone vir, quid iſthuc ornati eſt? Vbi aurata ſella? bullata cingula? Vbi nitidum frenum? Sic, amice, neceſſe fuit euenire ſuperbienti.

Adfabulatio

Plerique in ſecundis rebus elati ſunt, nec ſui memores, nec modeſtiæ. Sed quia proſperitate inſoleſcunt, aduerſitatem incurrunt. Eos qui fœlices videntur, monuerim eſſe cautos. Etenim ſi rota fortunæ circumacta fuerit, ſentient miſerrimum genus infortunij eſſe fuiſſe fœlicē. Accedet ad cumulum infœlicitatis id quoq; mali, contemnentur ab ijs, quos ipſi contempſere, & illudent eis ij, quos ipſi riſere.

De auibus, & quadrupedibus. 34

AVibus pugna erat cũ quadrupedibus. Vtrinque ſpes, vtrinque metus, vtrinq; erat periculum. Veſpertilio autem relictis ſociis, defecit ad hoſtes. Vincunt aues duce, & auſpice aquila. Transfugam verò veſpertilionem damnant, vti ne ad aues vnquam illi ſit reditio, vti ne luce vnquam ſit volatus. Hæc cauſa veſpertilioni eſt, vt nõ niſi noctu volet.

Adfabulatio.

Qui cum ſociis aduerſitatis, & periculi particeps eſſe renuit, proſperitatis, & ſalutis inexpers erit.

De lupo, & vulpe. 35

LVpus cũ prædę ſatis eſſet, in ocio degebat. Accedit vulpecula, ſciſcitatur ocij cauſam. Senſit lupus inſidias fieri ſuis epulis, ſimulat morbum eſſe cauſam, orat vulpeculam deprecatum iri deos. Illa dolens dolum non ſuccedere, adit paſtorem, monet petere latebras lupi: hoſtem enim ſecurum poſſe ino pinato opprimi. Adoritur paſtor lupum, mactat. Illa potitur antro & præda. Sed fuit illi

breue

breue ſceleris ſui gaudium. Nã non ita multo poſt, idem paſtor & ipſam capit.

Adfabulatio.

Fœda res inuida eſt, & ipſi interdum auctori quoque pernicioſa. Flaccus epiſtolarum primo:

Inuidus alterius rebus macreſcit opimis.
Inuidia Syculi non inuenere Tyranni
Maius tormentum.

De ceruo. 36

CEruus in perſpicuo fonte ſe cõſpicatus, ꝓbat procera frontis, & ramoſa cornua: ſed tibiarum exilitatem dãnat. Fortè dũ contemplatur, dũ iudicat, interuenit venator. Fugit ceruus ocior pylis, & agẽte nimbos ocior Euro. Inſectantur fugientem canes. Sed cum intraſſet condenſam ſyluã, implicita ſunt ramis cornua: tũ demum tibias laudabat, & cornua dãnabat, q̃ facere vt præda eſſet canibus.

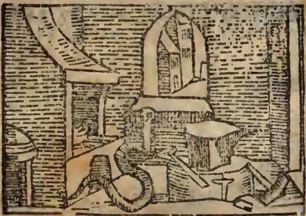
Adfabulatio.

Fugienda petimus, petenda fugimus. Placent quæ officiunt, quæ conferunt diſplicent. Beatitudinem cupimus, priuſquam vbi ſit intelligamus.

Opum excellentiam, & honorum celſitudinem quærimus, in his beatitudinem ſitam opinamur, in quibus tamen multum laboris eſt, & doloris. Pulchrè id ſignificat Lyricus ille noſter.

Sæpius ventis agitatur ingens
Pinus, & celſæ grauiore caſu
Decidunt turres, feriuntq; ſummos
Fulgura montes.

De vipera, & lima. 37

IN fabrica offendens limam uipera cępit rodere. Subriſit lima, Quid inquiens, inepta? Quid agis? Tu tibi ante contriueris dentes, quàm me atteras: quæ duritiem ęris premordere ſoleo. *Adfabulatio.*

Etiam atq; etiam vide, qui cum tibi res ſit. Si in fortiorem dentes acuis, non illi, ſed tibi nocueris.

De Lupis, & ouibus. 38

LVpis & agnis, quibus diſcordia eſt, fœdus aliquando fuit, datis utrinque obſidibus. Lupi ſuos catulos, oues canum cohortem dedere. Quietis ouibus, ac paſcẽtibus, lu-

puli

puli matrũ deſiderio ululatus edunt. Tũ lupi irruentes, fidem fœduſque ſolutũ clamitant, oueſque canum præſidio deſtitutas laniunt.

Adfabulatio.

Inſcitia eſt: ſi in fœdere tua præſidia hoſti credas. Nam qui hoſtis fuit, hoſtis forſan nondum eſſe deſiit. Fortaßis & cauſam ceperit, cur te nudatum præſidijs adoriatur.

De ſylua, & ruſtico. 39

QVo tempore etiã arboribus ſuus ſermo erat, venit ruſticus in Syluam, rogans

vt ad ſecurim ſuam tollere liceat capulum. Annuit ſylua. Ruſticus aptata ſecuri, cępit arbores ſuccidere. Tũ & quidem ſero, pęnituit ſyluã ſuæ facilitatis. Doluit ſeipſam eſſe cauſam ſui exitij. *Adfabulatio.*

De quo bene merearis vide. Multi fuere, qui accepto beneficio, in auctoris abuſi ſunt perniciem.

De membris, & ventre. 40

PEs, & manus ventrem olim incuſarũt, ꝙ ab ocioſo eo lucra ipſorum vorarẽtur. Iubent aut laboraret, aut ali ne petat. Supplicat ille ſemel atque iterum: negant tamẽ manus alimentum. Exhauſto inedia ventre, vbi cœpere omnes artus deficere, tum manus voluit tandem officioſa eſſe, verum id ſero. Nã uenter deſuetudine debilis, cibum repulit. Ita cuncti artus dum ventri inuident, cum ventre pereunte pereunt.

Adfabulatio.

Perinde atque in membrorum ſocietate eſt, ita habet ſe ſocietas humana. Membrum eget membro, amicus eget amico. Quare mutuis operis, &

mutuis

mutuis officÿs vtendum eſt. Neq; diuitiæ,neq; dignitatum apices hominem ſatis tuentur.Vnicũ & ſummum præſidiũ,complurium amicitia eſt.

De ſimia, & vulpecula. 41

SImia vulpeculam orat,vt partem caudæ ſibi donet,ad tegendas nates.Illi enim eſſe oneri,quod ſibi foret vſui,& honori. Reſpondet illa,nihil nimis eſſe, & ſe malle humum cauda ſua verri,quàm ſimię nates tegi.

Adfabulatio.

Sunt qui egent,ſunt quib.ſupereſt.Nulli tamen diuitum id moris eſt,vt re ſuperflua beet egenos.

De ceruo,& bobus. 42

CEruus uenatorem fugiẽs, coniecit ſe in ſtabulum. Boues orat,ut in̄ præſepe latitare liceat.Boues tutum eſſe negant:mox.n. & dominum & famulum affuturos.Ille ſecurum ſe eſſe ait,modò ne ipſi prodant. Intrat famulus,occultum fœno non uidet:exit, Geſtire ceruus, & nihil iam timere. Tum unus è bobus & æuo & conſilio grauis:Facile, inquit,erat hunc, qui Talpa eſt, fallere, ſed ut

Herum,qui Argus eſt, lateas,hoc opus, hic labor eſt.Mox deinde ingreditur herus. Qui vt ſerui negligentiá corrigat: cuncta luſtrans oculis,& prçſepe manu tentans,cerui deprehendit ſub fçno cornua. Inclamat famulos: accurrunt,feram concludunt; capiunt.

Adfabulatio.

In aduerſis rebus, & periculis latebræ diffi iles ſunt inuentu,aut quia miſeros, ut cœpit, fortuna exagitat:aut quia ipſi metu impediti, & inopes conſilij ſemet imprudentia produnt.

De leone, & vulpecula. 43

LEo ægrotabat, uiſebant animalia, una officiũ differente uulpecula.Ad hanc legatũ mittit leo cũ epiſtola,quæ uenire admoneat: gratiſſimã rem ægroto fore eius unius prçſentiã. Nec quicquã periculi fore cur vulpecula metuat: leonem enim primũ quidem amiciſſimum eſſe vulpeculæ:ideoque percupere eius colloquium, deinde ægrotũ eſſe,& decumbere,& etiam ſi, id quod non erat,uelit nocere,tamen nõ queat. Reſcribit uulpecula,

cula, optare ſe ut leo conualeſcat, idque oraturam ſuperos: Ceterum minime uiſuram, terreri enim ſe ueſtigijs. Quæ quidem ueſtigia cũ omnia ſint antro leonis aduerſa, & nulla auerſa, eã rem indicium eſſe, multũ quidem animalium introiſſe, ſed exiſſe nullum. *Horatius in primo epiſtolarum:*

Olim quod vulpes ægroto cauta leoni
Reſpondit, referam; quia me veſtigia terrent,
Oĩa te aduerſum ſpectantiã, nulla retrorſum.

Adfabulatio.

Caue fidẽ habeas verbis, ni caueris, ſæpe tibi dabuntur verba. Capienda eſt coniectura cùm ex verbis, tũ ex factis, & ex his illa ſunt iudicanda.

De vulpecula, & muſtella. 44

VVlpecula longa inedia tenuis, forte per anguſtiorem rimam in cumeram frumenti repſit. In qua cum probe paſta fuit, dein rurſus tentantem egredi; diſtentus impedit uenter. Muſtella luctantem procul contemplata, tandem monet, ſi exire cupiat, ad cauum macra redeat, quo macra intrarat.

Adfabulatio.

Videas cõplures in mediocritate lætos eſſe, atque alacres, vacuos curis, expertes aĩi moleſtiis. Sin hi diuites facti fuerint, videbis eos mæſtos incedere, nunq̃ frõtẽ porrigere; plenos curis, aĩi moleſtiis obrutos Hãc fabellã ſic Horat. canit li. 1. ep.

Forte per anguſtam tenuis vulpecula rimam.
Repſerat in cumeram frumenti, paſtaq; rurſus
Ire foras pleno tentabat corpore fruſtra.
Cui Muſtella procul, Si vis, ait, effugere iſtinc;
Macra cauum repetas arctũ, quẽ macra ſubiſtis

De equo, & ceruo. 45

EQuus gerebat bellum cũ ceruo. Pulſus tandẽ e paſcuis implorabat opem humanã. Redit cũ homine, deſcendit in cãpũ, victus antea, iã fit uictor. Sed tamẽ hoſte victo, & ſub iugũ miſſo, ipſe victor neceſſe eſt ſeruiat homini: Equitẽ fert dorſo, & frenũ ore.

Adfabulatio.

Dimicant multi contra paupertatem. Qua per fortunã & induſtriã uicta, ſæpe victoris interit libertas. Domini quidẽ & uictores paupertatis ſeruire ĩcipiũt diuitijs, angũtur auaritiæ flagris, parcimoniæ cohibentur frenis, nec quærẽdi tenẽt modũ, nec iuſto quidẽ auaritiæ ſupplicio partis rebus audẽt uti. Horat. de hac fabella lib. 1. epiſt.

Ceruus equũ pugna melior communibus herbis.
Pellebat, donec minor in certamine longo
Implorauit opes hominis, frenumq́ue recepit.
Sed poſtquam violens victor diſceſſit ab hoſte,
Non equitem dorſo, non frenum repulit ore.
Sic qui pauperiem veritus, potiore metallis,
Libertate caret, dominũ uehet improbus, atque
Seruiet æternum, qui paruo neſciat uti.

FINIS.

ÆSOPI FABVLÆ TRIGINTA SEX,

Adriano Barlando Interprete.

De duobus adoleſcentibus. I

ADoleſcentes duo obſonium apud coquum ſeſe empturos ſimulãt. Coquo alias res agente, carnem alter è caniſtro ſurripuit, dat ſocio ut ſub veſte occulat. Coquus ſurreptam ſibi carnis partem ut vidit, furti utrunque cœpit inſimulare. Qui abſtulerat, per Iouem nihil habere: is uerò qui habuit, nihil abſtuliſſe identidem deierat. Ad quos, Me quidem, inquit coquus, fur nũc latet, ſed is inſpexit, is ſcit, quem iuraſtis.

Adfabulatio.

Si quid peccauimus, id non ſtatim ſciunt homines: at Deus omnia videt, qui ſedet ſuper cœlos, & intuetur abyſſos. Quod ſi cogitent homines, ſuppreſſius, prudentiusq; peccabitur.

De cane, & lanio. 2

CAnis in macello cum lanio carnem abſtuliſſet, in pedes ſeſe continuo quantũ potuit, cõiecit. Lanius iactura rei perculſus, primum tacuit, deinde animum recipiens, ſic procul acclamitauit. O furaciſſime, curre tutus, impune tibi licet: tutus. n. es nũc ob celeritatẽ. Poſthac aũt cautius mihi obſeruaberis.

Adfabulatio.

Hæc fabula ſignificat pleroſque omnes tum demum fieri cautiores, vbi damnum acceperint.

De cane, & oue. 3

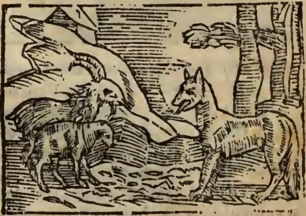

CAnis Ouem in ius uocat,panem ex mutuo debere clamitans:illa it inficias.Miluus,lupus,uultur acceſſunt:rē affirmāt: damnatur ouis,damnatā canis rapit, ac deglubit.

Adfabulatio.

Falſis teſtimonijs opprimi quàm plurimos, cum nemo neſcit,tū hæc quàm optimè docet fabellula.

De agno,& lupo. 4

AGno comitāti caprum: lupus fit obuiā, rogitat cur relicta matre olidū potius ſequatur hircum, ſuadetque, ut ad diſtenta lacte matris ubera redeat,ſperans ita fore abductum ut laniet.Ille verò,Mater me, o lupe,inquit,huic commiſit, huic ſumma cura ſeruandi data eſt: parenti potius quàm tibi obſequendum, qui me ſeducere iſtis dictis poſtulas,ſeductum mox percerpere.

Adfabulatio.

Noli omnibus fidem habere,multi.n.dum aliis videntur velle prodeſſe,ſibi interim conſulunt.

De

De adoleſcente, & cato. 5

CVm adoleſcens quidam in delitijs amoribuſque uſurpaſſet Catum, Venerem precib. fatigauit, ut catum in fœminã transfiguraret. Cõmiſereſcit, & audit orantem Venus, fit metamorphoſis, quę adoleſcenti miſere amanti perplacuit, nempe tota ſucci plenula, tota cãdidula, tota elegãtula. Itur deinde in cubiculũ, ridetur, luditur. Nec verò ita multo poſt percupiens experiri Dea, nũquid catus cũ corpore mutaſſet & mores, per impluuiũ immittit muſculũ, ibi riſu prorſus, atque ludo res digna accidit. Conſpectã illico beſtiolam inſequitur muliercula. Venus indignans, fęminæ uultus iterum in catum.

Cum pedibuſq; manus cũ paruis brachia mutat
Cruribus, & cauda eſt mutatis addita membris.

Adfabulatio.

Cælum, non animum mutant, qui trans mare currunt, nimiſq; difficile eſt aſſueta relinquere. Naturam expellas furca licet, ipſa recurret, inquit Horatius.

De agricola, & filijs. 6

COmplures habebat agricola filios adoleſcentulos, iiq́ue inter ſe diſcordes fuere: quos pater elaborans trahere ad mũtuũ amorem, appoſito faſciculo, iubet ſingulos breui circundatum funiculo effringere; imbecilla nequicquam conatur ætatula. Soluit parens, redditq́ue ſingulis virgulam, quam cum pro ſuis quiſque uiriculis facilè frangeret: o inquit, filioli, ſic concordes uos uincere poterit nemo: ſed ſi mutuis uolueritis ſæuire uulneribus, atque inteſtinum agitare bellũ, eritis tandem præda hoſtibus.

Adfabulatio.

Docet hic apologus, concordia paruas res creſcere, diſcordia magnas dilabi.

De Aſino, & Equo. 7

RVſticus equum uacuũ, aſinumq́ue ſarcinulis egregiè onuſtum producit ad uiã: defeſſus aſellus, equum ſibi onera ut adiuuet, orat, ſi ſaluũ uelit. Negat facturũ equus,

Aſel-

Aſellus tandem ſarcinę pondere grauatus, procumbit, moritur. Herus omne onus, mortui quoque aſelli corium in equi dorſum reclinat, quibus cum ille deprimeretur, Me miſerum, inquit, merito meo ſic nūc exerceor, qui dudum laboranti aſino opitulari nolui.

Adfabulatio.

Monemur hac fabula, vt oppreſſis ſubueniamus amicis: ortus noſtri (inquit Plato) partem ſibi patria vendicat, partem amici.

De carbonario, & fullone. 8

Ful-

FVllonem inuitabat carbonarius, ut ſecũ in unis ędibus habitaret. Fullo, Non eſt, inquit, mi homo, iſtuc mihi vel cordi, uel utile: vereor enim magnopere, ne quæ ego eluam: tu reddas tam atra, quàm carbo eſt.

Adſabulatio.

Monemur hoc apologo cum inculpatis ambulare, monemur ſceleratorum hominum conſortia, velut peſtem quandam deuitare. Trahunt, inquit Campanus, hominem ſodalitia, commercia etiam in mores penetrant, & perinde quiſque euadit, vt quibus cum verſatur.

De ancupe. 9

IT Venatum auceps, uidet nidulãtem procul in altiſſima arbore palumbum: adpropinquat, deniq; inſidias molitur, premit forte calcibus anguem. Hic mordere: ille improuiſo exanimatus malo, me miſerum, inquit, dum alteri inſidior, ipſe diſpereo.

Adfabulatio.

Significat hæc fabula nonnunquam eos ſuis artibus circunueniri, qui res nouas moliuntur.

De buccinatore, ſeu tubicine. 10

BVccinator quidam ab hoſtibus capitur, abducitur, trepidare ille, ſupplicare, ut parcant innoxio, ſe quando nihil unquam ar morum præter unam buccinam geſtauerit, hominem ne potuiſſe quidē occidere, nedū voluiſſe. Illi contra murmure tum ſæuo, tum uerberibus intonat: Nihil agis ſcelus, maximè noces, atq; nunc hic trucidabere, ꝗ cū ip ſe, ut fateris, ſis rei militaris imperitus, cornu iſthoc tuo, aliorū excitas, euibraſq; animos.

Adfabulatio.

Grauißimè peccant nonnulli, qui ad mala alioqui ſatis pronis principibus, vt iniquè agant, cō ſulunt, atque huiuſmodi quædam ad illorum au res occinunt, Quid etiam dubitas? an te principē eſſe oblitus es? an non tibi quod iubeat licet? tu legibus maior: in te legirupæ nomen cadere haud poteſt, qui ipſis etiā dominaris legibus: tui nihil poßident, quod tuum non ſit, tu potes & ſeruare, & perdere: tibi fas eſt opibus, dignitateq; augere, quem viſum ſit, fas eſt vbi libuerit adimere.

Alios

Alios alia vel damnant, vel commendant, tibi nihil non honeſtiſſimum futurum.

De lupo, & cane. II

LVpus cani ante lucem in ſylua forte fortuna fit obuiam: ſalutat, aduentum gratulatur, denique rogat quo pacto tam ſit nitidus. Cui ille, Herilis cura hoc efficit, herus me blandientem ſibi demulcet, de menſa paſco herili nitidiſſima, nunquam ſub dio dormito, tum uniuerſę familiæ non dici poteſt, quàm ſim gratus. Nę tu (inquit lupus) multo es feliciſſimus, o canis, cui tam benignus, & comis contigit herus, quo cum o utinam cõmorari & mihi liceat: nullum me animantium eſſet uſpiam fortunatius. Canis noui ſtatus cupidiſſimum videns lupum, effecturum ſe pollicetur, ut hæreat in parte aliqua apud herum, modo de priſtina ferocia aliquid remittere, & ſeruitutem ſeruire uelit. Stat ſententia: lupo libitum eſt deambulare ad uillam. Sermones edunt in itinere prorſus

ſus iucundiſſimos. Poſtea uerò quàm illuxit contritum canis collum uidens lupus, Quid ſibi uult,inquit,ò canis tua iſthęc prorſus depilata ceruix? Solebam inquit ille, feroculus notis pariter & ignotis allatrare,obmordereque nonnunquam: id ægre ferens,herus,crebris me tundebat verberibus,prohibens etiã ne quem præter furem,lupumque adorirer: ego ſic vapulãdo uictus ſum,& mitior factus, hocq; genialis ſæuitiæ ſeruaui ſignũ. Lupus hoc audito,Ego,inquit,heri tui amicitiã tanti non emo. Vale igitur o canis, cum tua iſthac ſeruitute; mihi mea potior eſt libertas.

Adfabulatio.

Optabilius eſt in humili caſa dominum eſſe, & panem atrum vorare,quàm in ampliſſima regia opiparis menſis frui,& obnoxium,trepidumque agere.Non libertas ſublimi exulat aula,ubi recipienda venit,& muſſitanda iniuria eſt.

De agricola,& canibus. 12

Agricola cum ruri pluſculos hyemaſſet dies,cœpit tandem neceſſariarũ rerum

penu-

penuria laborare: interfecit oues, mox & capellas, poſtremo boues quoq; mactat, ut hēat quo inedia penè exhauſtum corpuſculū ſuſtentet. Id uidētes canes, ſalutē fuga quęrere cōſtituūt: ſeſe.n. nō uicturos diutius, quādo ne bobus quidem, quorum in opere ruſtico faciundo utebatur opera, pepercit herus.

Adſabulatio.

In quam domum mercedis gratia te tradas, vide. Nonnulli humaniſſimi ſunt heri. Multi enim hodie eò dementiæ prolabuntur, vt vel ſeruos infortunio malo, & damno libenter mactent.

De vulpe, & leone. 13

VVlpecula, quę leonis immanitatem inſuetam habebat, ſemel atque iterum id forte animalis contemplata, trepidare & fugitare. Cū iā tertio obtuliſſet ſeſe obuiā leo, tantū abfuit ut metueret quicquā uulpes, ut confidenter illum adierit, ſalutaueritque.

Adfabulatio.

Omnes nos conſuetudo audaciores facit, vel apud eos quos antea aſpicere vix auſi ſuimus.

De

De vulpe, & aquila. 14

VUlpeculę proles foras excurrerat, ab aquila comprehenſa, matris fidem implorat: accurrit illa, ut captiuam prolem dimittat, aquilam rogat.: aquila nacta prædam ad pullos ſubuolat: uulpes correpta face, qua ſi illius munitiones incendio abſumptura eſſet, inſequitur. Quum iam arborem conſcendiſſet & ipſa, Nunc te, inquit, tuoſque ſi potes tuere. Trepidans aquila, incendium dum metuit, Parce, inquit, mihi paruiſq; liberis, tuum quicquid habeo reddidero.

Adfabulatio.

Per aquilam potentis, atque audacis animi homines intellige, per vulpem pauperculos, quos calumniis premere, contumeliiſq; afficere, diuitibus æque ſtudium eſt. Verùm quando eſt ſua, & formicis ira, impotentes ij, acceptam interdum probe vlciſcuntur iniuriam.

De agricola, & ciconia. 15

GRuibus anſeribuſq; ſata depaſcentibus laqueum prætendit ruſticus: capiuntur grues,

gues, capiuntur anſeres, capitur & ciconia. Supplicat illa, innocentem ſeſe clamitans, & nec gruem, nec anſerem eſſe, ſed auiũ omniũ optimam, quippe quæ parenti ſedulo ſemper inſeruire, eundemque ſenio confectum alere conſueuerit. Agricola: Horũ, inquit, nihil me fugit: verum cum nocentibus poſtquam te cępimus, cum his quoque morieris.

Adfabulatio.

Qui flagitium committit, & is qui impuris ſe adiungit ſocium, pari pœna plectuntur.

De gallo, & cato. 16

VEnit ad Gallum comedendum Catus, non ſatis aũt habẽs ad nocendum, ante gallum criminari occipit, obſtreperam eſſe auẽ dictitans, ut pote, quę uoce tam acuta noctu dormienteis homines experge faciat. Ille ſe innocentem ait, quũ ſic excitet in opera mortales. Catus cõtra intonat: Nihil agis ſceleſte: cũ matre rẽ habes, nec ſorore abſtines. Id gallus quoq; expurgare quũ niteretur, Nec hoc, inquit, perſeuerãtius ſæuiẽs catus; quicquã facis, tu mihi hodie diſcerperis.

Adfabulatio.

Vetus dictum eſſe ait Gulielmus Gandanus, vt canem cædas, facilè inueniri baculum. Malus, ſi libitum fuerit, quo iure, quaque iniuria te præcipitem dabit.

De opilione, & agricolis. 17

PVer editiore pratulo oues paſcebat, atq; per iocum terque quaterque lupum adeſſe clamitans, agricolas undique exciebat: illi ſæpius eluſi, ſerio auxilium imploranti dum non ſubueniunt, fiunt oues præda lupo.

Ad-

Adfabulatio.

Si mentiri inſueuerit quiſpiam, huic ſi quando verum narrare occeperit, haud facilè habebitur fides. Superiori apologo finitimus eſt ille apud Horatium de Plano ſcurra iocus.

Nec ſemel irriſus triuijs attollere curat
Fracto crure Planum, licet illi plurima manet
Lachryma, per ſanctum iuratus dicat Oſirim
Credite, non ludo, crudeles tollite claudum.
Quære peregrinum, vicinia rauca reclamat.

De aquila, & Coruo. 18

Rupe editiſſima in agni tergum deuolat aquila. Videns id coruus, imitari, velut ſimius, geſtit aquilam, in arietis uellus ſe demittit, demiſſus impeditur, impeditus cõprehenditur, comprehenſus proiicitur pueris.

Adfabulatio. Non aliorum, ſed ſua ſe quiſque virtute æſtimet. Tuo te pede metire: inquit Horatius, id velis, id tentes, quod poſſis.

De cane inuido, & boue. 19

Præſepio fœni pleno decumbebat canis. Venit bos ut comedat. Ille ſeſe ſurrigens

prohibere. Bos, Dij te cum tua iſtac inuidentia perdãt, inquit, qui nec fœno veſceris, nec eo me veſci ſinis. *Adfabulatio.*

Eo ſunt ingenio plerique, vt alij inuideant, quod ipſi mentis inopia aſſequi nequeunt.

De cornice, & oue. 20

STrepitat in ouiculæ dorſo cornicula. Ouis, Canis, inquit, ſi ſic obſtreperes, feres infortunium. At cornix, Scio, inquit, quibus inſultem, placidis moleſta, ſæuis amica.

Adfabulatio.

Impotẽti, & ſyncero ꝑpetua eſt cũ malis parata

cer-

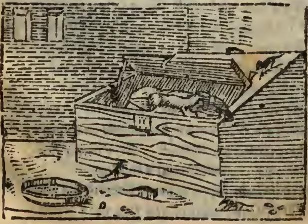
certatio Illiditur ſolo innocẽtiſſimo quiſque: nocẽtis verò præferocis hoĩs aures, adſtrepit nemo.

De pauone, & luſcinia. 21

PAuo apud ſummi Iouis ſororem, & coniungem Iunonem queritur luſciniã ſuaue cantilare, ſe ob raucã rauim ab omnibus irrideri. Cui Iuno: Dos ſua a dijs cuique, Luſcinia cãtu, tu plumis lõge ſuperas: unũquẽq; ſua ſorte decet eſſe contẽtum. *Adfabul.*
Quæ diui largiũtur, grato ſumamus animo, neq; maiora quæramus. Superi temerè agunt nihil.

De muſtella, & muribus. 22

MVſtella præ ſenio uiribus carēs, mures iam, ita ut ſolet, inſequi non ualebat: meditari cœpit dolum, in farinulæ ſe colliculū illatebrat, ſic ſperās fore, ut citra laborē venetur. Accurrūt mures, & farinā eſitare dū cupiunt, ad unū omnes a muſtella uorantur.

Adfab. Vbi virib. quiſpiam deſtitutus fuerit, ingenio opus eſt Lyſāder Lacedæmonius ſubinde dicere ſolebat, quo non perueniret leonina pellis, vulpinā aſſumēdā eſſe: quod ſic lucidius dixeris, Vbi virtus nō ſatis poteſt, adhibēda eſt aſtutia.

Apologus ex Mantuano traductus. 23

RVſticus quidam ex malo, quā in proximo habebat agello, ſapidiſſima quatannis legebat poma, hero lecta donabat vrbano qui illectus incredili pomorū dulcedine, malū tandē ad ſe tranſtulit: ea ueterrima repente exaruit, atq; ibi poma pariter & malus periere. Quod cum patrifamilias nunciaretur, Heu difficile eſt, inquit, annoſam trā ſplantare arborē. Satis ſuperque fuerat, ſi frenū meæ nouiſſem imponere cupiditati, & fructus è ramo decerpere. Hanc fabulā ſic Mantuanus:

Ruſticus ex malo dulciſſima poma legebat,
Vnde dare vrbano dona ſolebat hero.
Aſt herus illectus frugum dulcedine, malum
Tranſtulit in laribus proxima rura ſuis.
At quia malus erat ſenior translata repente
Aruit, & proles cum genitrice obijt.
Heu male trāſfertur ſenio cum induruit arbor,
Inquit herus. fuerat carpere poma ſatis.

Adſabulatio eiuſdem.

Qui nimium ſapiunt, atq; inconceſſa ſequūtur,
Deſipiunt: cohibet qui ſua vota ſapit.

FABVLÆ M. PETRO SCOTO, VIRO ORNATISSIMO, eidemq; humaniſsimo.

Scriptæ a Barlando.

De leone, & rana. 24

AVdire uocem uiſus leo proſilijt: ſubſiſtit non ſine trepidatione, magni quippiam expectans: egreditur tandem aquis ranula. Leo depoſito metu appropinquans, beſtiolam proculcat pedibus.

Adfabulatio.

Vetat hic apologus inanes timores, vt illa a Gulielmo Gaudano verſa fabula de partu mõtium.

De formica. 25

SItiens uenit ad fontem ut biberet formica: incidit forte in puteum: opitulatur eminus, ex arbore deiecto ramo, columba:

Ramū conſcendens formica ſeruatur. Ad eſt, colūbā ut capiat, auceps: nō ſinit formica, aucupis pedē arrippit mordicus, auolat colūba.

Adfabulatio.

Docet fabula, præclara meritis referenda.

De Pauone, & Pica. 26.

GEns auiū cū liberè vagaretur, optabat ſibi dari regem. Pauo ſe in primis dignū qui eligeretur putabat, quia eſſet formoſiſſimus. Hoc in regē accepto, pica, ô rex, inquit, ſi te imperante aquila nos perſtrenuè, ut ſolet, inſequi cœperit, quô illam modo abiges? quo nos pacto ſeruabis? *Adfabulatio.*

In principe non tam forma, quàm corporis fortitudo ſpectanda eſt, & prudentia.

De ægroto, & medico. 27

MEdicus curabat ægrotum, ille tandem moritur. tum ad cognatos medicus: Hic, inquit, intemperantia periit.

Adfabulatio.

Bibacitatem, & libidinem niſi quis maturè reliquerit.

querit, aut nunquam perueniet ad ſenectutem, aut perbreuem eſt habiturus ſenectutem.

De Leone, & alijs. 28

LEo, aſinus, & vulpes eunt uenatum: capitur ampla venatio: capta partiri iuſſa. Aſino ſingulas ſingulis parteis ponente, irrugiit leo, aſinum rapit, ac laniat. Poſtea uulpeculæ id dat negotij: quæ aſtutior, cum leoni longè optima poſita parte ſibi uix minimam particulam reſeruaſſet, rogat leo a quo ſic docta ſit: cui illa, huius me, inquit, calamitas docuit, mortuum aſinum oſtendens.

Adfabulatio.

Felix quem faciunt aliena pericula cautum.

De hœdo, & Lupo. 29

FEneſtra proſpectans hœdus, prætereuntem lupum conuiciis inceſſere audebat: cui lupus: Non tu, ait, ſceleſte mihi conuiciaris, ſed locus.

Adfabulatio.

Et tēpus, & locus ſæpe audaciam addūt homini.

De Aſino. 30

ASinus de hortulani ſęuitia querens, Iovi ſupplicat alium dari herum. Exaudire Iupiter uota aſini, dat tegularium. Apud quem cum tegulas, grauioríque tergo vectaret onera, acceſſit rurſus, Iouem orat, dari qui mitior ſit. Ridere Iupiter; ille tamen non deſtitit inſtare, orare uſque adeo, donec perpelleret. Dat ille coriarium: quem ubi pernouit

aſel-

Aſellus, Me miſerũ, inquit, qui dũ nullo ſum cõtentus domino, in eum inciderim, qui nec corio quidem meo, quantũ auguror, parcet.

Adfabulatio.

Semper damnamus quæ præſentia ſunt, & noua appetimus, quæ (vt dici ſolet) veteribus non ſunt potiora.

De anu, & ancillis. 31

ANus quædam domi habebat ancillas complures, quas quotidie ante quã luceſceret ad galli gallinacei, quẽ domi alebat, cantum excitabat ad opus. Ancillæ quotidiani tandem negotij commotę tædio: gallũ obtruncant, ſperantes iã necato illo in medios ſeſe dies dormituras, ſed hæc ſpes miſeras fruſtrata eſt: hera.n.ut interẽptũ gallũ reſciuit, intẽpeſta deinceps nocte ſurgere iubet.

Adfabulatio.

Non pauci grauius malũ dum ſtudent euitare, in alterum diuerſum incidũt. Peruulgatum eſt, Incidit in Scyllam, qui vult vitare Charybdim.

De aſino, & equo. 32

ASinus beatum putabat equum, quòd pinguis eſſet, & in ocio degeret, ſe uerò infelicem dicebat, quòd macilentus eſſet, ac ſtrigoſus, quotidie ferendis oneribus ab immiti hero exerceretur. Haud multo poſt ad arma conclamatũ eſt. Tũ equus, nõ equitem dorſo, non frenum repulit ore, nec telum corpore: hoc uiſo Aſinus, magnas dijs gratias agebat, ꝙ non equum ſe, ſed aſinũ feciſſent.

Adfabulatio.

Miſeri ſunt, quos vulgus beatos iudicat, & non pauci beati, qui ſe miſerrimos putant. Sutor crepidarius regem dicit felicem, quem omnium rerum compotem videt, non conſiderans in quantas res, & ſolicitudines diſtrahatur, dum interim ipſe optima cum paupertate cantillat.

De Leone, & capra. 33

EDita rupe ambulantem capram forte cõſpicatus leo, monet ut potius in uiride pratum deſcendat. Capra, facerem fortaſſis, inquit, ſi tu abeſſes, qui mihi non iſtud ſuades,

des, ut ego inde ullam capiam uoluptatem, ſed, ut tu habeas quod uores famelicus.

Adfabulatio.

Omnibus nec habeas fidem: quidam enim non tibi, ſed ſibi conſulunt.

De vulture, aliiſq; auibus. 34

Annuũ ſe natalem celebrare adſimulat uultur, auiculas ad cœnam inuitat, ueniũt pleræq; omnes, uenietes magno plauſu, fauoribusq; accipit, acceptas laniat uultur.

Adfabulatio.

Non ſunt amici omnes, qui blandè dicunt, aut benignè ſe facere velle ſimulant. latent ſub hoc melle venena.

De anſeribus. 35

Anſeres unà cum gruibus agrum uaſtabant, quibus auditis, ruſtici protinus in illos feruntur. Ruſticos conſpicatæ auolant grues, capiuntur anſeres, qui impediti corporis onere, ſubuolare nõ poterant.

Adfabulatio.

Expugnata ab hoſtibus vrbe, facilè ſe ſubducit inops: at diues ſeruit captus: In bello diuitiæ magis oneri ſunt, quàm vſui.

De Ioue, & ſimia. 36

IVpiter ſcire percupiens, quisnam mortalium ſcitiſſimos ederet liberos, conuocari iubet quicquid uſpiam eſt animalium. Concurritur ad Iouem undique: aderat iam alitum pecudumque genus, inter quos & ſimia, deformes catulos brachio geſtans, cum aduenisſet, a riſu nemo temperare potuit. quin etiam Iupiter ipſe profusè admodum riſit. Ibi continuò ſimia ipſa, Imo, inquit, nouit & Iupiter iudex noſter, catulos meos magnopere omnes quotquot adſunt, pręcellere.

Adfabulatio.

Suum cuique pulchrum, vt eſt adagium. Et alibi apud Theocritum in Idyl. Quæ minimè ſunt pulchra, ea pulchra videntur amanti.

FINIS.

IANIANI FABVLÆ QVATVOR,

Adriano Barlando Interprete.

De quercu, & arundine. I

FAſtus olim atque adeo inſolentiæ plena quercus, arundinẽ aggreſſa eſt: ſi nũc inquiens, pectus animoſum tibi prodeſt, agedum ad pugnam vt noſter duarum euentus oſtendat, vtra uiribus præſtet: arundo, quercus cantũ, exultationem, fortitudiniſq; iactationẽ vanã nihil mirata, ſic reſpõdit: certamẽ nõ abnuo, nec meæ ſortis me piget, Nã etſi in oẽm partem mobilis, tẽpeſtates tñ peruinco ſonoras: tu, ſi ſemel uaſto rex Aeolus antro, luctantes emiſerit uẽtos, cõcides, & mihi tũ rideberis.

Adfabulatio.

Declarat hæc fabella, non eos ſemper fortiſſimos eſſe, qui nulla ēt laceſſiti iniuria, aliis inſultant.

De

De piſcatore, & piſciculo. 2

PIſcator iacto in aquam hamo cibis illito, piſciculum eduxit: orat, obſecratq; captiuus, ſe minutulum uti abire ſinat, & adoleſcere, ut poſtea maiore potiatur. Piſcator, Ego, inquit, ſpem pretio non emo, quippe qui eo fuerim ingenio ſemper, ut quicquid poſſem, mallem auferre potius in præſentia.

Adfabulatio.

Hæc nos monet fabella, ne certa vnquã incertorum ſpe vnguibus amittamus. Quid.n. ſtultius, (vt eſt apud Cicer.) q̃ incerta pro certis habere?

De formica, & cicada. 3

APpetente hyeme, frumentum in areolã ad ſolem trahebat formica; uidet id cicada, accurrit, rogitat granum. Formica, cur non, inquit, & tu meo exemplo æſtate trahis qudocunque potes, atque addis aceruo? Reſpondet illa, ſibi id temporis cantando tranſigi. Ridens formica, Si, ait, æſtate cantitare ſoles, meritò nunc eſuris.

Ad-

Adfabulatio.

Monemur hac fabula, dum adhuc robur corporis adeſt, quærere ea, quibus imbecilla ſuſtentetur ſenectus. Per hyemem ſenectutem intellige. Per æſtatem adoleſcentiam, & florem illum ætatis.

De leone, & tauro 4.

LEonem fugiebat taurus, in hircum incidit: is cornu & caperata minitabatur fronte. Ad quem plenus iræ taurus, Non tua, inquit, in rugas contracta frons me territat, ſed immanem metuo leonem, qui niſi tergo hæreret meo, iam ſcires non ita paruam rem eſſe pugnare cum tauro, & noſtro ſequi de vulnere ſanguinem.

Adfabulatio.

Calamitoſis non eſt addenda calamitas. Sat miſer eſt, qui ſemel eſt miſer.

FINIS.

ANIA.

ANIANI FABVLÆ TRIGINTAOCTO, GVLIELMO HERMANNO D. Auguſtini Ordinis Canonico, Interprete.

De nutrice, & lupo. 1

NVtrix minatur puerum plorãtem ni taceat, dari lupo. Lupus id forte audit, ſpe cibi manet ad fores: Puer tandem ſileſcit obrepente ſomno. Regreditur lupus in ſyluas ieiunus & inanis, lupa ubi ſit prẹda, ſciſcitatur. Gemebũdus ille, Verba, inquit, mihi data ſunt: puerũ plorantem ſe abiicere minabatur nutrix, at fefellit. *Adfabulatio.*

Fœminæ non eſt habenda fides.

De teſtudine, & aquila. 2

CEperat teſtud. nem tẹdium reptandi. Si quis eam in cœlum tolleret, pollicetur

buccas maris rubri. Suſtollit eam aquila, poſcit præmium. Non habentem, fodit unguibus. Ita teſtudo, quæ concupit uidere aſtra, in aſtris uitam reliquit.

Adfabulatio.

Tua ſorte ſis contentus. Fuere nonnulli, qui ſi manſiſſent humiles, poterant eſſe tuti: facti ſublimes, inciderunt in pericula.

De cancris matre, & filio. 3

CAncrum retrogradum monet mater antrorſum ut eat: filius reſpondet, Mater, inquit: I, præſequar.

Adfabulatio.

Nullum reprehenderis vitij, cum ipſe queas reprehendi.

De Sole, & Aquilone. 4

SOl, & uentus aquilo certant, vter ſit fortior. Conuẽtum eſt experiri uires in uiatorem, ut palmam ferat, qui excuſſerit manticam: Boreas horriſono nimbo uiatorem aggreditur, ac ille non deſiſtit, amictum gradiẽdo duplicans. Adſunt uires Solis: qui nimbo paulatim euicto, emolitur radios. Incipit uiator æſtuare, ſudare, anhelare. Tandem progredi nequiens captat frigus opacum, atque ſub frondoſo nemore abiecta mantica, reſedit, ita Soli contigit uictoria.

Adfabulatio.

Qui cum certes etiam atque etiam vide. Nam etſi tu fortis es, eſt forſitan alius te fortior. Aut ſi non fortior, certè callidior, vt cõſilio ſuo tuum vincat robur.

De

De Aſino. 5

ASinus uenit in ſyluam, offendit exuuias leonis: quibus indutus redit in paſcua, greges, armétaq; territat, & fugat. Venit qui perdiderat, quęritat ſuũ aſinũ. Aſinus uiſo hero, occurrit, imo cum rugitu ſuo incurrit. At herus prehẽſis quæ extabant auriculis, Alios licet, inquit, fallas: ego te aſelle mi ꝓbe noui.

Adfabulatio.

Quod non es, nec te ſimules. Non doctum, cum ſis indoctus, non diuitem, non nobilem, cum ſis pauper, & ignobilis, te iactes. Vero enim comperto, rideberis.

De rana, & vulpe. 6

RAna egreſſa paludem in ſyluis, apud feras medicinam profitetur. Ait ſe nec Hippocrati, nec Galeno cedere. Ceteris habentibus fidem illuſit uulpes, an hæc inquit, medicinæ habebitur perita, cui ſic pallet os? Quin curat ſeipſam? Sic illuſit uulpes. Eſt.n. ranæ os cæruleo colore. *Adfabulatio.*

Stultitia eſt, profiteri quod neſcias, & ridiculũ.

De cane mordaci. 7

CAni ſubinde homines mordenti, ut ſibi quiſque caueret, alligauit dominus nolam. Canis ratus virtuti ſuæ tributum decus, ſuos populares deſpicit. Accedit ad hũc canum aliquis iã ætate, atq; auctoritate grauis, monens eum ne erret: Nam iſta, inquit, nola data eſt tibi in dedecus, non in decus.

Adfabulatio.

Glorioſus interdũ ſibi ducit, qđ ipſe eſt uituperio.

De

De camelo. 8

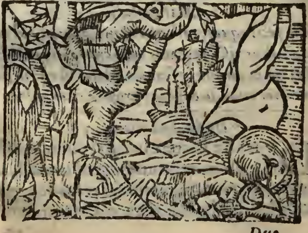

CAmelus ſui pœnités, querebatur tauros inſignes ire geminis cornib. ſe inermem obiectum ceteris animalibus. Orat Iouē donari ſibi cornua. Ridet Iupiter ſtultitiam cameli, nec modo uotum negat, verum & auriculas beſtiæ decurtat.

Adſabulatio.

Sit quiſq; fortuna contentus ſua. Etenim multi fortunam ſequuti meliorem, incurrere peiorem.

De duobus amicis, & urſo. 9

DVo amici faciunt iter. Occurrit in itine re urſus. Vnus, arbore conſcēſa, periculum euitat, alter cum ſpes fugæ nō eſſet, collidit ſe humi. Accedit belua, contrectat iacentem, os explorat, & aures. Homine ſpiritum continente ac motum, urſus qui mortuis parcit, ratus cadauer eſſe, innocuus diſcedit. Percunctanti poſtea ſocio quidnā beſtia dixiſſet iacenti in aure, hoc monuiſſe ait, neunquā cū illiuſmodi amicis iter faceret.

Adfabulatio.

Rara eſt auis in terris, nigroq; ſimillima cygno, fides eſt. Verum amicum, res aduerſa, & pericula monſtrat.

De equite caluo. 10

EQues caluus illigarat pileo comam ficti tiam. Venit in campum, acri ſpirante borea, ac dum male obſeruat capillatum galerum, ſubito, apparet caluicies. Tollit cachinnum corona, nec non & ipſe ridet, Quid noui eſt, inquit, auolare capillos alienos, cum olim defluxerint qui fuerant mei?

Adfabulatio.

Belle fecit eques, qui non eſt indignatus, ſed cum ridentibus riſit. Socrates uero cum accepit in foro alapam, hoc modo reſpondit. Moleſtū eſſe neſcire homines quando debeant prodire cum galea.

De duabus ollis. 11

DVæ ollæ ſtetere in ripa, altera erat lutea: altera ærea: utranq; tulit uis fluuij. Luteæ colliſionem metuenti reſpondet ęrea, ne quid timeat, ſeſe. n. ne collidatur ſatis cu-

ra-

taturā. Tū altera: Seu me, inquit, tecū ſeu te me cū flumen colliſerit, cum meo vtrunque fiet periculo. Quare certum eſt a te ſeparari.

Adfabulatio.

Satius eſt viuere cum ſocio pari, q̃ cū potentiori. A potentiori n. pōt eſſe periculū tibi, non illi a te.

De ruſtico, & fortuna. 12

RVſticus cū araret, offendebat in furcis theſaurū. Gratias agit telluri, quæ hūc dediſſet. Fortuna uidés nihil honoris haberi ſibi, ita eſt ſecū loquuta. Theſauro reperto ſto lidus, mihi hic nō eſt gratus; at eo ipſo theſauro poſtea amiſſo, me primā omniū uotis & clamore ſolicitabit. *Adfabulatio.*

Beneficio accepto, grati ſimus bene de nobis merenti. Ingratitudo enim digna eſt, etiam beneficio, quod iam acceperit, priuari.

De tauro, & capro. 13

FVgit leonem taurus, uenit ad ſpelūcam, quærens latibulum: intranti occurſat cornibus, qui intus erat caper. Tū his uerbis bos emugit: Tu quidem cornibus tuis meā exci-

pis

pis fugam:verum ſi abierit quem fugio,quantum a uiribus tauris diſtet caper,tũ ſenties.

Adfabulatio.

Qui neſcit miſeris eſſe ſuccurrendum,aut certè non nocendum,caper eſt.Quiſquis enim a miſerorum iniuria non temperauerit: ſi,vt eſt fortuna mutabilis,miſeris redierit fœlicitas:nimirum nocuiſſe miſeris eum pœnitebit.

De ſimia,& eius prole. 14

OMneis animãtes ſuo cõſpectui Iupiter adeſſe iuſſerat, cuius nã ſoboles eſſet pulcherrima indicaturus.Properant ferę,aduolant aues,necnon ad id certamen adnatãt piſces. Oĩum poſtrema feſtinat ſimia,trahẽs ſecum ſuam prolem.Cuius quidem prolis fędas nates cunctis ridentibus,ſic infit:Maneat cui fauerit Iupiter,victoria.Meo tamen iudicio,hic meus natus eſt bellus, & oĩum natis iure p̄ferendus.Hoc dicto ſubriſit & Iupiter.

Adfabulatio. Et nos, & noſtra nobis placet.Sed de nobis,& de noſtris factis,aliorum ſit iudiciũ: ne ſi ipſi indicemus,cũ ſimia rideamur.

De

De pauone, & grue. 15

PAuo, & grus vnà cenant. Pauo ſe iactat, caudam oſtentat, gruem cõtemnit. Grus fatetur pauonem formoſis eſſe pennis: ſe tamen dum vix tectis ſuperuolat pauo, animoſo volatu penetrare nubes.

Adfabulatio.

Nemo alterum contempſerit. Sua cuique dos, ſua cuique eſt virtus. Qui tua virtute caret, forſan habet qua careas tu.

De quercu, & arundine. 16

Vali-

VAlidiore noto effracta quercus, in flumē præcipitatur. Dumq; fluitat, hęret forte ramis ſuis in arundine, miratur arundinē in tanto turbine ſtare incolumē. Hæc reſpondet: cedendo, & declinando ſe eſſe tutā, inclinare ad notū, ad Boream, ad omnem flatum. Nec mirum eſſe quod quercus exciderit, quę non cedere, ſed reſiſtere cōcupiuit.

Adfabulatio.

Potentiori ne reſiſtas, ſed hunc cedendo, & ferendo vincas. Quod pulchrè docet facundißimus poëtarum Virgilius:

Nate deâ, quo fata trahūt, retrahūtq; ſequamur.
Quicquid erit, ſuperanda oīs fortuna ferēdo eſt.

De tigride, & vulpe. 17

VEnator iaculis agitabat feras. Tigris iubet omnes feras abſiſtere, ſe unā ait bellum confecturam. Pergit uenator iaculari. Tigris oppido ſauciatur. Fugiētem è prælio, telumque extrahētem, percunctatur vulpes, quiſnam ualentem beluam tuam ualde uulneraſſet. Reſpondit, ſe auctorē uulneris haud noſſe: verum ex uulneris magnitudine capere ſe coniecturam, aliquem fuiſſe virum.

Adſabulatio.

Fortes plerunque ſunt temerarij, & ars vim, ingenium fortitudinem ſuperat.

De tauris, & leone. 18

QVatuor fuere tauri, quibus placuit communem ipſorum eſſe ſalutem, & commune periculum. Videt leo ſimul paſcentes, & ſi eſurit, tamen coniunctos aggredi metuit,

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

tuit. Primum dat operam verbis fallacibus ſegregare, tum ſegregatos laniat.

Adfabulatio. *Concordia nihil eſt firmius, diſcordia etiam fortes reddit imbecilles.*

De abiete, & dumo. 19

FErtur olim abies diſpicere dumos, iactitat ſe proceram eſſe, locari in ædibus, cũ velo ſtare in nauibus, dumos aũt humiles, viles, nulli uſui idoneos. Quorum quidẽ tale fuit reſponſum, Tu ſane abies tuis gloriare bonis, ut noſtris inſultes malis. Verũ nec tua refers mala, & noſtra præteris bona. Cũ tu ſonanti detruncaris ſecuri, quàm uelles tum nobis, qui ſecuri ſumus, eſſe te ſimilem?

Adfabulatio.

Et ſummæ fortunæ ſua inſunt mala, & humili fortuna ſua bona. Vt nil aliud nunc dicam, hæc ſecuta eſt, ac tuta illa nec extra metum eſt, nec caret periculo. Horatius canit in liricis.

- celſæ grauiore caſu
Decidunt turres, feriuntq; ſummos
Fulgura montes.

De piſcatore, & piſciculo. 20

SVbductus hamo piſciculus, orat piſcatorem ſe dimitti. Ait modo ſe e matre fuſum, atque menſam, cum adhuc minutus ſit, non multum iuuare. Si dimittat, poſtea grandẽ ultro ad hamum eius rediturum. Piſcator negat ſe dimittere prædam certam, licet exiguã. Quid habeam, inquit, ſcio: quid ſim habiturus, neſcio: ego ſpem pretio non emo.

Adfabulatio.

Certũ præſtat incerto, præſens futuro, et ſi nonnunq̃ exile cõmodum amiſſum attulit magnum.

De alite, & pullis eius. 21

ALes poſitos in ſegete pullos monet, ut dũ ipſa abeſt, diligenter attendãt, ſi fiat ſermo de occatione. Redeunti e paſtu matri, pulli anxij narrant dominum agri operã illã mandaſſe uicinis. Reſpondet nihil eſſe periculi. Itẽ alio die trepidi, aiunt rogatos ad me tendũ eſſe amicos, iterũ iubet illa ut ſint ſecuri. Tertiò ut audiuit ipſum dominũ cũ filio ſtatuiſſe poſtero mane cũ falce meſſẽ: intrare, Iã inquit, tẽpus eſt ut fugiamus. Vicinos & amicos non timui, quia non uenturos ſciui. Timeo dominum, illi enim res eſt cordi.

Adfabulatio.

Secordes alienis in rebus pleriq; ſumus. Quòd ſi quid recte curatum velis, alteri ne mãdes, ſed cures ipſe.

De auaro, & inuido. 22

DVo homines orabant Iouẽ, cupidus, & inuidus. Mittit a Ioue Apollo, per hũc

vt

ut eorũ uotis ſatisfiat. Da hic vtrique optandi liberam facultatẽ, ac conditionẽ: ut quodcunque petiſſet alter, idipſum alter acciperet duplicatum. Hæret diu cupidus, cum nihil putat fore ſatis. Petit tandẽ non pauca: Et duplum accipit ſocius. Porro inuidus hoc petit, ut ipſe uno priuetur oculorum, lætus ſocium mulctandum eſſe utroque.

Adfabulatio.

Auaritiam quid poſſit ſatiare? inuidia verè dementius eſt nihil. Quæ dummodo noceat alteri, ſibimet imprecatur malum.

De leone, & capella. 23

VIdit leo pẽdere dumoſa de rupe capellam. Suadet deſcendere ut in campo thymũ, ſaliceſque carpat. Recuſat capella deſcendere, verba quidem eius haud ſane mala, ſed mentem eſſe plenam doli reclamans.

Adfabulatio. *Cogitet quis, qui ſuadeat. Multi ſuadent vtilia, non tibi, ſed ſibi.*

De cornice, & vrna. 24

SItibunda cornix reperit urnã aquæ. Sed erat urna profundior, quàm ut poſſet a cornice aqua contingi. Conatur effundere vrnã, nec ualet. Tũ lectos ex arena ſcrupulos iniectat. Hoc modo aqua leuatˇ, & cornix bibit.

Adfabulatio.

Interdum id, quod non potes efficere vi, efficies prudentia, & conſilio.

De leone, & venatore. 25

LItigat leo cum uenatore, ſuam præfert fortitudinem hominis fortitudini: poſt

longa iurgia, venator ducit leonem ad Mauſoleum,in quo ſculptus erat leo,caput deponens in gremium uiri. Negat fera id ſatis eſſe iudicij,homines.n.ſculpere quod uellent, ait: quod ſi & leones forent artifices,iam uirum ſculptum iri ſub pedibus leonis.

Adfabulatio.

Quiſque quoad poteſt,& dicit,& facit, quod ſuæ parti,& cauſæ putet prodeſſe.

De puero,& fure. 26

SEdebat puer flens ad puteum. Fur rogat cauſam flendi. Puer dicit,rupto fune inci diſſe in aquas urnã auri. Homo exuit ſe,&̃ inſilit in puteũ,quærit. Vaſe nõ inuento, cõſcen dit,atque ibi nec puerum, nec ſuam inuenit tunicã:Puer quippe ſublata tunica fugerat.

Adfabulatio.

Falluntur interdum qui fallere ſolent.

De ruſtico,& iuuenco. 27

ERat ruſtico iuuencus,uinculi omnis,iugique impatiẽs. Homo aſtutulus, beſtiæ re-

reſecat cornua. Cornibus.n. petebat. Tum iungit non currui,ſed aratro:ne ut ſolet,herum pulſaret calcibus.Stiuam ipſe tenet,gaudens induſtria effeciſſe,ut iam foret tutus,& a cornibus & ab ungulis. Sed quid euenit? Taurus ſubinde reſiſtens ſpargendo pedibus os caputque ruſtici opplet arena.

Adfabulatio.

Sunt nonnulli ſic intractabiles, vt nulla queant arte, nullo conſilio tractari.

De ſatyro, & viatore. 28

Satyrus, qui deus nemorum olim eſt habitus uiatorem niue obrutũ, atq; algore enectum miſeratus, ducit in antrum ſuũ, fouet igni. Spirantẽ aũt in manus percunctatur cauſam. Qui reſpondens, ut calefiant, inquit. Poſtea cũ accumberent, ſufflat uiator in polẽta. Quod cur faceret interrogatus, ut frigeſcat, inquit. Tum continuo Satyrus uiatorem eiiciens, nolo, inquit, in meo ſit antro, cui tã diuerſum eſt os. *Adfabulatio.*

Caue ſit in tuo conuictu homo duplici ore, quiq; in ſermone eſt Proteus.

De apro, & ruſtico. 29

APro vaſtanti ſegetes, ruſticus præcidit auriculam. Iterũ deprehenſo, præcidit alterã. Et tunc quoque redeuntem capit, captum portat in urbem deſtinatũ lauticię ſui patroni. Secta iam in conuiuio belua, nuſquã apparet cor. Excandeſcente hero, & flagitante coquo, villicus reſpondet, Patrone, inquit, non eſt mirum non apparere cor: non credo

ſtultũ aprũ unquam habuiſſe. Nã ſi cor habuiſſet, nunquam in pęnam ſuã ad meas ſegetes toties rediiſſet, Sic ruſticus, At oẽs conuiuæ emori riſu, cachinnari de ſtultitia ruſtici.

Adfabulatio.

Multorum hominum tam eſt excors vita, ut an cor habeant, poſsis ambigere.

De tauro, & mure. 30

MVs tauri pedem momorderat fugiens in antrum ſuũ. Taurus uibrat cornua, quærit hoſtem, nuſquã uidet, irridet eũ mus: Quia, inquit, robuſtus es ac vaſtus, non idcirco quemuis cõtempſeris. Nunc te & quidem gratis, lęſit exiguus mus.

Adfabulatio.

Tritũ eſt illud verbũ, ꝙ ſignificantius noſtrate lingua dixerint: Niemant en ſal verachtẽ ſeinen viiant. Latinè ſic: Nemo ſuum hoſtẽ floccipẽdat.

De ruſtico, & Hercule. 31

RVſtici currus hęret in profundo luto. Non ſupinus deum Herculem implorat. Intonat uox è cœlo, Inepte, inquit, flagella equos, & ipſe annitere rotis, atque tũ Herculẽ uocato, tũ.n. aderit Hercules vocatus.

Adfabulatio.

Nil proſũt otioſa vota, quæ ſanè Deus nõ audit. Iuua temet, inquiunt, ipſe, tum iuuabit te Deus.

De anſere. 32

FVit anſer qui ponebat oua aurea, ſingulis diebus ſingula: dominus ut ſubito fiat diues, anſerẽ iugulat, ſperãs intus latere gazã.

Sed

Sed anſere inuēto uacuo,ſtupet miſer,anxieq́ue dehinc ſuſpirat ac plāgit,& rem,& ſpem periſſe. *Adfabulatio.*
Moderāda ſunt vota. Curandum eſt ne,vel præproperi ſimus,uel nimÿ. Nā & feſtinātia nocet, & q plura,q̄ decet, q̄rit, interdū acquirit nihil.

De cicada,& formica. 33

CVm per ęſtatem cicada cantat,formica ſuā exercet meſſem,trahit in antrū grana,reponēs in hyemē.Sæuiente bruma,famelica cicada venit ad formicā,mēdicat victū. Renuit formica,dictitās,ſeſe, dū illa cantabat, laboraſſe. *Adfabulatio.*
Qui ſegnis eſt in iuuenta, egebit in ſenecta: & qui non parcit,olim mendicabit.

De ſimia,& duobus eius natis. 34
SImia,ut ferunt,cū peperit gemellos,alterum diligit, alterum negligit.Erat puerpera cū gemellis. Atque cū incidiſſet terror, uitatura periculū,dilectum prehendit ulnis,

quem dum præceps fugitat,collidit petrę at que enecat: neglectus autem,qui in hirſuto hæſerat tergo fugientis, manſit incolumis.

Adfabulatio.

Solet euenire,vt ipſi parentes filio, quem tenerè amant,præ nimia indulgentia ſint mali occaſio, & periculi,eo,quem minus amarunt,præſtante ſe ſtrenuum,ac probum.

De boue,& iuuenco. 35

BOs iam grandis æuo quotidie trahebat aratrũ.Iuuencus laboris expers, uicinis exultat in paſcuis, ac tandẽ inſultat fortunæ ſenioris.Iactat ſe iugi,ac uinculi inſciũ, ſe liberũ,ſe ocioſum, illi attritum eſſe labore collũ. denique ſe glabrum ac nitidũ, illum eſſe hirſutum ac ſqualliduтм. Senior tum quidẽ nihil contra.Sed breui poſt tẽpore uidet hũc inſultorem duci ad aras, ac tũ hiſce uerbis affatur,Quo tua mollis uita peruenit? ſecurũ iſtud ocium reddit ad ſecurim. Iam ſaltẽ (ut opinor) potius ſuades mihi laborem,qui me tuetur,ꝙ ociũ,quod nunc te traxit ad necẽ.

Adfabulatio.

Ad vitam rectè gerendã opus eſt labore, & vigilantia. Secors autem, & uoluptati deditus, ſuarum rerum, quem nollet ſortietur exitum.

De cane, & leone. 36

OCcurrit canis leoni, iocatur. Quid tu miſer exhauſtus inedia percurris ſyluas & deuia? Me ſpecta pinguē, ac nitidũ, atq; hæc non labore conſequor, ſed ocio. Tũ leo, Habes tu quidem tuas epulas, ſed habes ſtolide etiam vincula. Tu ſeruus eſto, qui ſeruire potes, equidem ſum liber, nec ſeruire volo.

Adfabulatio. Pulchrè reſpondit leo. Quibuſlibet enim rebus potior eſt libertas.

De piſcibus. 37

PIſcis fluuialis vi fluminis correptus eſt in mare. Vbi ſuam efferens nobilitatem, oē marinum genus vilipendebat. Non tulit hoc Phoca, ſed ait tum fore iudiciũ nobilitatis, ſi cum Phoca captus portetur ad forum, ſe emptum iri a nobilibus, illum autem a plebe.

Adfab. Multi ſic capti ſunt libidine gloriæ, vt ſeſe ipſi prædicēt, & iactent, ſed laus ſui oris non datur hoīi laudi, ac excipitur cũ auditorum riſu.

De pardo, & vulpecula. 38

PArdus, cui pictũ eſt ēt tergũ, ceteris feris ēt leonibus deſpectis, intumeſcebat. Accedit ad hunc vulpecula, ſuadet non ſuperbire, dicens, illi quidē ſpecioſã eſſe pellē, ſibi verò ſpecioſam eſſe mentem. *Adfabulatio.*

Diſcrimen eſt bonorum & ordo. Bona corporis præſtant bonis fortunæ. Vtriſque illis animi bona præferantur oportet.

AESOPI FABVLATORIS clariſſimi apologi:

E Græco Latini per Rimicium facti.

ARGVMENTVM.

AESOPVS, *Fabulator clariſsimus, natione quidem Phrix, fortuna verò ſeruus fuit, colore niger, ac facie ſupra modum deformis. Is quia beneficus ſemper in hoſpites fuit, dea hoſpitalis in ſomnis ſibi aſsiſtens, largita eſt loquelam (nam ab initio blatero fuit) ſapientiamque, ac variarum fabularum inuentionem: quæ porro fabule non parum conducunt mortalium vitæ. Nam animalia bruta fingit agere ea, quæ hominũ ſunt actiones: quas ita ante oculos ponit, quod audientium animos incitat ad virtutem: nec vlli ſunt hominum mores, quos in brutis fingendo ipſe non aperiat. Has igitur fabulas, ſi quis ritè guſtauerit, quam uiã ſequi, quamq; vitare debeat, in priuatis, publicisq; negotijs facilè comperiet. Nam in primis fabulam narrat: tum quid fabula ſignificet, compendioſius exponit. Atque ordinem alphabeti in Græco ſequutus, qui in Latino ſermone ſeruari non poteſt, hinc ſumit initium.*

De aquila, & vulpe. I

AQuila & vulpes cõflata inter ſe amicitia in proximo habitare cõſtituunt, firmiorem amicitiam ex frequenti cõuerſatione fore putantes. Igitur aquila nidum alta ſuper arbore inſtituit. Vulpes uerò arborem prope, inter dumeta catulos collocat. Vna igitur dierũ cũ uulpes latibulum egreſſa paſtũ catulis quęreret, aquila & ipſa cibi indiga, in latibulum deuolans, uulpis catulos arripuit, ac pullis ſuis comeſtum præbuit. Vulpes reueniens, cognita filiorum morte atroci, valde triſtata eſt. Et cum aquilam ulciſci non poſſet, quia quadrupes exiſtens uolucrẽ perſequi nequibat, quod unũ miſeris, ac impotẽtibus datur aquilam execratur, ac mala ſibi imprecatur: tantũ in odium, cũ violatur, vertitur amicitia. Contigit igitur illis diebus ruri capras immolari, cuius fructum unà cũ carbonibus accenſis aquila arripiens, ſuſtulit ad nidum. Sed uento uehementius ſpirante, nidus qui ex fœno, ac materia exili, ari-

daq; confectus erat, incenditur. Aquilæ pulli flammam ſentientes, cũ volare adhuc nequirent, humi decidunt. Vulpes confeſtim illos arripiens, in aquilę conſpectu deuorat.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd qui amicitiam violant, quamuis quos læſerint, vltionem declinent, Dei ſupplicium non tamen effugiunt.

De aquila, & Coruo. 2

AQuila celſa ex rupe deuolãs, agnum ex omni grege arripuit. Quam rẽ coruus conſpicatus, ęmulatione motus, vehementi cum ſtrepitu, ac ſtridore deuolat in arietem, atq; vngues in arietis vellus ita implicat, ꝙ inde etiam motu alarum ſe explicare non poteſt. Hunc paſtor cum ita implicitum videt, accurrens coruum comprehendit; atq; alarũ pennis inciſis, pueris ſuis pro ludibrio dedit. Verum enim cum quiſpiam coruũ rogaret, quæ nã volucris eſſet; coruus ait: Prius equidem, quoad animum, aquila fui; nunc vero me coruum eſſe certe cognoſco.

Ad-

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd qui ſupra vires quippiam audet, hoc ſolum efficit, quod in aduerſa ſæpius incidit, ac ſe vulgo ridiculum exhibet.

De aquila, & ſcabrone. 3

AQuila leporem perſequebatur. At lepus auxilij inops, cum tempus obtulit ſcabronem videns, ab eo auxiliũ implorauit. Cui ſcabro pollicitus eſt tutelam, ac cuſtodiam ſuam. Deinde cum aquilam propinquantem ſcabro conſpicatur, eam precatur, ne ſuum ſibi eripiat ſeruum. At aquila ſcabronis paruitatem contemnens, eo coram leporem exedit. Verum ſcabro ſuę iniurię memor, vbi aquila nidificaret, obſeruat. Ecce aquila oua parit. Scabro alis elatus, ad aquilæ nidum volat; atq; oua deuoluens, humi deiicit. Aquila iactura ouorum mœrore concita, euolat ad Ioue (eſt enim ales Deo illi ſacrata) ac locum ad pariendum ſibi tutum dari precatur. Iupiter ſibi concedit, vt cũ tempus adeſt, eius in ſinu pariat oua. Hoc ſcabro

pro-

prouidens, globũ è ſtercore conficit, atq; ſurſum euolãs, in Iouis ſinum demiſit. Iupiter uolens è ſinu globum excutere, oua aquilæ ſimul excuſſit. Ex tunc aiunt aquilam nunquã parere quo tempore ſcabrones exiſtunt.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quod nullus porrò eſt contemnendus, quoniam nemo eſt, qui iniuriã accipiat, quin cum tempus datur, ſe vlciſci non quærat.

De Philomela, & accipitre. 4

PHilomena cum alta quercu ſederet, more ſuo, ſola canebat. Eam accipiter, cibũ quæritans, cum intueretur, repente euolat, illamque rapit. At Philomena, cum ſe interitũ iri videt, Accipitrem precatur ut ſe miſſam faciat, quoniam ad explendum eius ventrem ipſa ſatis minima ſit: ſed pro ſaturitate ſua ad maiores aues ut ſe vertat opus profecto fore. Eã acriter toruè conſpiciens ait: Stultus equidem nimium eſſem, ſi quẽ manibus teneo cibum, illum dimitto, amplioris ſpe paſtus.

Ad-

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd qui omittunt id, quod manu tenent rerum maiorum ſpe conſilio inopes, ac ratione nimium ſunt.

De vulpe, & capro. 5

VVlpes & tragus ſitientes in quendã puteum deſcenderunt. Verum enim poſt potum, cum egreſſum conſpiceret hircus, vulpes ei comiter ait, Bono ſis animo, nam quid ſaluti noſtrę opus ſit, probè animaduerti. Si enim rectus ſtabis, ac pedibus anterioribus, cornibuſque muro adhærebis, tuas ego ſcapulas, cornuaque cõſcendens, cum egreſſa puteum fuero, te manu comprehendens, hinc deſuper traham. Huic caper promptè deſeruiuit. Vulpes ſuo exultans egreſſu, circa os putei capro illudebat. At dũ caper illã incuſat, ſibi pacta haud ſeruaſſe, ei facetè uulpecula inquit, Si ea, caper, ſapientia præditus eſſes, quo pilorum ornatu iſthęc tua barba referta eſt, non prius in puteum deſcendiſſes, quàm egreſſum penſiculatè uidiſſes.

Ad-

Adſabulatio.

Fabula ſignificat, quòd homines conſilio præditi, rerum fines prius inſpiciunt, quàm dent operam rebus gerendis.

De vulpe, & leone. 6

VVlpes quæ nunquam viderat leonem, cum illi forte obuiaſſet, adeo primuit, vt mortem penè obiret. Rurſum illum cum aſpexiſſet, pertimuit, ſed minime vt primum. Eum tertiò cum intuetur prope accedẽs, fuit auſa coram diſſerere.

Adſabulatio.

Fabula ſignificat, quod rerum terribilia, vſus & conſuetudo domeſtica facit.

De cato, & gallo. 7

CAtus cum gallus cepiſſet, atq; cauſam quæreret qui eum comedere poſſet, illũ criminari cępit, ꝙ eſſet animal turbulentum, qui noctu clamitãdo haud permitteret quieſcere mortales. Gallus ſe excuſabat, ꝙ id age ret ad eorum vtilitatem, cum ad opera faciẽda illos excitaret. Rũrsũ catus ait, impius es,

ac

ac ſupra modum ſceleſtus, qui agis continuè contra naturam, cum nec a matre, nec a ſororibus te abſtineas, ſed per incontinentiam cũ illis te commiſceas. Gallus item defendebat, ꝙ domini ſui quæſtus gratia, id quoque ageret; enimuero ex huiuſmodi coitu, gallinæ pariunt oua. Tunc inquit Catus, excuſationibus licet abũdes, ego tamen ieiunare haud intendo.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, ꝙ qui prauus exiſtit natura, cum ſemel delinquere animo propoſuit, quamuis cauſæ deſit prætextus, a prauitate tamen non deſiſtit.

De vulpe ſine cauda. 8

VVlpes, vt è laqueo euaderet, abſciſſa cauda cum è pudore vitam ſibi mortem putaret, excogitauit alias dolo inducere vulpes, vt ſub cõmunis cõmodi ſpecie, ſibi ſingulæ caudã abſcinderent, & ſic ſuũ dedecus leuaret. Itaq; ad vnum vulpibus congregatis ſuadet, vt caudas ſibi abſcindãt, differens caudã

non

non modo dedecori vulpibus eſſe, ſed oneri graui,atq; inepto. E vulpib. vna ei facetè reſpõdit:Heus ſoror,ſi res iſta tibi ſoli cõducit, tum itidem aliis conſulere haud eſt equum.

Adfabulatio.

Hæc fabula ad eos ſpectat,qui ſub charitatis ſpecie,ſuum commodum conſulendo proſpiciunt.

De piſcatore,& ſmaride piſciculo. 9

PIſcator ꝙ mari rete tetendit,eo ſmarida cepit piſciculum,qui parua adhuc ætate piſcatorẽ orabat,vt dũ grandis eſſet,atq; maiorem q̃ſtum ex eo aſſequi poſſet,eũ vita donaret.Huic piſcator lepidè reſpõdit:Ego quidem mente carerẽ, ſi quod minimũ mihi eſt lucrũ,id dimitterem,amplioris ſpe quæſtus.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat,quod certa pro incertis, quamuis in eis magna inſit ſpes,ſtultũ eſt dimittere.

De vulpe,& rubo. 10

VVlpes cũ ſepẽ quandã aſcenderet vt periculũ vitaret,quod ſibi imminere vide-

bat,

bat, rubum manibus comprehendit, atq; volam ſentibus perfodit, & cũ grauiter ſaucia foret, gemens inquit ad rubũ; Vt me iuuares, cũ ad te confugerim, tu deterius me pdidiſti. Cui rubus: Erraſti vulpes, ait, q̃ pari dolo me capere putaſti, quo cętera capere cõſueuiſti.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quod ſtultum eſt implorare auxilium ab illis, quibus a natura datum eſt obeſſe potius, quàm aliis prodeſſe.

De vulpe, & crocodilo. 11

VVlpes, & crocodilus de nobilitate contendebant, cum crocodilus multa pro ſe adduceret, ac ſupra modum ſe iactaret de ſplendore progenitorũ ſuorũ, vulpes ei ſubridens ait: Heus amice, etſi hoc tu quidem nõ dixeris, ex tuo corio clare apparet, ꝙ multis iã annis tuorũ ſplendore fuiſti denudatus.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd homines mendaces res ipſa potiſſimum refellit.

De vulpe, & venatoribus. 12

Vulpes

VVlpes venatores effugiens, ac per auia currendo iam defeſſa, hominem caſu reperit lignariũ, quem rogat, ut ſe quoquo loco abſcondat. Ille tectorium ſibi oſtendit. Vulpes illud ingrediens, in angulo quodam ſe abſcondit. Adſunt uenatores: lignariũ ſi uulpem uiderit, rogant. Lignarius uerbis quidẽ ſe uidiſſe negat; manu uerò, ubi uulpes latebat, locum oſtendit. Verum enim uenatores re haud percepta ſtatim abeunt: uulpes ut illos abiiſſe proſpicit, tectorio egrediens, tacite recedit: lignarius uulpem criminatur, ꝙ cum ſaluam fecerit, nihil ſibi gratiarũ agat. Tunc uulpes ſe conuertens, illi facetè ait, Heus amice, ſi manũ, opera, ac mores uerbo ſimiles habuiſſes, meritas tibi ꝑſoluerẽ gratias.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd homo nequam etſi bona pollicetur, mala tamen, & improba præſtat.

De gallis, & perdice. 12

GAllos quamplures cum quis domi haberet, quam emerat perdicem illis compa-

paſcere permiſit. Sed cum galli illam infeſtarent, roſtriſq; percuterent, Perdix ea iniuria uehementer perdoluit, putans, quia aduena, nec eo genere eſſet, eas ſibi inferri iniurias. Gallos deinde cum adinuicem certantes cōſpiceret perdix, amota animi perturbatione ait, De cetero equidem haud triſtabor, poſteaquam inter eos odioſa certamina cerno.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, ꝙ homines ſapientia præditi, moderato aīo ferūt iniurias ab illis, vel maxime ſibi illatas, qui nec ſibi, nec ſuis parcere ſciunt.

De vulpe, & larua. 14

VVlpes citharœdi domum ingreſſa, dum quæ domi parata ſunt, ſagaciter explorat, laruæ caput reperit arte induſtrioſa cōpoſitum, quod manibus capiens, ait, o quale ſine cerebro caput!

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, ꝙ non omnes corpore decori, eandem animo habent pulchritudinem.

De

De homine, & ligneo deo. 15

HOmo quidam deum ligneum domi habẽs, eum orauit, ut boni quippiam ſibi tribueret: ſed quanto magis orabat, eò res domi anguſtior erat: demum ille concitus ira, deum cruribus capit, & caput parieti percutit. Illi exciſo igitur capite, multum auri exiliit: quod homo colligens, ait: Peruerſus nimiũ es, atque perfidus, qui dum in honore te habui, nihil quidẽ profuiſti, percuſſus uerò, ac uerberatus, boni plurimum contuliſti.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd homo nequam, ſi quando prodeſt, id efficit vi coactus.

De cane ad cœnam vocato. 16

VIr quidam cum cęnam opiparam paraſſet, amicum quendam domum uocauit, eius quoque canis, canem alterius ad cęnam inuitauit. Is domum ingreſſus, cum tantum dapium uidet apparatum, lætus ſe cum ipſe ait: Hodie porrò ita me explebo, ut die craſtino comedere non indigeam. Hiſq;

di-

dictis,mortu caudę applaudit. Coquus uerò eum conſpiciens, tacitus per caudam capit, atque illum ſæpius rotans per feneſtrã proiicit. Ille attonitus humo aſſurgens, dum clamando aufugit, exteri canes ſibi occurrunt, atque rogitant, quàm opipare cęnauerit. At ille languens ait, Ita potu ac dapibus me expleui,ut cum exiuerim,uiam non uiderim.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat,quòd quibus rebus quis dolitu rus eſt,rebus illis lætari non debet.

De aquila,& homine. 17

AQuilam homo quidam cum cepiſſet, pennis alarũ ſibi euulſis, inter gallinas morari dimiſit. eam deinde quidam mercatus,pennis alas denuo munit:tum aquila uolans,leporem capit,fertque illum benefactori ſuo. Quam rem conſpiciens uulpes,homini ait. Noli hanc aquilam,ſicuti prius hoſpitio habere,nec ceu leporem te ęque uenetur. Tum homo aquilæ item pennas euulſit.

Ad-

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, ꝙ benefacientes ſunt quidem remunerandi, improbi verè omni ſtudio vitandi.

De uiro agricola. 18

HOmo quidam agricultor exiſtens, cum finem uitæ ſibi adeſſe cognoſceret, cuperetq; filios in agrorum cultu fieri peritos, eos uocauit, atq; inquit, Filij ego è uita diſcedo, bona mea in uinea cõſita ſunt omnia. Illi poſt patris obitũ putantes in uinea theſaurũ rerũ reperire, aſſumptis ligonibus, marris, ac bidentibus uineam funditus effodiũt, nullumq; theſaurum inueniunt, Verum.n. uinea cum probe effoſſa foret, longe poſt ſoli to fructus producit, atque illos diuites fecit.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd labor aſſiduus theſaurum parit.

De carbonario, & lotore. 19

CArbonarius lotorem quendam rogauit, ut quam pretio conduxerat domũ, ſecum

ſecum pariter cohabitaret. At lotor rei aliàs expertus ait. Id conducibile haud mihi eſſet. Nam quæ albificarem, ea omnia carbonum fauillis ipſe maculares.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd res naturæ diſſimiles ſtare ſimul commodè non poſſunt.

De vulpe eſuriente. 20

VVlpes ingenti fame concita, cum quodã in tectorio carnis fruſtũ, ac panẽ repoſita proſpiceret, tectoriũ ipsũ intrauit, atque tantum comedit, quòd ad ingentẽ tumorém uentrem diſtendit: & cum ex nimia uentris tumefactione inde egredi nequiret, tumens gemebat. Eius gemitum uulpes alia trãſigens illac, cum audiret, illuc accedit, rogatq́; quidnam gemeret: deinde cauſam gemitus edocta, lepide ait, iſtic manendum eſt uſque eo dum tenuis efficiaris, quanta eras cum intraſti, nam eo pacto facile egredieris.

Adfabulatio. Fabula ſignificat, ꝙ nihil eſt tam durum, quod tempus non diſſoluat.

De piſcatore quodam. 21

PIſcator quidam piſcandi inexpertus, tibijs ac rete aſſumptis, iuxta maris litus accedit, atque ſaxo quodam ſuperexiſtens, in primis tibia canere cœpit: putans cantu ſe piſces facile eſſe capturum. Verum cantu cum nullum conſequeretur effectum, depoſitis tibijs, rete in mare dimittit, ac piſces cepit perplures. Sed cum ex reti piſces extraheret, atque eos ſaltantes perſpeceret, non inſulſe ait. O improba animalia, dum ad tibiã cecini, ſaltare noluiſtis: nunc, quia canere ceſſo, ſaltus datis aſſiduos.

Adfabulatio. *Fabula ſignificat, ꝙ omnia probè fiunt, quæ fiunt tempore ſuo.*

De piſcatoribbs quibuſdam. 22

PIſcatores piſcatum profecti, diuq; piſcando defeſſi, fame præterea ac mœrore, ꝙ nihil cepiſſent cõfecti, cum abire decernũt, ecce piſcis quidam aliũ fugiens ſe inſequentem, in nauiculam ſaltat: illum piſcatores ſupra modum læti comprehendunt, ac in urbem reuerſi, grandi pretio uendunt.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd frequentius fortuna id exhibet, quod ars efficere non poteſt.

De viro inope, & infirmo. 23

HOmo quidam pauper cum ægrotaret, dijs uouit, quòd ſi eo morbo liberaretur, boues centum immolaret; quod dij experiri uolentes, ſanitatem illi facile reddunt. Liber igitur a morbo, cum boues, quia pau-

per

per,non haberet,oſſa boum centum colligit, eaque ſuper altari deponens, lepide inquit, Ecce quod uoui uotum uobis nunc perſoluo. At Dij illum vlciſci uolentes, in ſomnis ſibi aſſiſtunt, atq; inquiunt, Ad maris litus pergito,ibi.n.in loco ſemoto auri talenta cētũ reperies. Ille expergefactus ſomnij memor dũ pergit ad litus,incidit in latrones:captus itaque,eos rogabat, ut ſe miſſum facerent:quoniã mille talēta auri perſolueret eis.

Adfabulatio. Fabula ſignificat, ꝙ homo mendax, deos,& homines pariter contemnit.

De vulpe,& pardo. 24

VVlpes cum pardo de pulchritudine cōtendebat,cũ uarias corporis notas pardus ſibi duceret decori, uulpes ei comiter ait,Ego quidem longe formoſior ſum iudicanda, quæ non corpus, ſed animum uariis notis habeo notatum.

Adfabulatio. Fabula ſignificat, ꝙ decor mentis eſt potior omni corporis ornatu.

De piſcatoribus quibuſdam. 25

PIſcatores quidam è mari rete trahebãt. Quod cum graue eſſe ſentirent, lætitia geſtiũt, putantes multos piſces habere irretitos: ſed ut rete in terram traxerunt, piſces quidem paucos, ſaxum uerò ingens reti ineſſe cũ perſpiciũt,lōge triſtant. Quidã ex illis natu iã grãdis nō inurbane ſocijs inquit.Aiis eſtote quietis, ꝗppe lętitię ſoror eſt męſtitia, oportet.n.caſus proſpicere futuros, illoſq; ut leuius quis ferat, ꝑſuadere ſibi eſſe euẽturos.

Adſabulatio.

Fabula ſignificat, quòd qui reminiſcitur ſortis humanæ, in aduerſis minimè frangitur.

De ranis regem petentibus. 26

RAnæ mœrentes quòd ſine rege forent, Iouis ſupplicatum oratores mittunt, vt regẽ ſibi dedat. Iupiter earum ſimplicitatem cognoſcens, lignum in ſtagni mediũ demiſit. Quod cum in ſtagnum cecidit, eius ſonus ſupra modum terruit ranas. Quæ cum lignum eſſe nouerunt, rurſum Ioui ſupplicatum mittunt, ut regem uiuum haud mortuum ſibi dedat. Iupiter ſtultis earum precibus motus, Hydrum illis dedit in regem. Is in diem cum ranas deuoraret, tertiò Iouẽ ranæ precantur, ut regem ſæuũ, atq; immanẽ ab eis amoueret. Tunc inquit Iupiter. Quẽ tot precibus regem exoraſtis, eum uobis perpetuum habetote.

Adſabulatio.

Fabula ſignificat, quòd ſæpe ea precamur, quæ impetraſſe nos poſtea pœnitet.

De cata in fœminam mutata. 27

CAta quædam ſpecioſi cuiuſdam adoleſcentis amore capta, Venerem orauit, ut eam in fœminam mutaret. Venus illius miſerta, in formam humanam mutauit eam. Quę cum longè ſpecioſa eſſet, amator domũ ſubitò adduxit. Sed cum in cubiculo ſimul ſederent, Venus experiri cupiẽs, ſi mutata facie, mutaſſet & mores, in medium cõſtituit murem, quem cum illa proſpexit, oblita formę & amoris ſui, murem ut caperet, perſecuta eſt. Qua ſuper re Venus indignata, denuò eam in priorem catę formam mutauit.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd homo nequam, licèt perſonam mutet, mores tamen retinet eoſdem.

De ſene mortem vocante. 28

SEnex quidam lignorum faſcem ſuper humeros ex nemore portans, cũ longa uia defeſſus eſſet, faſce humi depoſito, mortem uocauit. Ecce mors aduenit, cauſamq; quãobrem ſe uocauerit, interrogauit. Tunc ſe-

nex, Vt hunc lignorum faſcem ſuper hume ros mihi imponeres, ait.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd quiſquis vitæ cupidior eſt, licèt mille ſubiiciatur periculis, mortem tamen ſemper deuitat.

De muliere, & medico. 29.

MVlier anus cum ophthalmiam pateretur, medicum ad ſe curandum acerſit, certum pretium ſibi dare promittens, ſi eo morbo curaretur: ſi verò nō liberaretur, nihil ei debere pacta eſt. Medicus uerò quoties illam ibat curatum, toties quippiā è domo clam exportabat. Mulier igitur, ophthalmia curata, cum nihil ſuarum rerum domi eſſe proſpiceret, medico mercedem pactā petenti, ſoluere denegat. Quamobrē uocata in iudicium, pactum quidem non denegat, ſed ſe curatam ophthalmia eſſe, id uerò per negat, inquiens: Cum cæca eram, domū multa ſuppellectile refertā uidebam: nunc cū uideo, ut medicus ait, nihil rerū domi eſſe proſpicio.

Ad-

Adſabulatio.

Fabula ſignificat, quòd homines auaritiæ dediti, ſibimet ſæpius contradicunt.

De agricola, & canibus. 30

AGricola quidam magnitudine hyemis in ſuburbanis ſe locauit. Sed cum alimonia ſibi deficeret, capris, & ouibus primũ ueſci cœpit. Cum uerò in diẽ magis ſæuiret hyems, bobus quoque nec pepercit. Quod facinus cum animaduertunt canes, inuicem uerba faciunt, Quid hic ſtamus, inquiunt, cur mortem nobis incumbentem non fugimus? putamuſne eum noſtræ parcere uitæ, qui alimoniæ gratia boues iugulauit?

Adſab. Fabula ſignificat, ꝙ eos fugere debemus, qui in chariſſimos crudeliter ſe gerunt.

De agricola, & filijs. 31

AGricola quidam quam plureis habuit filios, continua ſeditione diſcordes, ac eius admonitionis perpetuo negligentes. Cum forte una domi omnes ſederent, iuſſit

pater uirgarum faſcem coram deportari, atque natos cœpit hortari,ut integrum faſcem diſrumperent.Cum igitur faſcem cum totis uiribus frangere non poſſent, genitor præcepit,ut ſoluto faſce,ſingulatim frãgerent uirgas.Cum quiſque facile hoc perficeret,tunc facto ſilẽtio,pater ait eis:Si quãdo animis idẽ ſentietis, nati mihi chariſſimi, nec ab inimicis ſuperari poteritis:ſed ſi inter uos ſeditiones ſeruabitis,qui uolet,is facilè uos perdet.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat,quòd fortior eſt vnio,quàm ſeditio,quæ eſt imbecillis.

De muliere,& gallina. 32

VIdua quædã mulier gallinam habuit, quæ die quolibet pariebat ouum. Putauit mulier,more ingenij humani quod ſitis habendi ſẽper ſolicitat,gallinam illã die bis parituram, ſi plus ſpeltæ traderet ei ſolito. At gallina pluri alimonia pinguior facta,id unum deſiit parere ouum.Sic mulier ex quo

maius

maius lucrum quæritauit, id cæca augendi cupiditate amiſit.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, ꝙ plurima cupiditate rerum præſens quandoque deperditur quæſtus.

De homine a cane morſo. 33

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

HOmo quidam cum eum canis momordiſſet, ſummo cũ ſtudio ſciſcitabatur, a quo ſanari poſſet. Quidam ſibi obuiam factus, atque de medico rogatus, ait: Si uis ami

ce fieri ſanus, non eſt tibi opus medico. Nam ſi canis qui te momordit, a uulnere lingua ſanguinē terget: iſta cura nihil potius reperiri poteſt: alter arridens venuſtiſſime inquit, Si huiuſcemodi utor remedio, in diem magis, ac magis à canibus mordebor.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd ab hominibus nequam incommoda pro commodis, & mala pro beneficijs retribui ſolent.

De duobus amicis, & vrſa. 34

AMici duo dum rus uiarent, urſa eis obuiam occurrit: qua proſpecta, alter eorū territus, ut ſe ſeruaret, continuò arborem aſcēdit. Alter cum urſę uiribus poſſe obſiſtere dubitaret, uti mortuus humi iacuit reſupinus, retinens flatum atque anhelitum. Cū nec ore aut naſo reſpiraret, urſa eū exanimatum exiſtimans, abijt. Dicunt enim, a cadauere urſas omninò abſtinere. Alter deinde ex arbore deſcendens, quid in aurē ſibi dixerit urſa, ſocium rogauit. Ille urbano ſermone re-

ne reſpondit: Admonitus ſum ab urſa, ut cū huiuſmodi amicis non proficiſcar amplius.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, ꝙ eorum amicitia colenda non eſt, qui cum eſt opus, amicis ſubſidia denegant.

De adoleſcentibus duobus, & coquo. 35

ADoleſcentuli duo ęquis ſumptibus carnes coemerunt, & curatum coquo tradiderunt. Obiter coquus dum aliis uacat negotijs, alter iuuenum carnes eas clanculum accepit, ac ſocio tradidit. Coquo deinde carnes quæritanti, quia acceperat, ſe haud habere iurat, Qui uerò habebat, ſe nō accepiſſe iurabat. Coquus percepto iuuenū dolo, ait, Et ſi fallor equidem a uobis, per quem uerò iuratis res iſta non latebit Deum.

Adfabulatio.

Fabula ſig. nullum ſcelus poſſe latere Deum.

De duobus inimicis. 36

DVo quidam gladiatorio animo inter ſe inimicitias habentes, una in naui naui-

gabant. Et cum alter eodem in loco ſtare cum altero non pateretur, unus in puppi, alter in prora conſedit. Orta autem tempeſtate cum nauis periclitaretur, qui in prora ſedebat, rogat nauis gubernatorem, quæ pars nauis ſubmergi prius deberet. Et cum gubernator puppim dixiſſet, ait ille: Mors mihi modo moleſta minime eſt, ſi inimicum meum prius mori perſpicio.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, ꝙ inimicus, ut inimicum perdat, ſeipſum perdere ſæpius eligit.

De calamo, & oliua. 37

QVæ nam eſſet fortior, durior, & magis reſiſtens, canna, & oliua inuicem contendebant. Oliua calamo humilitatem obiiciebat, eo quòd uentis facilè cederet. Huic dicto, unum arundo haud reddidit uerbum. Paulò poſt turbine uehementi aſpirans uentus, radicitus euulſit oliuam, totis uiribus ſibi obſiſtentem. At canna flatibus ſe inclinãs, ſalutem facilè eſt aſſequuta.

Ad-

Adſabul. *Fabula ſignificat, ꝙ potentioribus ſine controuerſia mos eſt in tempore gerendus.*

De vitula, & boue. 38

VItula cũ bouem arantẽ perſpiceret, illũ præ ſe, quæ nihil agebat, contẽpſit. Sed cũ immolationis affuit dies, bos quidẽ miſſus, uitula uerò ut immolaretur retẽta eſt. Quã rem bos cum cõſpicatur, ſubridens ait, Heus uitula, ideo nũ laborabas ut immolareris?

Adſabul. *Fabula ſignificat, ꝙ ocioſis, & nihil agentibus pericula quoque imminent.*

De puero, & fortuna. 39

CVm puer quidam iuxta puteum dormiret, Fortuna illuc accedens illũ excitauit, inquiens: ſurge, & hinc ocyus abi; Quippe in puteum ſi caderes, non tuam inſcitiam, ſed me fortunam omnes accuſarent.

Adfabulatio.

Fab. ſignificat, ꝙ frequẽter pericula culpa noſtra incurrimus, deinde abs re fortunam accuſamus.

De muribus, & cato. 40

DOmo quapiam quòd perplures forent mures, catus præſentiens illuc acceſſit, atque nunc unum, nunc alium capiens, complures interimendo comedit. Verum mures cum ſe in diem conſumi perciperẽt, ad vnũ coacti, inquiunt ſecum: De cetero inferius non eſſe deſcendendum, ſi nolumus perditum iri omnes, ſed hic ſuperius manendum, quo catus aſcendere non poteſt. At Catus conſilio murium percepto, ſimulans ſe mortuum eſſe, poſterioribus pedibus ſe ad palum ſuſpendit, qui fixus parieti erat. E muribus quiſpiam deorſum acute proſpiciens, vt Catum eſſe cognouit, haud infacete ait, Heus amice, etſi te felem eſſe certo ſcirem, deorſũ minime deſcenderem.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd vir prudens ſemel ſi fallitur, fictis, & ſimulatis hominibus non amplius fidit.

De ſimia, & vulpe. 41

APud brutorum animalium concilium ſimia ita appoſitè ſaltauit, ut omnium ferè conſenſu rex ſtatim fuerit creatus. At vulpes inuidés ei, ubi uiderat carnes laqueo in fouea ſitas, illuc ſimiam ut duxit, inquit ad eam: Hic theſaurus abſconditus eſt, qui ex lege ſpectat ad reges: quare cum tuus ex lege ſit, tutte ipſe capias illum. Simia uulpis ſuaſu illuc temerè accedens, ut ſe captam laqueo ſenſit, uulpem acriter accuſat, quæ doloſè deceperat. Et uulpes haud illepide ait; Heu ſtulta, quę cũ fortuna te extuliſſet, dominari cęteris iam te putabas dignam.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, ꝙ qui temerè quippiam aggreditur, temerè in aduerſa incidit, ac uulgò ridiculus fit.

De ceruo, & leone. 42

CEruus uehemẽti ſiti cum uexaretur, ad fontem proficiſcitur, dumq́ue potat, ſuam in aqua proſpiciens umbram, ualde lætatus

tatus eſt magnitudine cornuum, ac ramoſita te, deinde pedes, & crura proſpiciẽs, nimium triſtatus eſt. Hæc dum animo vertit, ecce leo apparet, ac ceruum perſequitur. At ceruus fugam arripiens, leonem per campos longè anteibat. (Dicunt enim ceruorum vires conſiſtere in pedibus, at leonis in animo ſtare robur.) Quouſq; igitur leo per campos ſecutus eſt ceruum, eum aſſequi non potuit. Caſu verò contigit ceruum nemus intrare, vbi cornibus ad ramos implicitis cum fugere non poſſet, a leone captus, cum ſe moriturum videret, Heu me miſerum, inquit, qui cornibus gauiſus, ipſis cornibus pereo.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd quæ putamus nobis profutura, ea nobis ſæpius obſunt.

De agricola, & pelargo. 43

Agricola laqueos in agro tetendit, vt grues, & anſeres venaretur, qui ſata ſua cõtinuè depaſcebant: At ſimul cũ illis venatus

tus eſt Pelargum,qui pede tentus,rogat agricolam, vt eum ſoluat,miſſumq́; faciat, cum non ſit grus, nec ſpecie anſer, ſed pelargus, auium piiſſimus, qui parentibus ſemper deſeruit, nec illos in ſenecta deſerit vnquam. Ei agricola ſubridẽs ait,Quæ dicis,haud me fugiunt: nam qui ſis,probè teneo, ſed his ſimul captus cum ſis,his quoque ſimul eſt moriendum.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat,quòd qui cum improbis quopiam deprehenditur crimine,pari pæna plectitur cum illis.

De agno,& lupo. 44

AGnus in domo bene clauſa exiſtens,cũ lupum ad ſe venientem reſpicit, illum conuitiis,& maledictis perſequitur. At lupus inquit ei: Non tu,ſed locus inacceſſibiles mihi conuitia dicit.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat,quòd locus,& tempus faciunt timidos perſæpe audaces.

De Ioue, & coruo. 45

IVpiter volatilibus regem creare volens, diem concilij auibus indixit, vt qui ſpecioſior eſſet, rex ſibi conſtitueretur. Quam rem præſentiens coruus, ac ſuæ deformitatis cõſcius, pennis aliorum hinc inde collectis, ſe decorauit, ac ſpecioſiſſimum omnium ſe reddidit. Adeſt dies præfinitus: veniunt ad concilium aues. Iupiter coruum ob pulchritudinem cum regem auibus creare vellet, id aues indignè ferenres, queq; ſuas a coruo extrahunt pennas. At coruus alienis pennis cum eſſet exutus, coruus, ut erat, demum remanſit.

Adſabulatio.

Fabula ſignificat, ꝙ qui rebus pendet alienis, illis amiſſis, quis nam ipſe ſit, cuique liquido patet.

De tubicine quodam. 46

TVbicen quidam tubæ ſonitu pugnatũ eiebat exercitum. Ab hoſtibus deinde per inſidias captus, miſerãda voce clamabat:

Ne

Ne abs re, ac fruſtra occidere me velitis; ego quidem non pugno, nec præter tubam quippiam aliud poſſideo. Qui eũ vinctum ducebant, huiuſmodi verba contra reddiderunt: Hanc ob rem, morte dignior es iudicandus, ꝙ cum hoſtibus manum conferre deuitans, alios ſonitu ad pugnam hortaris.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, ꝙ grauiori pœna ſunt iudicandi, qui cum ipſi iniuriam non agant, alios ad iniuriam agendum impellunt.

De fabro, & cane. 47

FAber quidam catulum habebat, qui dũ ipſe ferrum cuderet, cõtinuè dormiebat. Cum verò manducabat, canis ſtatim ſurgebat, & quæ ſub menſa erant deiecta, ceu oſſa & alia huiuſmodi, ſine mora corrodebat. Quam rem animaduertens faber, ait ad canem: Heu miſer, quid faciam neſcio, qui dum ferrum cudo, continuè dormis, & ſegnitia teneris: Rurſus cum dentes moueo, ſtatim ſurgis, & cauda mihi applaudis.

Ad-

Adſabulatio.

Fabula ſignificat, quòd ſecordes, & ſomnolenti, qui ex aliorum viuunt laboribus, graui cenſura ſunt coercendi.

De mula quadam. 48

MVla quędam nimio hordeo pinguis ef fecta, nimia pinguedine laſciuiebat, ſecum inquiens, pater mihi equus fuit, qui curſu celerrimus erat, & ego ei per omnia ſum ſimilis. parum poſt contigit, quod oportuit mulam quantum potuit currere, ſed cū curſu ceſſauit, Heu me miſeram, inquit, quæ equi filiam me eſſe putabam: at nunc memini aſinum mihi patrem fuiſſe.

Adſabulatio. *Fabula ſignificat, quòd ſtulti in proſperis ſeipſos dediſcunt, ſed in aduerſis ſuos perſæpe recognoſcunt errores.*

De thunno & delphino.

THũnus cum eum Delphinus perſequeretur, magnò elatus impetù ac ſtridore, a vehementi fluctu in inſulam defertur, eundem-

demq; in ſcopulum a fluctu eodẽ. Dephinus dum ſe putat capere Thunnum, ipſe quoque defertur. Thũnus conuerſus cum Delphinũ expirantem animam perſpicit, ſecũ ipſe ait, Mors mihi moleſta admodũ non eſt, ex quo mortis auctorẽ, mori ſimul mecũ perſpicio.

Adfabulatio. *Fabula ſignificat, quòd quiuis aduerſa leuius fert, cum aduerſitatum auctores eadem aduerſitate opprimi perſpicit.*

De medico quodam.

MEdicus quidam cùm quẽ curaret ægrotum, eũ cùm mori contigerat, efferentibus unus aiebat, Vir iſte, ſi ſe uino abſtinuiſſet, & clyſterijs uſus fuiſſet, eum mori nõ cõtigiſſet. Ex his qui aderant, quiſpiam medico haud infacetè ait, Heus medice, iſta conſilia cum prodeſſe quibant, dicenda fuerunt, non nunc, cum nihil ualeant prodeſſe.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd vbi haud prodeſt conſiliũ, id eo tempore dare, eſt ſanè amicum deludere.

De aucupe.

AVceps aucupatum calamos, viſcoſque tetēdit, & cum turdum canere arboris deſuper ramum aſpexit, vt eum caperet, calamos erexit. At inter ambulādum pede altero viperam calcauit, morſusq; ab ea, cū iamiam ob venenum ſe deficere perſenſit: Heu me miſerum, ingemuit, qui dum alium capere feſtino, alter ad mortem me eſt aucupatus.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd quæ contra alios facere nitimur, ea perſæpe ab alio ipſi patimur.

De caſtore. 52

CAſtor eſt animal quadrupes, qui in paludibus ſe nutrit, eius teſtes uariis medelis vtiles eſſe dicuntur. Ita cum quiſpiam eum ſequitur, ſuæ perſecutionis cauſam non ignorans, ac pedum velocitati fidens, quantum poteſt, fugit; vſquequo ad locum ne videatur, ſaluus deueniat, atque ibi teſtes excidens, in venatores, cum ſibi appropinquant, proiicit. Et iſto pacto a venatoribus ſe eripit.

Ad-

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quod ſapiens, vt a periculis ſe eripiat, nihil intentatum deſerit.

De puero oues paſcente. 53

PVer quidam cum oues eminentiori in loco depaſceret, ſæpius clamabat. Heus o, a lupis mihi ſuccurrite. Qui circum aderant cultores agrorum, cultum omittentes, ac illi occurrentes, atque nihil eſſe comperientes, ad opera ſua redeunt. Cum pluries puer id ioci cauſa feciſſet, ecce cū lupus pro certo adeſſet, puer vt ſibi ſuccurratur ſerio clamat. Agricolæ id verū non eſſe putantes, cum minime occurrerent, lupus oues facilè perdidit.

Adfabulatio. Fabula ſignificat, quòd qui cognoſcitur mentiri, ei veritas poſtea nō creditur.

De coruo, & Vulpe. 54

COruus cum carnium fruſtum rapuiſſet, arborem quādam ſuperſedit, vulpes eū ſuſpiciens, atque carnes ſibi cupiens, illum arte aggreditur. Stans igitur ſub arbore, coruū laudare occipit, aiens: o quàm magna auis eſt

hæc,

hæc, q̃ ſpecioſa, q̃ venatrix, q̃ formoſa, hanc decuit eſſe auiũ regẽ. Nã oĩa regia ſuper alias ſibi ſunt aues, ſi modò vocẽ haberet. His laudibus coruus inflatus, & dici mutus haud valens pati vlterius, dum magna voce crocizat, carnes humi decidunt: Illas, cum vulpes rapuiſſet, cõuerſa inquit ad coruum: Heus corue, oĩa decora tene, modò mente haud cares.

Adfabulatio.

Fabula ſig. ꝙ qui adulatoribus nimium credunt, hi, quæ non putant, in aduerſa ſæpius incidunt:

De cane, & lupo. 55

Canis

CAnis cum ante aulam dormiret, Lupus ſuperueniens, eum ſtatim cœpit; & cum ipſum occidere vellet, canis ne eum occideret, rogauit, inquiens: Here mi lupe, nunc me occidere noli, nam vt vides, tenuis ſum, gracilis, & macilentus. Sed herus meus nuptias in proximo facturus eſt, vbi ſi parum me expectas, ego opipare mãducans, atq; pinguior factus, ero tibi vtilior. Lupus his verbis fidẽ habens, canem dimiſit. Paucos poſt dies lupus accedens, eum canem domi dormiẽtem reperit, ſtans ante aulam canem rogat, vt ſibi ꝑmiſſa pręſtet. Ei canis haud ruſticè inquit: Heus lupe, ſi ante aulam de cetero me reperis, haud amplius nuptias expectes.

Adfabulatio.

Fab. ſignificat, ꝙ ſapiens, cùm periculum vitat, ab illo poſtea continuè cauet.

De coruo ægrotante. 56

COruus cum ęgrotaret, matrẽ rogauit vt ſua pro ſanitate deos precaret, inquiẽs: Mater, noli plorare, ſed deos potius precare,

vt ſanitatem mihi reſtituant. Et mater ſcitè reſpōdit: Quē deorū tibi fore propitiū putas? cū nullus ſit, è cuius aris ſacra non rapueris?

Adfabulatio.

Fab. ſignificat, ꝙ qui in proſperitate quemuis offendit, in aduerſis amicum ſibi reperit neminem.

De cane carnes portante. 57

CAnis ore ferens carnes, ac flumen tranſiens, cū ſub aqua vmbrā proſpexit, putauit aliū eſſe canē, qui plus carnium deferret. Itaq; quas ipſe ferebat, eas carnes ſub aquas ire demiſit. Et vt vmbram caperet ſe mouit, ſed carne, & vmbram, quę ſanè nihil erant, ſimul perdidit. *Adfabulatio.*

Fab. ſignificat, quòd cupiditate plus ſemper habendi, quæ tenemus, ea ſæpenumero perdimus.

De leone, & rana. 58

LEo cum ranam magniloquacē audiret, putans aliquod magnum animal eſſe, ſe retrouertit: parumq; ſtans, ranam è ſtagno exeuntem videt. Quam indignabundus ſtatim

tim pedibus calcauit,aiens:Nullum amplius vt te perſpiciat animal clamore mouebis.

Adfabulatio. Fabula ſignificat, ꝙ apud verboſos, præter linguam nihil reperitur.

De leone ſene. 59

LEo cum ſenuiſſet,nec victũ ſibi quærere poſſet,viã machinatus eſt,qua alimenta haud ſibi deſint.Ingreſſus igitur ſpeluncam, grauiter ęgrotare iacens ſimulabat.Animalia illum verè ægrotare putantia, viſitãdi gratia ad eũ accedebant,quę leo capiens ſingulatim manducabat.Cum multa animalia iam occidiſſet,vulpes leonis cognita arte,aditũ ſpelũcę accedens,leo quo valeat pacto,exterius ſtans rogat,ei leo blandè reſpondens ait:Vulpes filia,cur non introgrederis ad me? & vulpes non illepidè ait:Quoniã here mi,animalium ingrediẽtium perplura equidẽ veſtigia cerno,ſed egredientium veſtigia nulla.

Adfab. Fab.ſig.ꝙ homo prudens,quia pericula imminentia prouidet,illa facilè deuitat.

De leone,& tauro. 60

LEo ingenté taurum per inſidias ſequés, cùm propè acceſſit,eum vocauit ad cœnam,inquiens:Amice,ouẽ occidi,hodie mecum,ſi placet,cœnabis. Taurus leoni morem gerens,vt diſcubuerũt,cum multos lebetes, necnon magnos,& plureis obeliſcos paratos conſpiceret,& ouẽ ibi nullã adeſſe,è veſtigio abiit.Quem leo abeuntem perſpiciẽs;cur abiret rogauit.Ei taurus haud inurbanè reſpondit:Non de nihilo equidem abeo,cum inſtrumenta non ad ouẽ,ſed ad taurum coquẽdum videam eſſe parata. *Adfabulatio.*

Fabula ſignificat,quòd homines prudenteis minimè latent improborum artes.

De leone,aſino,& vulpe. 61

LEo,aſinus,& vulpes,conflata inter ſe ſocietate,venatum exeunt. Cũq; multam prædam cępiſſent,leo aſino mandat vt prędã diuidat.Aſinus cũ eam in treis parteis æquales eſſet partitus,optionem capiẽdi ſociis dedit.Quam partitionem leo indignè ferens,ac

dentibus frendens, a diuiſione depoſuit eam, mandauitq; vulpi, vt prędam ipſa partiretur. At vulpes illas treis parteis in vnum colligens, ac prędæ nihil ſibi ſeorſum relinquens, leoni omnia tradidit. Tūc leo vulpi ait: Quis te partiri edocuit? Inquit ex tempore vulpes: Aſini periculum id me facere inſtruxit.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd aliorum pericula homines faciunt cautiores.

De leone cuiuſdam ruſtici filiam amante. 62

LEo cuiuſdam ruſtici filiam amabat. Illā cum habere cuperet, patrem virginis rogauit, vt ſibi nubere ipſam aſſentiret. Ei ruſticus ait, Nullo pacto ſe aſſenſurum, ꝗ filia beſtiæ nubat. Cum illum leo toruè aſpiceret, ac dentibus frenderet, ruſticus mutato conſilio ait, ſe cupere ei filiam nubere, modò dētes, & vngulas prius cædat, euellatque, quoniā virgo illis rebus longè terretur. Leo id poſtquā præ nimio amore fecit, ruſticū adiens, filiam ſibi dari poſtulat. At ruſticus leonem, cum

vngulis,& dentibus perſpicit inermem,arrepto fuſte illũ frequens pulſando perſequitur.

Adfabulatio.

Fab ſig. ꝙ qui inimicis ſe committit,facilè perit.

De leæna,& uulpe. 63

LEæna cũ a vulpe ſæpius exprobraretur, ꝙ quolibet partu vnum duntaxat pareret catulum,ait,vnum ſanè,at Polleonem.

Adfab. Fabula ſignificat, ꝙ pulchritudo haud in copia rerum,ſed in virtute conſiſtit.

De lupo,& grue. 64

Lupus

LVpus in gutture oſſe retento, cum longè cruciaretur, grui pretium obtulit, ſi illud è gutture extraheret. Grus roſtro cùm os è gutture extraxit, pretiũ ſibi promiſſum expoſtulat, Ei lupus ſurridens, ſimulq; dẽtes acuens, ait: Satis pretij tibi eſſe debet, ꝙ ex lupi ore caput ſine læſione eduxeris.

Adfabulatio.

Fab ſig. ꝙ amplius improbos gratitudo nõ parua habetur, ſi ꝑ obſequio quis detrimẽtũ nõ recipit.

De lupo, & agno. 65

LVpus cum agnum inueniſſet errantem, eum non cepit fortiſſima manu, ſed cauſam quæſiuit, quo iure, vel iniuria cum comederet. Igitur agno verba huiuſmodi fecit: Tu mihi abũdè iam diu intuliſti iniurias. Agnus gemendo ait: Quomodo id fieri potuit, cum nuperrimè venerim ad lucem? Lupus denuo ait: Agrum mihi paſcendo deuaſtaſti. Agnus inquit ei: Cũ dẽtibus etiã careã, id facere nequiui. Lupus rurſum ait: Ex meo quoq; fonte bibiſti. Et inquit agnus: Quo pacto id fieri potuit,

tuit, cùm aquã ex ętate nondũ biberim, ſed lac matris cibus & potus adhuc mihi ſit? Lupus demũ ira concitus ait, Licet tua ſoluere nequeã argũméta, cęnare tamẽ opipare intẽdo, agnumq́ue cepit, ac illum manducauit.

Adfabulatio.

Fab. ſignificat, ꝙ apud improbos ratio, & veritas locum haud habent.

De duobus gallis inter ſe certantibus. 66

DVo galli inter ſe ruri certabant: qui gallinarum prior dux erat, cùm ab alterò ſuperatus eſſet, præ uerecundia ſe abſcondit. Alter uerò uictoria elatus, domus tectum ſtatim ſuperuolans uehementi alarum plauſu, cantuq́; ſignificat ſe riualẽ ſuũ pugnando ſuperaſſe, & de aduerſario ferre trophæũ. Dũ hęc & huiuſmodi iactabũdus voce crocizat, ecce aquila cibi indiga ex alto deuolans, gallũ unguibus rapit, ac pullis ſuis in alimoniã contulit. Quam rẽ, qui uictus fuerat gallus, proſpiciens, ceu ex hoſte triũphans, in publicum uenit, ac ſolus gallinis liberè potitur.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quod qui proſperis nimium fidit, in aduerſa ſæpius præceps incidit.

De Vate quodam. 67

FOro urbis medio, quidam uates cuiuis ſortem aperiebat futurã. Quamobrẽ magna hominum frequentia ſtipatus, dum uni, & alteri ſuam aperit ſortem, ei ennunciatur, res ſuas furtim domo eſſe ablatas. Quo audito, domũ curriculo dũ abit, quidã ei obuiam factus, ridiculè ait, Cur alios quid eſſet futurum monebas, qui tuæ ſortis neſcius fuiſti?

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd homines nequam corrigunt alios, & ſua crimina ſcire ſe negligunt.

De Formica & Columba. 68

FOrmica ſitiens in fontem deſcendit: vbi dum bibere uult, in aquam cecidit. Columba quędam arborẽ fonti imminẽtem ſuperſedẽs, cùm formicã aquis obrui conſpiceret, ramulum ex arbore roſtro continuo frangit, ac ſine mora deijcit in fontem. Ad quem

formica ſe applicans, ex aquis in tutu ſe recepit. Obiter auceps quidam aduenit, & ut columbã uenetur, calamos erigit. Formica id percipiens, pedẽ alterum momordit aucupi. Et dolore auceps cõcitus, calamos dimittit. Quorum ſtrepitu columba territa ex arbore aufugiens, uitæ periculum euaſit.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, ꝙ cùm bruta in beneficos grata ſint, eò magis eſſe debẽt, q participes sũt rationis.

De Vitulo, & Ceruа. 69

Vitulus ceruę aliquando ait, Cũ magnitudine ſis maior canibus, & pedum celeritate curſu uelocior, ꝙ ad pugnam longè cornibus munitior, cuius rei gratia mater tantopere canes reformidas? E cerua inquit ſurridens. Quoniam fili, licet quę dicis omnia poſſideam, canum latratum ferre nõ poſſum, ſed præ timore fugam ſtatim arripio.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd qui natura timidi ſunt, apud eos ut audeant, nulla ualet hortatio.

De ape & Ioue. 70

APes,quæ ceræ mater exiſtit, quondam accedens,ut dijs ſacra faceret,Ioui donum obtulit mellis. Qua oblatione Iupiter lætus,iuſſit ſibi concedi, quicquid ipſa precaretur,Apes igitur rogans, ait, Illuſtriſſime Deus Deorũ,ancillæ tuæ concedere uelis,ut quicũq; ad alueare pro rapiendo melle acceſſerit,is ſimul ac pupugero eum,cõtinuò moriatur.Qua rogatione Iupiter diu ambiguus, quoniã genus mortaliũ longè amabat,demũ api ait:Satis ſit tibi,q̃d quicunq; alueare pro rapiendo melle acceſſerit, ſi eum pupugeris, & in punctura ſtimulum dimiſeris,continuò ipſa moriaris, tibiq́ue uiſita ſit ipſe ſtimulus.

Adfabulatio. Fab.ſig. ꝙ inimicis quandoq; mala precamur,quæ in nos ſæpius uertuntur.

De Muſca. 71

MVſca quę in ollam carnium deciderat, cùm ſe in iure ſuffocari ſenſit, ſecũ ipſa ait,Ecce tantùm bibi, tantùm comedi,tantùm me laui,ut iure ſatura mori poſſim.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd prudentis eſt id potenti animo ferre,quod uitari minimè poteſt.

De adoleſcente quodam, & hirundine. 72

ADoleſcẽs luxurioſus,cùm bona patris conſumpſiſſet, ſolaq; veſtis ei remanſiſſet, uiſa ante tempus hirundine, æſtatem iam adeſſe exiſtimans, ipſam quoque uendidit ueſtem. Sed hyeme denuo orta,cùm immẽſo cruciaretur frigore,uiſa rurſum hirun-

dine,quæ & ipſa frigore abibat, ait: O peſſima auis,quę me & te pariter perdidiſti.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd quæ ſuo tempore non fiunt, ea diu ſtare nequeunt.

De Aegroto, & Medico. 73.

AEger à medico rogatus,quo pacto ſe habuiſſet,Plus quam eſſet opus, ſeque ſudaſſe,reſpondit.Id bonum fuiſſe medicus ait. Secundò rogatus ab eodem quomodo ſe haberet:inquit ægrotus,uehemẽti frigore ſuiſſe comprehenſum. Id ad ſalutem fore medicus quoque ait. Tertiò ab eodẽ rogatus, quo pacto ſe habuiſſet,inquit ægrotus,Cum difficultate digerere potuiſſe.Rurſum medicus ait, id ad ſalutem optimum fuiſſe.Deinde ex domeſticis cùm quidã ægrotũ interrogaret, quomodo ualeret: illi æger ait,Signa ad ſalutem,ut medicus ait,perplura & optima ſunt: illis tamen deſpero ſignis. *Adfabulatio.*

Fabula ſignificat, quòd qui ad uoluptatem loquuntur,illis aures præſtare quis non debet.

De

De Lignatore quodam. 74

LIgnator quidam dum iuxta flumen deo Mercurio dicatum,ligna cęderet:ſecuris caſu decidit in flumen.Multo igitur mœrore comprehenſus, iuxta fluminis ripam gemens conſedebat. Mercurius miſericordia motus,lignario apparuit, huiuſq; fletus cauſam rogauit: quam ſimul ac didicit,ſecurim auream deferens,vtrum quam perdiderat illa eſſet rogauit. At eã pauper ſuam eſſe negauit.Secundò Mercurius alteram detulit argenteam.Quam cùm pauper ille ſuam quoque eſſe denegaret, poſtremò Mercurius ligneam ſuſtulit. Illam ſuã eſſe cum pauper aſſentiret, Mercurius cognoſcens illum eſſe hominem uerũ,iuſtumq;,omne ſibi dono dedit.Accedẽs igitur ad ſocios lignarius,quod ſibi acciderat aperit.Vnus ex ſocijs id experiri uolens,cum ad flumẽ acceſſiſſet,ſecurim in aquã deiecit: deinde flens in ripa cõſedit. Cuius Mercurius fletus cauſam doctus,ſecurim aureã afferẽs,ſi quã perdiderat illa eſſet,

roga-

rogauit. Quam cum ſuam eſſe aſſereret, Mercurius cognita eius impudentia, ac mendacio, nec auream, nec ſuam quoque tradidit.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd quantò Deus propitior eſt probis, eo improbis exiſtit infeſtior.

De aſino, & Ioue. 75

ASinus olitori cuidam ſeruiens, cùm parum comederet, & multum laboraret, Iouem exorauit, vt alium dominum ſibi mutaret. Itaq; Iupiter mandat, vt figulo veneat. Apud quem Aſinus cum laboraret, in deportando lutum, lateres, tegulas, & huiuſmodi, ſecũdò Iouem precatur, vt alio deſeruiat domino. Iupiter iterum mandat, vt Coriario venũdetur. Cui aſinus multo cum labore, & pauco cibo ſeruiens, Heu me miſerum, cum gemitu ait, qui dominos omittens meliores, ad deteriorem perueni, ad quem, vt video, corium meum etiam poſt mortem cruciabitur.

Adfab. Fab. ſig. ꝙ priores dominos tunc ſerui deſiderant, cùm deteriores experiuntur.

De

De leporibus, & ranis. 76

LEpores in vnum ſimul conuenerũt, vbi cùm de miſeria ipſorum innata dolerét, gemerétque, ꝙ vita eis, q̃ ceteris animalibus data eſſet miſerior, quoniam hoĩes, aquilę, & canes, ad mortẽ eos vſq; perſequerentur, decernũt melius ſibi fore ſemel mori, q̃ in vita tam miſera diutius permanere. Hoc certo cõſilio, vt ſe in ſtagnum præcipitent, dũ ocyus tendunt, ranæ quæ ſuper ſtagni ripa aſtabãt, vt ſtrepitum audiunt, in ſtagnũ deſiliunt, ſeq; aquis ſubmergũt: quã rem qui lepus præibat cum cõſpicatur, reliquis ait, State, nã nobis ſentẽtia mutãda eſt. Quippe vt liq̧dò videtis animalia, q̃ nos, magis timida reperiuntur.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd cùm miſer miſeriorem aſpicit, ſuam æquius miſeriam fert.

De Aſino, & equo. 77

ASinus, cùm equum alimonia, & ocio diligenti cura abundare perſpiceret, eum longè

longè beatum eſſe commendabat, ſeque nimiũ infelicem dicebat, qui cùm multum laboraret, ad ſaturitatẽ de paleis haud haberet. Cùm tempus belli aduenit, miles armatus equũ aſcendit, ac cùm medios decurrit in hoſtes, equus mucrone pcuſſus, cadit humi proſtratus. Quẽ aſinus proſpiciẽs, ingemuit, eiuſque miſertus, ſui animi ſentẽtiam mutauit.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, ꝙ cum paupertate, quæ mater eſt quietis, quis conuenire debet potius, quàm locupletioribus inuidere.

De aſino, & lupo. 78

ASinus quidã pede altero ſentem calcauit, clauduſq; factus, cùm lupum ad ſe venientem cõſpiceret, nec fugere poſſet, miſerabili voce inquit: Heus lupe demorior equidem è dolore, ſed ex quo opus eſt, vt tibi, & coruis futurus ſim cibus, obſecro quatenus tua benignitate ſentem è pede velis extrahere; vt munere tuo extremum ſine dolore obeam diẽ. Dum ſentem dẽtibus lupus euellit,

aſinus eũ calce percuſſit. Lupus deinde naſo, fronte, ac dentibus perfractis, Heus me miſerũ exclamat, iure hoc patior deplorãdo reiterat, qui cũ eſſem coquus, medicus eſſe volui.

Adfabulatio. *Fabula ſignificat, ꝙ quàm quiſque nouit, ea ſe exerceat arte.*

De muliere, & Gallina. 79

MVlier quædã gallinã habebat, quę aurea continua oua pariebat, putans igitur totam intus auream eſſe, illã occidit. Sed cum aliis gallinis eſſe ſimilem reperit, vbi diuitẽ ſe fore putauit, quem primo quęſtum habebat, eum plus habendi cupiditate amiſit.

Adfabulatio.

Fab. ſignificat, ꝙ plus habendi cupiditate, id ſæpe perdimus, quod habemus in manibus, lucrũ.

De rana, & vulpe. 80

RAna in palude exiſtens, ceteris animalibus clamando, cũ profiteretur ſe medicam eſſe, pharmacorumq; peritam, Ei vulpes venuſtiſſimè ait: Qui alios curaueris, cùm claudicantem curare te neſcis?

Ad-

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, ꝙ alios docere quis non poteſt, id quod haud didicerit.

De Serpente, & agricola. 81

SErpens ante agricolæ cuiuſdam domum latebras habens, cũ ab agricolæ filio eſſet percuſſus, tã acriter ipſum momordit, quod morſu ex illo puer repentè obiit. Hac re cognita, magnus inter parẽtes gemitus oritur. Tum pater mœrore concitus, accepta ſecuri, ſerpentẽ vt occideret, perſequitur, uibransq́; ſecurim, vt ſerpentem percuteret, extremum caudæ eius cecidit, deinde volens pacem cũ ſerpẽte cõficere, acceptis farina, aqua, ſale, & melle, ad reconciliandum inter ſe amicitiam vocat ſerpentem. Et ſerpens ſub petra latens, ſibilando ait: Fruſtra laboras bone vir; nam inter nos amicitia fore non poteſt: quippe dũ me ſine cauda aſpexero, & tu tui filij ſepulchrum, quieti animo eſſe nequibimus.

Adfab. Fab. ſig. ꝙ dum iniuriarũ recens, vel maximè extat memoria, odia tolli minimè queũt.

De

De Gallina, & Vulpe. 82

VVlpes gallinarum tuguriũ ingreſſa, cùm gallinã nido ægrotantẽ aſpexit, eã rogauit, quomodo valeret. Cui gallina prõptè reſpondit: Meliuſculè me haberem, ſi hinc abires ſoror. *Adfabulatio.*

Fabula ſignificat, quòd inimicorum præſentia, nimium eſt moleſta.

De viatore. 83

VIator quidã, cùm multam viam viaſſet, votum Mercurio vouit, ꝙ ſi quid reperiret, eius rei mediũ ſibi offerret. Fortè igitur adinuenit peram amygdalis, dactilisq; refertam, & cùm putaret id eſſe argentum, peram capiens amygdalarum nucleos, & carnes dactylorum ipſe comedit. Deinde tẽplum Mercurij ingreſſus, atq; aram manibus tenens, verbis ridiculis inquit ad eum: Votum Mercuri nũc perſoluo tibi. Nã quas equidem res adinueni, earum tibi offero medium, oſſa ſcilicet dactylorum, ac teſtas amygdalarum.

Adfabulatio. Fabula ſignif. ꝙ homines auaritia deorum efficit contemptores.

De leone, & homine. 84

LEo, & homo cùm ſemel ſimul viam viarent, ac inter vitandum ſe quiſq; verbis cõmendaret, ecce lapideæ occurrunt columnę, in qua erat incìſum, ꝙ homo ſuffocabat leonem, quam ſculpturam homo leoni oſtendens ait: Hic videre licet, quanto homines leonibus, ac feris omnibus præſtãtiores ſunt, ac robuſtiores. Et leo promptè reſpondens, in-

inquit:Si apud leones eſſem,ceu apud homi nes,qui ſculpere ſcirẽt, plures a leonibus ho mines, quàm ab hominibus leones ſuffocari ſculptos videres.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat,quòd homines iactabundi fin gunt ſe feciſſe,quæ facere nunquam tentarunt.

De vulpe quadam. 85

VVlpes,cùm racemos vuarũ plenos iam, ac matureſcẽtes proſpiceret,cupida de illis mãducare,omnem viam machinata eſt, qua illos comprehendere poſſet.Sed cũ oẽm viam fruſtra tẽtaſſet,nec deſiderio ſuo ſatisfa cere quiuiſſet,mœſtitiam vertẽs in gaudium ait:Racemi illi adhuc nimium ſunt acerbi.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat,quòd prudentis eſt fingere ſe ea nolle, quæ conſequi non poſſe cognoſcit.

De puero,& ſcorpione. 86

PVer quidã ruri venabatur locuſtas,& cũ ſcorpionẽ capere vellet, ſcorpio ſimpli-

citate

citate eius cognita, ait ei: Heus puer, dege in pace, ac manũ abſtine, ſi non vis tutus perire.

Adfabulatio.

Fab. ſignificat, ꝙ qui ad vtranq; partem cogitat, is quæ ſequi, & quæ vitare debeat, probe tenet.

De venatore, & perdice. 87

VEnator quidam cùm quã ceperat perdicem occidere vellet, perdix gemens huiuſmodi verba fecit ad eum, Heus perdicum auceps, ſi me miſſam feceris, ac uitam donaueris, alias perplures conducam tibi perdices. Ei âuceps appoſitè reſpondit. Nunc eo magis occidi dignam iudico, quòd amicos per inſidias perdere polliceris.

Adfabul. Fab. ſignificat, quòd qui ſibi charos ꝑdere dolo quærit, is præceps in pericula incidit.

De lepore, & teſtudine. 88

TEſtudo, cũ eius pedes lepus derideret, ſurridens inquit ad eum: Si periculum in concurſu feceris, ꝙ quàm tu velocior ſim, liquidò cognoſces. Cui lepus ait, Te profecto fugit, quid mei valeant pedes, ſed iudicẽ

eliga-

eligamus,q curſũ,& terminũ nobis definiat. Igitur eligunt vulpem brutorum oĩum ſagaciſſimam,quę vt locum,& curſus terminum conſtituit,teſtudo omni ſegnitie,ac negligentia ſemota,iter arripiẽs haud quieuit,donec ad terminũ peruenit. Lepus verò pedibus fidens,vbi paululum quieuit,ſomno excitatus, quantũ pedes valuerũt,ad terminũ cucurrit, ibiq; cùm teſtudinẽ quieſcentem reperit,ſecum rubore fatetur a teſtudine ſuperatum.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat,quòd ſtudio & diligentia, non corporis uiribus,res uel maximæ conficiuntur.

De ſalice & ſecuri. 89

SEcuris cùm ſalicem cęderet,ex ea ipſa cuneos fecit,quibus ſalicem facilius ſcinderet. Quam rem præſentiens ſalix gemens, eiulanſq; ait: Non tantum de ſecuri queror, quæ hominum manibus me ſcindit, quantũ de cuneis,qui fiunt ex corpore meo.

Adfab. Fab.ſig.ꝙ in aduerſis non veri amici, infeſtiores amicis,q̃ inimicis ſæpius redduntur.

De

De puero quodam fure. 90

PVer quidam è ludo litterario librũ ſocio clàm auferens, ſuæ matri tradidit illum. quem mater cùm libenter accepiſſet, nec filium caſtigaſſet, rurſus puer alij veſtem clàm abſtulit, atque matri quoque detulit. quam cum mater etiam libenter accepiſſet, puer caſtigatione carens, cùm plura in diem, ac maiora creſcentibus annis furaretur, demum publicè captus, ceu furti reus per quæſtores publicè damnatus eſt mortis. Sed cùm ad locũ iuſtitiæ duceretur, eumq́; mater gemebunda ſequeretur, impetrata uenia ut matri ad aurẽ unũ loqui uerbum ualeret, ad eã conuerſus, atque os auri matris adhærens, uti quippiã ſecreta dicturus, aurem dentibus ſibi abſcidit. Mater verò præ dolore exclamãs, mala ſibi imprecatur. Tunc qui eum ducebant, cùm ſupra modum criminarentur, non ſolùm furti, ſed ꝙ tam impius fuerit in matrem, ille abſq; rubore inquit ad eos, Nemini ueſtrũ ſit mirũ, ꝙ aurem matri dentibus

abſcidi:

abſcidi:Ipſa enim huins meę perditionis au ctor & cauſa eſt, Quippe ſi me caſtigaſſet, cum ei librum detuli quem ſocio è ſcholis primùm clàm abſtuli,omiſſis prę timore verberum furtis,ad hoc in præſentia genus, turpiſſimæ mortis non perueniſſem.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, ꝙ qui in delinquendo ab initio non caſtigatur,facinoroſior in diem efficitur.

De Paſtore, & mari. 91

PAſtor quidam iuxta litus maris pecudes paſcens, cùm mare ipſum ſemel placidū aſpiceret: nauigandi ſtudio captus,oues pro dactylis commutauit.quibus naui impoſitis, cum altum iam nauigaret,& tempeſtate ſine ſpe ſalutis fluctuaret,quę in naui ſunt,ea omnia proiecit,atque in portum ſe recepit,Denuo cùm oues paſceret, ac rurſus mare tamen tranquillum uideret, ſuo conſocio ipſam maris tranquillitatem comendanti ridiculè ait,Mare iterum dactylos cupit.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat,quòd uſus & peritia nos reddunt in periculis cautiores.

De Punica,& malo arboribus. 92

PVnica,& malus arbores,de pulchritudine contendebāt,cùm diu inter ſe uarijs, & acerbis contentionibus certaſſent, rubus ex proxima ſæpe huiuſmodi cōtētiones accipiens,acceſſit ad eas,atque inquit, Satis iam ſatis certatum inter uos eſt,quieſcite admodum,& contentionibus finem imponite.

Ad-

Adfabulatio. Fabula ſignificat, quòd minores maiorem lites ſæpenumero componunt.

De Talpa, & Matre. 93

TAlpa cæcum natura animal eſt. Hæc aliquando matri ait: Ingẽtem ſentio odorem. Parum poſt rurſum ait: Excelſam aſpicio fornacem. Tertiò item ait: Malleorum ſonitus audio fabriles. Et mater comiter ait, Heus filia, tu uti percipio, non ſolum oculis, ſed naſo & auribus orba exiſtis.

Adfabulatio.

Fab. ſig. ꝙ homines iactabũdi, cũ magna profitentur, tunc uel maximè in minimis redarguuntur.

De Veſpis, Perdicibus, & agricola. 94

VEſpæ ſemel, & perdices ſiti cõcitę, cùm ſimul conueniſſent, ad ruſticum quendam tendunt, potum ab eo petentes, atque pollicentes, ꝙ ſibi pro aqua largas referrent gratias. Quippe perdices uineam ſe ei fodere promittunt, ꝙ plenos uites producant racemos. Veſpæ uerò ſe uineam circumeundo cuſtodire, ac fures inde amouere largè offerunt. Quibus agricola inquit, Duos habeo boues, qui cum nihil promittant, eandem hanc operam nihil minus præſtant. Itaq; ſatius eſt mihi illis, q̃ uobis aquam exhibere.

Adfabulatio. Fabula ſignificat, non eſſe illis ſubueniendum, qui nauci, et inutiles ſunt.

Do Ioue. 95.

CVm Iupirer nuptias celebraret, cuncta animalia ſibi munera obtulerunt, quæquæ pro uiribus ſuis. Verũ.n. ſerpẽs roſam le

git, illamq; ore tenens Ioui obtulit. At Iupiter ut eum aſpexit, palam inquit, ab omnibus dona libenter equidem accipio, verum a ſerpente id haud quaquam facio.

Adfab. Fab. ſig. ꝙ improborum munera non eſſe ſine dolis, quiuis prudẽs ſibi pſuadere debet.

De Simia. 96

SImia duos catulos parere fertur, quorũ ad vnum duntaxat afficitur, & ex affectu illum diligentiſſime nutrit: Alterum uerò odit, negligitq;. Contigit autem quod qui in delitijs habebatur, a ſimia in ſomnis fuit ſuffocatus. Quamobrẽ qui neglectus erat, ad pfectã uſque ætatem ceu matris delitijs fuit educatus.

Adfabul. Fabula ſignificat, quòd hominum prudentiam fortuna proculdubio ſuperat.

De pulice. 97

PVlex cum quendã morſu aliquando ſtimulaſſet, captusq; rogaretur, quiſnam eſſet qui membra ſibi depaſceret, ait, ſe ex

eo animalium genere eſſe, quibus à natura datum eſſet, ut eo pacto uitam uiuāt, nec eū occcidere uelit, cū multum mali facere ipſe ſibi nequeat; at homo ille ſubridēs, inquit ad eum, Ergo magis meis necaberis manibus: quoniam nec multum, nec parum abs re quempiam lædere licet.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd malorum, licèt parum, vel multum delinquant, miſereri haud oportet.

De pulice, & homine. 98

PVlex ſuo ſolito more ſaltās, ſuper hominis pede reſedit, illumque morſu acriter pupugit. Qua punctione homo ille grauiter concitus, pulicē cepit, ac vnguibus obtundere voluit; Sed pulex manibus exiliēs mortē vitauit. Tum homo exclamans ait: O Hercules malorum extinctor, ecquid mihi in hunc opprimendum præſens non fuiſti?

Adfabulatio. Fabula ſignificat, quòd non in minimis, ſed in magnis, arduisq; rebus, a dijs auxilium quis implorare debet.

De Formicis, & Cicada. 99

HYemis erat mediū, cùm formicę ſparſim triticum apricabant. Quod cicada aſpiciens, cùm inedia conficeretur, acceſſit ad eas, ac triticum pro alimonia, ut ſibi concederēt, orauit. Et cùm formicæ eā rogarēt quidnā æſtate fecerit, nū ſegnis, & ocioſa co tēpore ſteterit, illis cicada ait, Neq; ſegnis aut ocioſa ſteti, ſed cātu cecini, quo laborem uiæ viātibus leuabā. Qua re audita, formicæ

ſubridétes inquiũt:Si æſtate cecinisti, ut uiã tes delectares,nũc ſalta,ne frigore cõficiaris.

Adſabulatio.

Fabula ſignificat, ꝙ qui, quæ facienda ſunt, ſuo tempore non fecit, is in anguſtias quando non putat incidit.

De uiro, & vxoribus. 100

TEmpus erat ueris, quo quidam in delitijs educatus, cum nec iuuenis, nec ſenex eſſet (ſemicanus.n.erat capillos) duas ſimul duxit uxores, unam quidem natu grandem, alteram uero iuniorem. Cum omnes eandem habitarent domum, uxor anus ut virum in amorem ſuum totũ pelliceret, quotidie uiro caput pertractãs, nigros ſibi euellebat capillos, iunior uerò albos. Poſtremò ita illũ depilarunt, ꝙ caluum atq; ridiculũ, non ſine ſummo opprobrio, uirum reddiderunt.

Adfabulatio.

Fabula ſignificat, quòd nulla melior ſalus ſenibus exiſtit, quàm feminis carere, & maximè iunioribus, niſi penitus obrui ſe velint.

FINIS.

APOLOGI

Ex Chiliadibus Adagiorum E. deſumpti,

Ad communem puerorum fructum.

De vulpecula, & Pardale.

CVM aliquando Pardalis uulpem præ ſe contemneret, quòd ipſa pellem haberet omnigenis colorum maculis uariegatã, reſpondit uulpes, ſibi id decoris in animo eſſe, quod illi eſſet in cute. *Adfabulatio.*

Neque uiro paulò ſatius eſt ingenio præditum eſſe uafro, quàm cute uerſicolore.

De Vulpe, & fele.

CVm aliquãdo uulpes in colloquio, quod illi erat cum fele, iactaret ſibi uarias eſſe technas, adeò ut vel perã haberet dolis refertam: Feles autem reſpõderet ſibi unicam dũtaxat artem eſſe, cui fideret, ſiquid eſſet diſcriminis. Inter confabulandum repente canum accurrentium tumultus auditur. Ibi feles in arborem altiſſimam ſubſilijt, cum uulpes interim à canum agmine cincta capitur.

Adfabulatio.

Innuit fabula præſtabilius eſſe nonnunquam vnicum conſilium modò id ſit uerum, & efficax, quàm plureis dolos, conſiliaq; friuola.

De Rege, & ſimijs.

REx quidã Aegyptius aliquot ſimias inſtituit, ut ſaltãdi rationem perdiſcerẽt: ut enim nullum animal ad figurã hominis

propius accedit, ita nec aliud actus humanos, aut melius, aut libentius imitatur. Artẽ itaq; ſaltandi protinus edoctæ ſaltare cœperunt inſignibus indutæ purpureis, ac perſonatæ. Multoq; iã tẽpore maiorẽ in modũ placebat ſpectaculũ, donec è ſpectatoribus facetus quiſpiam, nuces, quas clanculũ in ſinu geſtabat, in medium abiecit, ibi ſtatim ſimię ſimulatq; nuces uidiſſent, oblitæ choreæ, id eſſe cęperunt, qũod antea fuerant, ac repentè è ſaltatricibus in ſimias redierunt. Contritisque perſonis, dilaceratis veſtibus, pro nucibus inter ſe depugnabant, non ſine maximo ſpectatorum riſu.

Adfabulatio. Admonet hæc fabula, fortunæ ornamenta non mutare hominis ingenium.

De Aſino, & Viatoribus.

DVo quidam, cùm in deſertis locis aſinum quempiam fortè fortuna nacti eſſent, contendere inter ſe cœperunt, vter eorum, vti ſuum, domum obduceret. Nã vtriq; pariter a fortuna videbatur obiectus: Hac interim de re illis inuicem altercantibus aſinus ſeſe ſubduxit, ac neuter eo potitus eſt.

Adfab. Quidam à præſentibus commodis, quibus ob inſcitiam uti neſciunt, excidunt.

De Piſcatoribus.

PIſcatores aliquot, iacto reti, teſtudines eduxerunt: eas, cùm eſſent inter ſeſe partiti, neque ſufficerent omnibus comedẽdis, Mercurium fortè accedẽtem inuitarunt ad conuiuium. At is intelligens ſe neutiquã hu

maieſtatis gratia vocari, ſed vt eos faſtidito cibo ſubleuaret, recuſauit, iuſſitq; vt ipſi ſuas teſtudines ederent, quas cepiſſent.

Adfab. *Nonnulli poſteaquam inconſultè quippiam adorti ſunt, aliorum implorant auxilium, quos ſuo negotio admiſceant.*

De Aſino.

APud Cumanos aſinus quiſpiã pertęſus ſeruitutem, abrupto loro, in ſyluã aufugerat, ille fortè repertum leonis exuuiũ corpori applicabat ſuo, atq; ita pro leone ſeſe gerebat, hoĩes pariter, ac feras, voce, caudáque territans. Nã Cumani leonem ignorant. Ad hunc igitur modũ regnabat aliquandiu perſonatus hic aſinus ꝓ leone immani habitus, ac formidatus, donec hoſpes quiſpiã Cumas profectus, qui ſæpenumero viderat & leonẽ, & aſinum, atq; ob id non erat difficile dignoſcere, aurium prominentium indicio, neque non aliis quibuſdam coniecturis aſinum eſſe deprehendit, ac probè fuſtigatũ reduxit, dominoq; agnoſcenti reddidit. Interim autem riſum non mediocrem concitabat omnibus Cumanis aſinus iã agnitus, quos dudum creditus leo, metu propemodum exanimauerat.

Adfab. *Haud facilè tegimus vitia, quæ à puero nobiſcum adoleuerunt.*

De Scarabeo, & Aquila.

SCarabeus aliquãdo ſpretus ab aquila, cępit de vindicta quoquo pacto ſumẽda cogitare Perueſtigauit vbi nam aquila nidum collocaſſet, adrepſit ſcarabeus, & oua ſimili

dolo deiecit. Aquila cum ſæpius domiciliũ commutaſſet, neque quicquam proficeret, Iouem patronũ adiit, exponit calamitatem ſuã, Is iubet ut ſuo in gremio ponat oua, vel iſtic in tuto futura. Et huc ꝑ ueſtis lacinia, ſi nuſq; ꝓpepſit ꝑtinax ſcarabeus, haudquaq̃ ſentiẽte Ioue. Deinde ubi uidet oua cõmoueri Iupiter, neq; ſatis animaduertit, territus rei nouitate, excuſſo gremio, in terrã deiecit.

Adfabulatio. Monet hæc fabula, neminem quantumuis puſillum contemnendum eſſe.

De ſimiis, & pardale.

IN Mauritia ſimiarũ ingẽs copia. Pardalis aũt animal eſt natura ſimijs infeſtiſſimũ, quas tñ uirib. aſſequi non poteſt, nimirũ illis in ſummas arbores ſubuolantibus. His itaq; dolis in eas vtitur. Sternit ſe ſupinam ſub ramis, ac porrectis cruribus emori fingit ſeſe. Gaudẽt eo ſpectaculo ſimiæ cõſidentes in arbore, deinde ubi iã mortuã arbitrantur, unã aliquã emittunt exploratură, nũ uerè mortuus hoſtis. Illa cautim ac pedetẽtim accedẽs ubi nullũ uitæ uidet argumẽtũ, Pardale nimirũ modis oĩbus cadauer imitãte, demũ audet etiã cõſcendere. Quod ſimul ac reliq; ſimiæ cõſpexerũt, iã depoſito omni metu deſcendũt, & Pardalim oĩa ferentẽ circũſultãt. Poſtremò cõculcãt inſultantes ludibrij cauſa, donec ſentiens illas iam ſaltando defatigatas, de repente, reuiuiſcens, aliam dentibus, aliam unguibus corripit, dilaniat, ac deuorat.

Adfabulatio. Hoſtem ſimulantem vires deficere, ſummopere fugiendum eſſe.

De

De Satyro, & Ruſtico.

Aniani Fabula.

Incerto Auctore Interprete.

SAtyrus quidam, cùm vehementer algeret, hiberno gelu ſupra modum ſæuiente, à ruſtico quodam inductus eſt in hoſpitium. Admiratus autem cur homo inflaret in manus ori admotas, rogauit, cur ita faceret, is reſpondit, vt frigidas manus halitus tepore calefaceret. Deinde vbi extructo foco, appoſita mẽſa, in pultem feruidam, rurſum inflaret, magis etiam admiratus ſciſcitatus eſt, quid hoc ſibi vellet. Vti pultem, inquit ille, nimiũ feruentem, halitu refrigerem. Tum Satyrus ſurgens a menſa: Quid ego audio, inquit? Tun' eodem ex ore pariter & calidum, & frigidum efflas? Valebis; neque enim mihi ratio eſt cum eiuſmodi homine commune habere hoſpitium.

Adfabulatio.

Notantur bilingues, qui eundem modò laudant, modò vituperant.

Is qui emendandis his fabulis præfectus fuit, ſequentes Apologos ex variis, & his optimis auctoribus collegit, vt a pueris quoque legerentur, quibus nunquam eſt bene inſtructa, atque copioſa bibliotheca.

Fabula ex Lamia Politiani deſumpta.

AVes olim ꝓpè vniuerſę,noctuā adierūt, rogaruntq; eā, ne poſthac in ædiū cauis nidificaret,ſed in arborū potius ramis, atque inter frōdes ; ibi.n.vernari ſuauius.Quin eidē quercū mō enatam puſillā,tenellamq; adhuc oſtēdebant, in qua.ſ.molliter (vt aiebant) & ſidere ipſa aliquando noctua, & ſuū ſibi conſtruere nidū poſſet.At illa facturā ſe negauit: Quin inuicē cōſiliū dedit his,ne arbuſculę illi ſe crederent:laturā.n.qn̄que eſſe viſcū,peſtē videlicet auiū.Cōtēpſere illæ(vt ſunt leue genus,& volaticū)ſapiētis vnius noctuę cōſiliū. Iā quercus adoleuerat,iā patula, iam frōdoſa erat.Ecce ibi aues illæ oēs gregatim ramis inuolitāt,laſciuiūt,ſubſultāt,colludūt,cātillāt. Interea quercus ea viſcū ꝓtulerat,atq; id homines aīaduerterant : implicitę ergo repentè ibi oēs pariter miſellæ,ac fruſtra eas ſera pęnitēria ſubijt, ꝙ ſalubre illud conſilium ſpreuiſſent. Atq; hoc eſſe aiunt, cur nunc aues oēs, vbi noctuā viderint frequentes eā quaſi ſalutant,deducūt,ſectantur,circunſidūt,circūuolitant. Etenim cōſilij illius memores, admirātur eā nunc vt ſapiētē, ſtipātq; denſa caterua, vt videlicet ab ea ſapere aliquādo diſcant.Sed opinor fruſtra, imo verò ēt interdum cū magno ipſarum malo. Nam veteres illę noctuæ reuera ſapientes erant : nunc multæ noctuæ ſunt, quæ noctuarū quidā plumas habent, & oculos,& roſtrū,ſapientiā verò non habent.

Adfabulatio. Bene monentis conſilia ne ſpernas,hæc fabula docet.

Apo-

Apologus EX SECVNDO LIBRO Petri Criniti DE HONESTA DISCIPLINA deſumptus.

SAta eſt olim cucurbita iuxta arborem pinum, quę grandis admodum & ramis patulis extabat: cucurbita verò cum multis pluuijs, atque cœli temperamento creuiſſet, laſciuire incipit, & ramulos audacius porrigere. Iam ſerpebat in pinum, iam ſurgere, iam ramos & frõdes inuoluere audebat, ampliora folia, candenteis flores, prægrandia poma, & virentia oſtentans. Itaque tanto faſtu, atq; inſolentia intumuit: vt pinum arborem auſa ſit aggredi. Et vides, inquit, vt te ſuperọ, vt amplis foliis, vt virore pręſto, & iamiam ad cacumen proſurgo? Tum pinus quæ ſenili prudentia, & robore pollebat, nihil mirata eſt cucurbitæ inſolentis audaciam, ſed ita ad eam reſpondit, Ego hic multas hyemes, calores, ęſtus, variaſq; calamitates peruici, & adhuc integra conſiſto. Tu ad primos rigores minus audaciæ habebis, cum & folia concident, & viror omnis abierit.

Adfabulatio.

Secundis rebus non eſſe ſuperbiendum.

Fabella de Coruo, & Lupis: *Ex Ioanne Antonio Campano* deſumpta.

COruus lupos per ardua montium iuga comitatur, partem ſibi prædæ fieri poſtulat, qui eos ſecutus nullo tẽpore deſtituiſſet, ſociusq; fuiſſet. Repulſus deinde a lupis, tanquam non eos, ſed prædam cibumq; ſecutus, nec minus luporum, ſi occiderentur, quàm cęterorum animalium, extra fuiſſet voraturus.

Adfabulatio.

Non quid agamus ſemper inſpiciendum eſt, ſed quo ſumus animo, cum agimus.

Altera, De partu terræ, ex eodem.

TVrgida olim facta Tellus, & mirum in modum tumida, magnum aliquod paritura videbatur. Accurrunt finitimi, ſtupent agricolæ, terræ partum inter ſpem metumq; expectant. alij Tiphea illum centimanũ, alij montes erupturos putabant. Aperitur terra, prodijt mus, & quod miraculo fore omnibus arbitrabantur, in riſum, atq; iocum conuerterunt.

Adfabulatio.

Non ſemper credendum promiſſis magnificis.

APOLOGVS
De membris, & ventre.

Ex Plinio deſumptus.

HVmani artus cum uentrem ocioſum viderent, ab eo diſcordarunt, & ſuum illi miniſterium negauerunt. Cum eo pacto, & ipſi quoque deficerent, intellexerunt vētrem cibos acceptos per omnia membra diuidere, & cum eo in gratiam redierunt.

Adfabulatio.

Magnæ res diſcordia pereunt, concordia valent.

Ex Secundo

NOCTIVM ATTICARVM GELLII,

Apologus Aeſopi Phrygij memoratu non inutilis.

ÆSopus ille è Phrygia fabulator, haud immeritò ſapiens exiſtimatus eſt, cum quæ vtilia monitu, ſuaſuq; erant, non ſeuerè, non imperiosè præcepit, & cenſuit, vt philoſophis mos eſt: ſed feſtiuos, delectabilesq; apologos commentus, res ſalubriter, ac proſpiciẽter animaduerſas, in mentes, animosq; hominum, cum audiendi quadam illęcebra induxit, velut hęc eius fabula de auiculæ nidulo, lepidè, atque iucundè præmonet, ſpem, fiduciamq; rerum: quas efficere quis poſſit, haud vnquam in alio, ſed in ſemetipſo habendam. Auicula, inquit, eſt parua, nomen eſt caſſita, habitat, nidulaturq; in ſegetibus, id fermè temporis, vt appetat meſſis, pullis iamiam plumantibus. Ea caſſita, in ſementes fortè conceſſerat tempeſtiuiores, propterea frumentis flaueſcentibus, pulli ętiam tunc inuolucres erant. Cum igitur ipſa iret cibum pullis quęſitum, monet eos, vt ſi quid ibi nouæ rei fieret, diceretur ve, animaduerterent: idq; ſibi, vt redijſſet, nuntiarent. Dominus poſtea ſegetum illarum, filium adoleſcentem uocat, & videſne, inquit, hęc ematuruiſſe, & manus iam poſtulare? Idcirco die craſti-

no,

no,vbi primũ dilucúlabit, fac amicos adeas, & roges veniant, operamq; mutuam dent,& meſſem hanc nobis adiuuent.Hęc ille vbi di xit,diſceſſit, atque vbi redit caſſita,pulli trepiduli circunſtrepere,orareq; matrem,vt ſtatim iam properet,atque alium in locum ſeſe aſportet, nam dominus, inquiunt,miſit, qui amicos rogaret, vti luce oriente veniant, & metant.Mater iubet eos a metu ocioſos eſſe, Si.n.dominus inquit,meſſem ad amicos reie cit, craſtino ſeges non metetur: neq; neceſſe eſt hodie vti vos auferam. Die igitur poſtero mater in pabulum volat,dominus quos roga uerat opperitur.Sol feruet, & fit nihil,& ami ci nulli erant. Tum ille rurſum ad filiũ, amici iſti, inquit, magnam in partem ceſſatores ſunt, quin potius imus, & cognatos, affines, vicinoſq; noſtros oramus, vt adſint cras tem pori ad metendum? Itidem hoc pulli pauefacti matri nunciant,Mater hortatur,vt tum quoque ſine metu,ac ſine cura ſint: cognatos affineſq; nullos fermè tam eſſe obſequibiles ait, vt ad laborem capeſſendum nihil cunctē tur,& ſtatim dicto obediant.Vos mõ,inquit, aduertite, ſi modò quid denuo dicetur. Alia luce orta auis in paſtum profecta eſt, cognati, & affines operam quam dare rogati ſunt, ſuperſedent. Ad poſtremum igitur dominus filio, Valeant, inquit, amici cum propinquis, Afferes prima luce falces duas,vnam egomet mihi,& tu tibi capies alteram,& frumentum noſmetipſi noſtris manibus cras metemus. Id ubi ex pullis dixiſſe dominum mater au-

diuit,

diuit,tempus,inquit,eſt cedendi,& abeundi, fiet nunc dubio procul,ꝙ futurum dixit. In ipſo.n.vertitur, quia eſt res,non in alio vnde petitur. Atq; ita caſſita nidum migrauit, & ſeges a domino demeſſa eſt. Hęc quidem eſt Aeſopi fabula, de amicorum & propinquorũ leui & inani fiducia. Sed quid aliud ſanctiores libri philoſophorum monent,quàm vt in nobis tantùm ipſis nitamur? Alia autem omnia,quæ extra nos, extraq; noſtrum animum ſunt,neque pro noſtris,neque pro nobis ducamus. Hunc Aeſopi Apologum Quintus Ennius in ſatyris ſcitè admodum & venuſte verſibus quadratis compoſuit: quorum duo poſtremi iſti ſunt, quos haberi cordi, & memorię operæpretium eſſe hercle puto.

Hoc erit tibi argumẽtũ ſemper in prõptu ſitum,
Ne quid expectes amicos,quod tu agere poßis.

De Arione, & Delphino: Fabula elegantiſsima.

Ex lib.16.Gellij.

VEtus & nobilis Arion cãtor fidibus fuit. Is loco & oppido Methymneus,terra atque inſula omni Lesbius fuit: Eum Arionem rex Corinthi Periander amicum, amatumq; habuit,artis gratia. Is inde à rege proficiſcitur terras inclytas, Siciliam,atque Italiam uiſere. Vbi eo venit,aureſq; omnium,menteſq; in vtriuſque terræ vrbibus demulſit:In quæ-

ſtibus

ſtibus iſtic, & voluptatibus, amoribusq; hominum fuit. Is tum poſtea grandi pecunia & re bona multa copioſus, Corinthum inſtituit redire. Nauem igitur & nautas, vt notiores, amicioresq; ſibi Corinthios delegit. Sed eo Corinthios homine accepto, nauiq; in altum prouecta, prædæ, pecuniæq; cupidos cepiſſe conſilium de necando Arione. Tum illum ibi pernicie intellecta, pecuniam cæteraque ſua vt haberent dediſſe, vitam modo ſibi vt parcerent, orauiſſe. Nautas precum eius harum commiſertum eſſe illatenus, vt ei necem adferre per vim ſuis manibus temperarent; ſed imperauiſſe, vt iam ſtatim coram deſiliret prę ceps in mare. Homo, inquit, ibi territus, ſpe omni vitæ perdita, id vnum poſtea orauit, vt priuſquam mortem oppeteret, induere permitterent ſua ſibi indumenta, & fides capere, & canere carmen caſus illius ſui conſolabile. Feros & immanes nautas, prolubium tñ audiendi ſubit. Quod orauerat, impetrat. Atque ibi mox de more cinctus, amictus, ornatus, ſtansq; in ſummę puppis foro, carmẽ, quòd Orthium dicitur, voce ſublatiſſima cantauit. Ad poſtrema cantus, cum fidibus ornatuq; omni, ſicut ſtabat, canebatque, eiecit ſeſe procul in profundum. Nautæ haud quaquam dubitantes quin perijſſet, curſum, quem facere cœperant, tenuerunt. Sed nouũ & mirum, & piũ facinus cõtigit. Delphinum repentè inter vndas adnauiſſe, & dorſo ſuper fluctus edito vectauiſſe, incolũq; eũ corpore, & ornatu, Tænarum in terrã Laconicã deuexiſſe.

xiſſe. Tum Arionē prorſus ex eo loco Corinthum petiuiſſe, talemq́; Periādro regi, qualis Delphino vectus fuerat, ſeſe obtuliſſe, eiq́; rē ſicut acciderat narrauiſſe. Regē iſthæc parū credidiſſe, Arionē quaſi falleret, cuſtodiri iuſſiſſe. Nautas requiſitos, ablegato Arione diſſimulanter interrogaſſe, ecquid audiſſent in ijs locis, unde veniſsēt ſuper Arionē, eos dixiſſe, hominem cū inde irent, in terra Italia fuiſſe, eumq́; illic bene agitare, & ſtudijs, delectationibusq́; vrbium florere, atque in gratia pecuniaq́; magna fortunatum eſſe. Tum inter hęc eorum uerba, Arionem cum fidibus, & indumentis, cum quibus ſe in ſalum iaculauerat extitiſſe. Nautas ſtupefactos, conuictosq́; ire inficias non quiſſe.

Adfabulatio.

Documento eſt hæc fabula, plus aliquando inueniri in brutis animalibus clementiæ, quàm in his hominibus, qui præter opes nihil habent penſi, præter figuram nihil humanitatis.

Fabularum Aeſopi, eiuſdemq́; adiunctarum

F I N I S.

INDEX
FABVLARVM OMNIVM,
Quæ in hoc opuſculo continentur.

De ABIETE, & dumo. fabul.19. pag. 193
adoleſcentibus duobus, & coquo.35 227
adoleſcēte & Cato.5.158
adoleſcente & hirundine.72 251
æthiope.25 92
ægroto & medico.12.66. item fab.73.252. item 27. 174
agricola & filijs eius.460 31.223.6. 159
agricola & canibus.23. 73.12.164.30. 223
agricola.31 95
agricola & pelargo.43. 232
agricola & ciconia.15. 166
agno & lupo.4.157.44. 233
alite & pullis eius.21.194
alcedine.35 97
amicis duob.& urſo.7.62
anſere. 32 198
anſerib.& gruibus.11.85 35.179
anu & ancillis.31 177
ape & Ioue.70 251
apiario.34 96
apologus ex Crinito. pag.275. & ex Mantuano.23 172
apologus ex Gellio. 278
apro & aſino.8 123
apro & ruſtico.29 197
aquila.74 115
aquila & cornicula.10. 125
aquila & uulpe.1 203
aquila & homine.17.215
aquila & coruo.2. 204. 18 169
aquila & ſcabrone. 3. 205
arione & delphino. 281
arundine & olea.8 63
aſino.30. 176.271.5.186
aſino & equo.21. 72.77. 255.7.159.32.178
aſino & lupo.12. 66.78. 256
aſino & uulpe.62. 110. 65.111
aſino & leone.16 88
aſino & rana.63 110
aſino ſilueſtri.60 109
aſino & coruo.64 110
aſino & uiatoribus. 270
aſinis.61 109
aſino & Ioue.75 254
auaro.10 84
auaro & inuido.22 194
aucupe.26.75.51.237.9. 161
aucupe & merula.29.77
auibus & quadrupedibus.34 145

De

De Boue, & iuuenco. fab 35 200
bubulco 73 114
buccinatore.10 162
butalis.27 93

C

De Calamo, & oliua. 37 228
caluo quodam.33 80
camelo.67.112 8. 187
cancro,& vulpe,44.102
canibus.41 100
cancris matre,& filio.3 185
cane,& aſino 13 128
cane, & lanio. 10. 65 2. 156
cane ad cœnam vocato.16 214
cane & leone.36 201
cane & lupo.55 240
cane carnes portante. 57 242
cane & vmbra.4 120
cane vetulo ab hero cō tempto.22 135
cane inuido & boue.19 169
cane mordace.7 186
cane,& oue.3 156
cane & gallo.3 8
carbonario & fullone. 17.69 8. 160
carbonario & lotore.19 216
caſſita.8 84
caſtore.27.76 52.238
cata & Venere.3 59
cata in fœminam mutata.27 221
cerua.13 86
cerua & leone.14 87
ceruo & leone.42 231
ceruo.36 147
ceruo & oue 25 138
ceruo & bobus.42 151
cerua & uite.15 87
cicada & formica. 33. 199
citharœdo 45 102
cochleis.28 94
columba & cornice.70 113
columba.69 113
columbis & eorum rege accipitre.18 133
cornice & cane.48. 103
cornice & coruo 47.103
cornice & oue.20 170
cornice & urna.24. 195
coruo & ſerpēte.49.104
coruo & vulpecula. 11. 126
coruo & lupis. 276
coruo & uulpe.54 239
coruo ægrotāte.56. 241
culice & leone.78 116
cycno.24 92

D

De Demorſo a cane. 24. 74
diuite.71 114
duabus ollis.11 188
duobus gallis inter ſe certantibus.66 248
duobus adoleſcētibus. 6. 62 1. 155
duobus amicis & urſo. 7. 62. 34. 226 9. 187
duob. inimicis.36. 227

E

De Equite caluo. 10. 188
equo & aſino.33 144

equo & ceruo.45 154
equo & leone.32 143

F

De Fabro & cane. 47. 235
filio & matre.31 79
filio & patre 32 79
formica.57 108 2(.173
formica & columba.68 249
formica & cicada.3.182 99.268
furibus.46 103
fure & cane.19 133

G

De Gallina & uulpe. 82 259
gallina auripara.76.115
gallo gallinaceo.1 118
gallo & cato. 16.167. 7.208
gallina & hirundine.66 111
graculo 29 140

H

De Hinnulo 9 84
hædo & lupo. 43. 102 24 137.& 29.175
hirundine & alijs auiculis.16 130
hirundine.26 93
homine & Apolline. 19 71
homine glorioſo. 18.70
homine & ſatyro.22. 73
homine & ligneo deo. 15 214
homine a cane demorſo.24 74 33.225

I

De Ioue.53.54 106.95. 265
Ioue,& coruo.45 234
Ioue & ſimia.36 180

L

De Lamia Politiani. 274
leæna & uulpe.63 246
leone & homine. 84.259
leone & quibuſdam alijs. 5 121
leone & mure.14. 129
leone & uulpecula. 43. 152
leone & rana. 24. 173. 58.242
leone & alijs.28 175
leone & lupo.22 90
leone & urſo.4 82
leone ſenectute confecto.12 127
leone & capella.23. 195
leone & uenatore. 25. 195
leone & tauro. 4. 183. 60.244
leone & capra.33 178
leone ſene.59 243
leone,aſino,& uulpe.61 244
leone cuiuſdam ruſtici filiam amãte.62. 245
leporibus.56 207
leporib. & ranis.76.255
lepore & teſtudine. 88. 261
Leporibus inaniter trementibus.23 136
lignatore quodã.74.253
lupo & grue.6.121 64. 246
lupo & uetula.77 116
lupo & agno.2.118 65. 247

lupo & uulpe.35 146
lupo & ſucula.20 134
lupis & ouibus.38 148
lupo & capite picto.28. 140
lupo & cane.11 163
lupo & ouibus.55 107

M

De MArito & uxore.42 101
medico quodã.50 237
membris & uentre.277. 40. 150
Mercurio.52 105
Mercurio & ſtatuario. 39 99
Mercurio & Tyreſia.40. 99
miluo ægroto.15 130
monedula.51 105
monedula & columba. 50 104.
mula quadam.48 236
muliere.23 91
muliere & ancillis.29.94
muliere & gallina. 32. 224. 5.61.79.257
muliere uenefica.30.95
muliere & medico. 29. 222
mure urbano, & mure ruſtico.9 124
muribus & cato.40. 230
mure & rana.3 119
muſcis.38 99
muſca & formica.30.141
muſtella & muribus. 22 171
muſca.71 251

N

De NVtrice & lupo. 1. 184

O

De OLitore & cane. 17 88
opilione & agricolis. 17 168

P

De PArdo & uulpecula.38 201
partu montium.21 134
partu terræ. 276
paſtore & mari. 13. 67. 91. 264
paſtore & lupo.21 90
paſtore.72 114
pauone & luſcinia. 21. 171
pauone & pica.26 174
pauone & grue.15 191
pauone & monedula.6. 83
perdice, & gallis. 15. 68. 12.212
philomena & accipitre. 4. 206
piſcatore & piſciculo. 20.194 2.182
piſcatore & ſmaride piſciculo.9 210
piſcat. & cinaride.20.71
piſcatore quodã.21.218
piſcatore.36 97
piſcatorib. quibuſdam. 22.218 25.219
piſcibus.37 201
piſcatoribus. 270
puero, & fure.26 196
puero oues paſcente.53. 239
puero quodam fure. 90. 263
puero & ſcorpione. 86. 260

puero & fortuna.39.230
pulice.97 267
pulice & homine.98.267
punica & malo arboribus.92 264

Q

De Quercu & arundine.1.181. 16.191

R

De Ranis.2. 81 33.96
rana & boue. 31. 142
ranis regē petēt.26. 220
ranis & earū rege.17.131
rana & uulpe. 80. 257. 6.186
rege & ſimijs. 269
ruſtico & colubro.7.122 26.138
ruſtico & iuuēco.27.196
ruſtico & fortuna.12.189
ruſtico & Hercule.31.198

S

De Satyro & ruſtico. 273
ſatyro & uiatore.28.197
ſalice & ſecuri.89. 262
ſcarabeo & aquila. 271
ſene mortem uocāte. 28 221
ſerpente & agric.81.258
ſerpente. 68 112
ſerpēte & cancro.20 89
ſylua & ruſtico.39 149
ſimia.96 266
ſimijs & pardale. 272
ſimia & uulpe. 41. 151. 231
ſimia & eius ple.14.1°0
ſimia & Delphi 37 98
ſimia & duobus eius natis.34 199
ſingularis & uulpes.7.84
ſole & aquilone.4 185
ſus & cane.18.19 88

T

De Talpa & matre. 93. 265
tauris & leone.18 192
tauro & mure.30. 198
tauro & capro.13 189
teſtudine & aquila. 12. 86 2.184
tigride & uulpe.17 192
tubicine.9. 64 46.234
thynno & delphino. 25. 75 49.236

V

De Vate quodā.67.249
uaticinatore. 28. 77
uenatore & perdice. 87. 261
uerme & uulpe.75 115
ueſpertilione, rubo, & mergo.5 82
ueſpertilione & muſtela.58 108
ueſpis, perdicibus, & agricola.94 265
uiatore.83.259 59.108
uiatore & Mercurio.30. 78
uiatoribus.32 95
uipera & lima.37 148
uiro inope & infirmo. 23 218
uiro & uxorib.100. 268
uiro agricola.18 216
uitulo & cerua.69 250
uitula & boue.38 229
uulpe quadam.85 260
uulpe & fele. 269
uulpe & rubo.10. 210

uulpe

uulpe & leone. 14. 67. 13.165 6.208
uulpecula & pardale. 269
uulpecula & muſtella. 44 153
uulpecula & ciconia. 25 139
uulpe & pardo.2.59.24 219
uulpe & crocodillo.11. 211
uulpe & uenatoribus. 12 211
uulpe & larua.14 213
uulpe ſine cauda.8.209
uulpe eſuriente.20.217
uulpe & trago.5 207
uulpe & aquila.14. 166
uulpe & capro.1 58
uulpe & capite quodã. 16
uulture & alijs auibus. 34 179

Finis Indicis.

Series chartarum.

A B C D E F G H I K L M.

Omnes ſunt Sexterniones.

VENETIIS,
Apud Altobellum Salicatium, 1586.